

REFERAT Økonomi- og Erhvervsudvalget d. 10-12-2025

Mødedato Onsdag d. 10. december 2025 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 1.Ø.30

Mødedeltagere Frands Fischer, Jørgen Naut, Claus Leick, Peter Kjær, Anne Heeager, Christian Wibe-Marker, Christina Bottke, Martin Frausing Poulsen, Karina Kirk

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsordenen.....	3
Orientering om Borgerrådsgiverens funktion i undersøgelsen af sagen om Nordic Waste i Randers K	4
Kommuneplantillæg 21-31 og Lokalplan 1205 - Plejecenter vest for Nørregade i Låsby - endelig ve	5
Kommuneplan 25 - endelig vedtagelse.....	9
Kommuneplantillæg 25-01 og Lokalplan 1207 for Erhvervsområde ved Vroldvej, Skanderborg - hø	13
Lokalplan 1185 Boligområde syd for Bjerggårdsvej i Tebstrup - igangsætning.....	18
Lokalplan 1220 og Kommuneplantillæg 25-04 for en vindmølle ved Mesing - igangsætning.....	21
Klimaregnskab 2023 - kommunen som geografi.....	24
Klimapolitikken - politikkontrol og midtvejsevaluering.....	27
Endelig vedtagelse af indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for Virring-området.....	32
Drøftelse af mulig standard for autocampere.....	35
Anbefalinger til det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg angående VE-udbygning.....	39
Overlevering til Økonomi- og Erhvervsudvalget 2026-2029.....	42
Godkendelse af navn til den fremtidige tværgående visitation på beskæftigelsesområdet.....	46
Forslag om forenkling vedrørende Socialpolitik og Værdighedspolitik for ældreområdet.....	47
Forslag om forenkling af politikker ved en afskaffelse af tilsynspolitikken.....	50
Forslag om frisættelse fra kvalitetsstandarder og standarder samt forslag om sagsbehandlingstider...	52
Godkendelse af byggeprogram for nyt plejehjem i Låsby.....	56
Nedlæggelse af den almene boligafdeling Dalbogård.....	61
Status på udviklingsplan for krogrunden i Gl. Rye.....	63
Godkendelse af kommissorium for kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Galten-Skovby.....	65
Byggemodninger i 2025.....	68
Byggemodninger i 2026.....	71
Skanderborg Forsyning A/S - godkendelse af takster for 2026 samt kommunegaranti for lån.....	73
Renosyd - godkendelse af takster for 2026 samt godkendelse af lånoptagelse.....	77
Godkendelse af takstoversigten for 2026.....	80
Tillægsbevilling i 2026 til udgifter til fordrevne fra Ukraine.....	82
Lukket: Køb af ejendom.....	86
Lukket: Godkendelse af villighed til ekspropriation i boringsnært beskyttelsesområde.....	87
Lukket: Indgåelse af lejeaftale.....	88
Meddelelser.....	89
Underskriftsark; godkendelse af beslutningsprotokol.....	90

Punkt 232: Godkendelse af dagsordenen

00.01.00-G00-1-25

Beslutning

Der blev ved mødet orienteret om, at der vedrørende sag nr. 234 på dagsordenen; 'Kommuneplantillæg 21-31 og Lokalplan 1205 - Plejecenter vest for Nørregade i Låsby - endelig vedtagelse' var efterudsendt supplerende materiale til dagsordenen pr. e-mail til medlemmerne af Økonomi- og Erhvervsudvalget. Det supplerende materiale vedlægges referatet fra mødet.

Dagsordenen blev godkendt.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 233: Orientering om Borgerrådgiverens funktion i undersøgelsen af sagen om Nordic Waste i Randers Kommune

00.07.40-A00-1-25

Resumé

Borgerrådgiver Jesper Cortes vil ved mødet give Økonomi- og Erhvervsudvalget en mundtlig orientering om hans inddragelse i Randers Byråds undersøgelse af forløbet af sagen om Nordic Waste.

Sagsfremstilling

Randers Byråd besluttede den 24. februar 2024 at iværksætte en undersøgelse af forløbet af sagen om Nordic Waste, og i den forbindelse blev det samtidig besluttet i Byrådet i Randers, at kommunens borgerrådgiver skulle have ansvaret for gennemførelsen af undersøgelsen.

Skanderborg Kommune indgår i et samarbejde med bl.a. Randers Kommune om en fælles borgerrådgiverfunktion. Borgerrådgiver Jesper Cortes har derfor tilbudt at give Økonomi- og Erhvervsudvalget en redegørelse for hans rolle i sagen i Randers og om forholdet mellem den rolle, han dermed har haft i Randers Kommune, og den nævnte samarbejdsaftale med bl.a. Skanderborg Kommune om en fælles borgerrådgiverfunktion.

Dialog og høring

-

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

- at orienteringen fra borgerrådgiver Jesper Cortes tages til efterretning.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tage orienteringen til efterretning.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 234: Kommuneplantillæg 21-31 og Lokalplan 1205 - Plejecenter vest for Nørregade i Låsby - endelig vedtagelse

01.02.05-P16-16-23

Resumé

Forslag til Kommuneplantillæg 21-31 og Lokalplan 1205 - Nyt Plejecenter Vest for Nørregade, Låsby, har været i offentlig høring. Efter udløb af høringsfristen er der gennemført en supplerende offentlig høring. Byrådet skal tage stilling til indkomne høringssvar og til endelig vedtagelse af planerne.

Sagsfremstilling

Skanderborg Byråd vedtog den 27. maj 2025 (pkt. 67) at fremlægge planforslagene til Kommuneplantillæg 21-31 og Lokalplan 1205 – Nyt Plejecenter vest for Nørregade, Låsby, i offentlig høring i 8 uger fra den 3. juli til den 28. august 2025. Planforslagene er vedlagt som bilag 1 og 2.

Der indkom i alt to høringssvar i forbindelse med høringen. Der er vedlagt et høringssvar med administrationens bemærkninger til begge høringssvar som bilag 3.

1. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gjorde opmærksom på, at der mangler et notat vedrørende bilag IV-arter i kommuneplantillægget. Høringssvaret er vedhæftet som bilag 4.

På baggrund af høringssvaret vil administrationen gerne tilføje følgende tekst til både kommuneplantillægget og lokalplanen:

"Strengt beskyttede arter (bilag IV-arter):

Der er ikke registreret strengt beskyttede plante- og dyrearter (bilag IV-arter) i området. Det er sandsynligt, at Langvad Bæk udgør et yngle- eller rasteområde for oddere. Projektet vurderes ikke at påvirke oddere. Selve arealet, der ønskes udlagt til plejecenter, er intensivt dyrket agerjord og er uegnet som levested for oddere eller øvrige strengt beskyttede arter. Lokalplanen vurderes samlet set ikke at ødelægge yngle- eller rasteområder for strengt beskyttede arter eller påvirke områdets økologiske funktionalitet for arterne.

Rødlistede arter:

Rødlistarten Håret Løvefod er registreret i den beskyttede eng. Arten vurderes ikke at blive påvirket af plejecentret, da der ikke bliver inddraget beskyttet eng i forbindelse med projektet indeholdt i Lokalplan 1205 - Nyt plejecenter Vest for Nørregade, Låsby, som ledsager Kommuneplantillæg 21-31."

2. Grundejere gør, via sin advokat, indsigelse mod vedtagelse af planforslagene. Høringssvaret er vedhæftet som bilag 5. Der fremgår følgende argumentation:

- Plejecentret bør i stedet placeres i Langvad Bakker, hvor der allerede er udlagt arealer til offentligt byggeri via Kommuneplanramme 51.O.05.
- Kommunen har fravalgt andre placeringer med begrundelse i bl.a. støj, natur, trafik m.v., men vælger alligevel et areal med dokumenterede lugtgener.
- Byzoneudlægget vil begrænse fremtidige udvidelsesmuligheder for grundejeres landbrug.
- Planen hviler ikke på en proportionel afvejning mellem kommunens institutionsbehov og landbrugets drift.
- Tab af grovfoderareal vil medføre CO₂-belastning og højere driftsomkostninger, fordi foder så skal købes udefra og fragtes.
- Plejecentret vil ligge tæt på et § 3-naturområde, hvilket kræver dispensation fra naturbeskyttelsesloven, og der kan opstå indsigelser i forbindelse med dispensationshøringen.
- Placeringen vil føre til et værdifald og driftsulemper for grundejer, fordi et plejecenter er en "særligt følsom nabo", der medfører skærpede miljøkrav.
- En ekspropriation skal tage hensyn til den historiske baggrund: Grundejerne flyttede i 2004 for at give plads til byudvikling efter tilkendegivelse om, at fremtidig planlægning ikke vil fortrænge landbruget yderligere.
- Såfremt ekspropriation gennemføres, ønsker grundejer hele bedriften overtaget.

Høringssvaret giver ikke anledning til anbefalinger om ændringer i planforslagene.

Efter forespørgsel fra administrationen har grundejers advokat fremsendt et notat som dokumentation for tilkendegivelsen om, at fremtidig planlægning ikke vil fortrænge landbruget yderligere. Notatet indeholder en fysisk samtale mellem

grundejere og medlemmer fra tidligere Ry Kommune, som skulle være fundet sted tilbage i 2004. Notatet er vedhæftet som bilag 6.

Grundejers advokat har fået direkte svar fra chefen for Plan, Teknik og Miljø. Svaret er vedlagt som bilag 7. Af svaret fremgår:

- Administrationen har ikke kendskab til, at der i den tidligere Ry Kommune skulle være afgivet tilkendegivelse eller truffet politisk beslutning om, at den fremtidige fysiske planlægning for Låsby ville ske under hensyntagen til begrænsning af byzonen. Hertil kan hverken et byråd eller en repræsentant for et byråd indgå aftaler, der med retlig bindende virkning, forpligter fremtidige byråd til at træffe (eller undlade at træffe) bestemte beslutninger på områder, hvor de har en lovbestemt kompetence.

Efter den offentlige høring er det konstateret, at Skanderborg Kommunes parkeringsnorm ikke er opfyldt i lokalplanforslaget, hvilket medfører ændring af delområdegrænsen mellem delområde 2 og 3, så plejecentrets parkeringsplads kan udvides. Udvidelsen flytter den fremtidige byzone op til Gjærnevej og ca. 17 meter tættere på grundejers landbrug.

Samtidig opstod der behov for at inddrage areal til midlertidige arbejdsarealer inden for lokalplangrænsen. Ændringerne blev udsendt som supplerende høring fra den 30. september til den 27. oktober 2025. Rettelserne er vedlagt som bilag 8.

Der kom i alt 1 høringssvar i forbindelse med den supplerende høring. Høringssvaret er vedlagt som bilag 9.

1. Grundejer gør, via sin advokat, indsigelse mod vedtagelse af planforslagene med følgende argumentation:

- Stadfæstelse af argumenterne fra høringssvarene fra den første offentlige høring, som beskrevet ovenfor.
- Grundejers advokat vurderer, at høringen af planerne er ugyldige, fordi tilstedeværelse af sideløbende åstedsforretning må betyde, at det på forhånd er besluttet, at planerne skal vedtages, uagtet de indkomne høringssvar, og at høringen derfor reelt er illusorisk.

Grundejers advokat har fået direkte svar. Svaret er vedlagt som bilag 10. Af svaret fremgår:

- Administrationen har noteret, at tidligere indsigelser fortsat er gældende.
- Arbejdet med kommuneplantillæg og lokalplaner sker i et andet forløb og i en anden afdeling end åstedsforretninger. Sagerne behandles af forskellige udvalg og er dermed ikke forbundne.
- Både den offentlige høring og den supplerende offentlige høring er foretaget i overensstemmelse med planloven.

Høringssvaret giver ikke anledning til anbefalinger om ændringer i planforslagene.

Miljøvurdering

Fordi en del af plejecentret ligger indenfor lugtgeneafstanden til eksisterende landbrug med husdyrhold, er der udarbejdet en miljørapport. Miljørapporten er vedlagt som bilag 11.

Miljørapporten konkluderer, at lugtpåvirkningerne på menneskers sundhed inden for lokalplanområdet vil være lille, da lokalplanens bestemmelser om bebyggelsens placering sikrer den fremtidige anvendelse mod luftforurening i overensstemmelse med planlovens § 15 b, stk. 1. Landbruget kan fortsætte dets drift med de godkendelser, det har i dag. Hvis landbruget i fremtiden ønsker at udvide eller ændre driften, skal der søges tilladelse i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32, stk. 1 nr. 1, som alene forholder sig til lugtudledning i byzone. Vedtagelse af planerne kan derfor medføre indskrænkelse af husdyrholdets fremtidige muligheder for udvidelse.

I forlængelse af miljørapporten er der udarbejdet en sammenfattende redegørelse, der medtager indkomne høringssvar. Den sammenfattende redegørelse er vedlagt som bilag 12.

Den sammenfattende redegørelse konkluderer, at miljørapporten er dækkende.

Økonomi

Der er afsat 45,5 mio. kr. til et nyt plejecenter i Låsby i 2030.

Klimapåvirkning

Generelt vurderes det, at byudvikling overordnet vil medføre en negativ klimapåvirkning. Lokalplanen muliggør vedvarende forsyningsformer som f.eks. solenergianlæg på tage og facader samt tage i naturmaterialer som f.eks. træ-, strå og sedum. I lokalplanen er der indlagt en dispensationsmulighed, således lokalplanen ikke er til hinder for materialer,

som viser sig bedre for klima og miljø end de for nuværende kendte byggematerialer. Lokalplanen indeholder krav om minimumsbeplantning, som skal være hjemmehørende og udvælges fra administrationens inspirationskatalog, som er vedlagt som bilag til lokalplanen. Lokalplanen sikrer, at regnvand håndteres, hvor regnvand naturligt vil samle sig på området.

Dialog og høring

Forslagene til Kommuneplantillæg 21-31 og Lokalplan 1205 – Nyt Plejecenter vest for Nørregade, Låsby, har været i offentlig høring i 8 uger fra den 3. juli til den 28. august 2025.

Forslag til ændringer i planerne har været i supplerende høring fra den 30. september til den 27. oktober 2025.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget, den 2. december 2025, punkt 136:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at forslag til Kommuneplantillæg 21-31 og Lokalplan 1205 – Nyt Plejecenter vest for Nørregade, Låsby, vedtages endeligt med de ændringer, der fremgår af sagsfremstillingen.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Efter udsendelsen af dagsordenen for mødet var følgende materiale blevet eftersendt til medlemmer af udvalget:

- Høringssvar 3 fra Egon Engelhardt Larsen
- Høringssvar 4 fra Aarhus Stift
- Revideret høringsnotat. Låsby Plejecenter.

Det eftersendte materiale vedlægges referatet fra mødet.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Kommuneplantillæg 21-31

Lokalplan 1205 - Plejecenter vest for Nørregade i Låsby

Høringssvar 1 - Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Høringssvar 2 - Grundejers advokat

Uddybning

Brev, Svar på uddybning

Rettelser til forslaget til Kommuneplantillæg 21-31 og lokalplan 1205 - Plejecenter vest for Nørregade, Låsby

Høringsvar, supplerende høring - Grundejeres advokat

Svar på høringssvar til supplerende høring

Miljøvurdering af Kommuneplantillæg 21-31 og forslag til lokalplan 1205 - Plejecenter vest for Nørregade, Låsby

Sammenfattende redegørelse_Plejecenter Låsby

Hørings svar 3 - Egon Engelhardt Larsen.pdf

Hørings svar 4 - Aarhus Stift.pdf

Høringsnotat. Låsby Plejecenter.pdf

Punkt 235: Kommuneplan 25 - endelig vedtagelse

01.02.03-P15-2-25

Resumé

Forslag til Kommuneplan 25 har været i høring, og der har været gennemført supplerende høring for mulige ændringer som følge af bl.a. indkomne høringssvar. Med dette punkt skal Byrådet tage stilling til, om Kommuneplan 25 med de fremlagte ændringer skal vedtages endeligt.

Sagsfremstilling

Forudgående proces

Byrådet vedtog den 27. maj 2025 (pkt. 89) at sende forslag til Kommuneplan 25 i offentlig høring. Planforslaget har været i høring i perioden den 16. juni - 1. september 2025.

Forslag til Kommuneplan 25 kan tilgås [her](#). Forslaget er desuden vedhæftet som bilag 1.

Høring og supplerende høringer

Ved høringens udløb den 1. september 2025 var indkommet i alt 87 høringssvar, se bilag 2.

Blandt de 87 høringssvar findes bemærkninger fra syv statslige myndigheder, se nedenfor og bilag 3.

Administrationen har gennemgået alle høringssvar. Fire høringssvar indeholder ønsker til arealudlæg, som vurderes mulige at indarbejde inden for de revisionstemaer, som Byrådet har valgt at arbejde med i forbindelse med Kommuneplan 25.

Herudover er administrationen blevet opmærksom på, at et indledende afsnit i detailhandelsredegørelsen ved en fejl ikke har været vist i forslaget til Kommuneplan 25. Det indledende afsnit indeholder nogle formelle krav, jf. planlovens § 11 e, stk. 4, og samler op på de analyser, vurderinger og anbefalinger om kommunens detailhandel, som findes i de to bilag om detailhandel, der har været offentliggjort med Kommuneplan 25. Kommuneplanforslagets retningslinjer og afgrænsninger vedrørende detailhandel ændres ikke.

Ændringsforslagene til arealudlæg samt den supplerende tekst til redegørelse om detailhandel er herefter udsendt i supplerende høringer til de borgere og myndigheder, som vurderes at have væsentlig interesse i ændringerne, jf. planlovens § 27, stk. 2.

Høringsfristen for de supplerende høringer er nu udløbet, og der er indkommet 10 høringssvar.

De 10 supplerende høringssvar findes sidst i bilag 2.

Økonomi- og Erhvervsudvalget blev den 22. oktober 2025 (pkt. 205) orienteret om de høringssvar, der er indkommet til forslaget til Kommuneplan 25 samt om de forslag til ændringer, som administrationen har udsendt i supplerende høring.

Administrationens bemærkninger til de i alt 97 indkomne høringssvar fra henholdsvis ordinær og supplerende høring fremgår af bilag 3.

Aftaler om ændringer som følge af statslige bemærkninger

Staten er forpligtet til at gøre indsigelse mod planlægning, der strider mod de nationale planlægningsinteresser, og en kommuneplan kan ikke vedtages endeligt, førend der er opnået enighed med den pågældende myndighed.

Otte statslige myndigheder eller operatører, der varetager de statslige interesser, er indkommet med indsigelser og forslag til ændringer til planforslaget.

Administrationen har i høringsperioden været i dialog med de statslige myndigheder og operatører og aftalt, hvordan indsigelserne kan imødekommes, samt i hvilket omfang forslag til ændringer og præciseringer kan indarbejdes i den endelige Kommuneplan 25.

Det skal bemærkes, at efter plantilsynet nu varetages af de enkelte statslige ressortområder, er ønskerne om præciseringer langt mere omfattende end tidligere, hvor Plan- og Landdistriktsstyrelsen koordinerede og prioriterede høringssvarene.

Høringssvar og administrationens forslag til imødekommelse fremgår af bilag 4.

For så vidt angår høringssvar fra Vejdirektoratet, var det dog ikke muligt for administrationen at opnå enighed om to af indsigelsens punkter. Vejdirektoratet fremsendte derfor den 28. august 2025 indsigelse med vetovirkning for de to punkter.

Et statsligt veto mod et kommuneplanforslag betyder, at kommuneplanen ikke vil kunne vedtages endeligt, før den statslige myndighed frafalder sit veto.

Vejdirektoratets indsigelser var begrundet med, at direktoratet vurderede, at planen indeholdt forhold om planlægning af byudviklingsområder og trafikale konsekvenser heraf på statsveje, som ikke var i overensstemmelse med de nationale interesser, jf. afsnit 4.2, pkt. 4.2.2 i ”Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, juli 2023”.

Økonomi- og Erhvervsudvalget blev den 17. september 2025 (pkt. 177) orienteret om indholdet af de to indsigelser med vetovirkning. Udvalget blev også præsenteret for muligheder for at imødekomme af Vejdirektoratet indsigelser.

De to indsigelsespunkter med vetovirkning vedrørte:

- Retningslinje 2.1.8 Ladeparker ved overordnet infrastruktur
- Udlæg af aflastningsområde (centerområde 51.C.03) i Låsby.

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede

- at imødekomme Vejdirektoratets krav om, at ladeparker ikke udpeges på kort
- at fastholde ønske om udlæg af aflastningsområdet i Låsby i en reduceret størrelse i Kommuneplan 25 med henblik på en senere udvidelse til det fulde udlæg.

Administrationen har efterfølgende haft møde med Vejdirektoratets ledelse, hvor der mellem parterne er opnået aftale om:

- at Centerområde 51.C.03 udgår af Kommuneplan 25
- at parterne snarest vil indgå en samarbejdsaftale om, at ombygningen af de to trafik anlæg vil ske samtidig (under forudsætning af Byrådets godkendelse)
- at parterne er enige om, at når tilslutningsanlæg 24 Låsby og det kommunale krydsningsanlæg (Århusvej/Hammelvej) er ombygget, vil det fulde centerområde på baggrund af en trafikal redegørelse kunne indarbejdes i kommende kommuneplanlægning.

Vejdirektoratet har på baggrund heraf frafaldet sin indsigelse den 8. oktober 2025.

Ændringer i forhold til Forslag til Kommuneplan 25

Af bilag 5 fremgår en oversigt over samtlige anbefalede ændringer fra forslag til endelig vedtagelse, herunder ændringer på baggrund af den supplerende høring.

De anbefalede ændringer skal ses i lyset af Byrådets beslutning om revisionstemaerne i planforslaget. Høringssvar med forslag om indarbejdelse af større nye byudlæg er f.eks. ikke imødekommet, da Byrådet ønsker, at udpegningen af større udlæg til byvækst skal ske på baggrund af en helhedsplan. Der er ikke foretaget screeninger på områder, der ikke tidligere har været i spil, af tids- og ressourcemæssige årsager. Senere ændringer vil kunne ske på baggrund af et kommuneplantillæg, hvis Byrådet ønsker det.

Udover de anbefalede ændringer, som følger af høringssvar, har administrationen enkelte forslag til tekniske ændringer, konsekvenstilrettelser eller ajourføringer.

Visse administrative ændringer fremgår - hvor administrationen har vurderet, at det er hensigtsmæssigt at gøre særskilt opmærksom på ændringen - også af bilag 5. Øvrige, administrative ændringer, der ikke fremgår af bilag 5, omfatter små justeringer som eksempelvis rettelse af stavfejl, faktuelle fejl og lignende.

Kommuneplantillæg, der indarbejdes

Siden Forslag til Kommuneplan 25 blev sendt i høring, er følgende kommuneplantillæg sendt i offentlig høring og er blevet endeligt vedtaget som tillæg til Kommuneplan 21.

- Kommuneplantillæg 21-23 boliger på Brunhøj – vedtaget af Byrådet den 25. juni 2025
- Kommuneplantillæg 21-32 Nyt plejecenter i Galten – vedtaget af Byrådet den 3. september 2025
- Kommuneplantillæg 21-29 Århusvej 83 – vedtaget administrativt den 15. august 2025

- Kommuneplantillæg 21-31 Nyt plejecenter i Låsby – forventes vedtaget af Byrådet den 17. december 2025
- Kommuneplantillæg 21-30 Boligområde i Stjær – forventes vedtaget af Byrådet den 17. december 2025.

Ændringerne som følge af tillæggene indarbejdes i Kommuneplan 25 i forbindelse med den offentlige bekendtgørelse.

Miljøvurdering og sammenfattende redegørelse

Der er udarbejdet en miljørapport til Kommuneplan 25 med fokus på den indvirkning på miljøet, som gennemførelsen af planen kunne medføre. Miljørapporten har været i høring samtidig med planforlaget.

Der er ikke kommet høringssvar til selve miljørapporten i høringsperioden, men en del af høringssvarene omhandler miljømæssige forhold. Bemærkningerne er inddraget i den sammenfattende redegørelse om miljøvurdering i bilag 6. Redegørelsen offentliggøres sammen med kommuneplanen.

I den sammenfattende redegørelse er det vurderingen, at der ikke er tale om ændringer, som har en karakter eller et omfang, der udløser en fornyet høring af planforslaget, og at de supplerende høringer af specifikke ændringer i henhold til planlovens § 27, stk. 2, er tilstrækkelige. Det vurderes ligeledes, at ændringerne ikke giver anledning til yderligere miljøvurdering.

Dialog og høring

Når Kommuneplan 25 er endeligt vedtaget, offentliggøres vedtagelsen digitalt via plandata og på skanderborg.dk, ligesom der sendes en orientering ud til alle, der har afgivet høringssvar i løbet af processen.

Beslutningen om, at endeligt vedtage kommuneplan kan påklages, for så vidt angår retlige spørgsmål efter planlovens § 58. Klagefristen er 4 uger efter offentliggørelsestidspunktet.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 25. november 2025, punkt 239:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at Kommuneplan 25 vedtages endeligt med de ændringer, der fremgår af bilag 5, og derefter offentliggøres
- at administrationen kan foretage ændringer af rent redaktionel karakter frem til offentliggørelsen.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Bilag 1 - Forslag til kommuneplan 25 inkl. kortbilag

Bilag 2 - Høringssvar fra ordinær høring og supplerende høring

Bilag 3 - Høringsnotat med adm. bemærkninger til hørings svar fra ordinær og supplerende høring

Bilag 4 - Aftalenotat med statslige myndigheder

Bilag 5 - Oversigt over anbefalede ændringer til Kommuneplan 25

Bilag 6 - Miljøvurdering, sammenfattende redegørelse, KP25

Punkt 236: Kommuneplantillæg 25-01 og Lokalplan 1207 for Erhvervsområde ved Vroldvej, Skanderborg - hørings svar og endelig vedtagelse

01.02.05-P16-10-23

Resumé

Forslag til Kommuneplantillæg 25-01 og Lokalplan 1207 har været i offentlig høring. Byrådet skal tage stilling til de indkomne hørings svar og til endelig vedtagelse af planerne.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede den 25. juni 2025 (pkt. 102) at sende forslag til Kommuneplantillæg 25-01 og Lokalplan 1207 for Erhvervsområde ved Vroldvej, Skanderborg, i høring. Se planforslag, som de blev udsendt i offentlig høring på bilag 1 og 2.

[Link til forslag til Lokalplan 1207 i digital udgave?](#)(er også vedlagt som bilag 2).

Projektområdet/baggrund

Virksomheden Normal A/S ønsker at etablere et nyt hovedkvarter/kontorbyggeri på et areal ved Vroldvej og Vestermosevej i Skanderborg. Arealet udgøres aktuelt af matr. nr. 6eo Vrold, Skanderborg Jorder. Med den nye lokalplanlægning aflyses Lokalplan 1035 i sin helhed.

[Link til Google Maps](#)

?

[Link til kort.skanderborg.dk](#)

Hørings svarene

Der er indkommet 17 hørings svar, herunder et statsligt hørings svar. Hørings svar i fuld længde fremgår af bilag 3, og administrationens bemærkninger til hørings svarene og indstilling fremgår af bilag 4. Hørings svarene er tematiseret i emnerne trafik og adgangs forhold, støj, visuelle forhold, øvrige forhold samt statsligt hørings svar.

Trafik og adgangs forhold

En række borgere udtrykker bekymring for øget trafik på Vroldvej og Vrold Tværvvej som følge af den nye erhvervsbebyggelse. Der peges på rundkørsels placering og kapacitet, samt trafiksikkerhed og forhold for bløde trafikanter på Vroldvej og Vrold Tværvvej. Flere ønsker bl.a. hastighedsdæmpning, lastbilsforbud, forbedrede fortove og krydsningsmuligheder samt etablering af en aflastningsvej fra Horsensvej.

Administrationen vurderer, at den planlagte rundkørsel ved Vroldvej/Vrold Tværvvej er den bedst egnede løsning ud fra fremtidig kapacitet, trafiksikkerhed og bymæssige hensyn. Forhold vedrørende hastighedsgrænser, fortove, vedligeholdelse m.v. kan ikke reguleres i lokalplanen, da området ikke er omfattet af denne. En alternativ vejforbindelse fra Horsensvej vurderes ikke som realistisk. Administrationen følger trafikforholdene i området i forhold til kapacitet og fremkommelighed på det kommunale vejnet, herunder om der på sigt kan være behov for yderligere tiltag.

Hørings svarene giver ikke anledning til ændringer af planforslagene.

Støj

Flere hørings svar omhandler støj fra motorvejen og fra den fremtidige trafik på Vroldvej og Vrold Tværvvej. Der ønskes forlængelse af den eksisterende støjskærm langs motorvejen samt generel dæmpning af vejstøj i området.

Administrationen anerkender, at boligområder, herunder naboer til Vroldvej, vil opleve støjgener fra trafikken, som allerede i dag ligger på et højt niveau, der er over de vejledende støjgrænseværdier. Udbygning af lokalplanområdet forventes kun at medføre en marginal stigning i støjniveauet. Den endelige vurdering af, om projektet – herunder ny rundkørsel uden for lokalplanområdet – kan have en væsentlig indvirkning på støjforholdene, sker i forbindelse med VVM-screeningen af anlægsprojektet. Da det samlede bebyggelsesomfang er uændret i forhold til den gældende lokalplan, muliggør den nye lokalplan ikke en større trafikbelastning, end den eksisterende lokalplan allerede gør.

Staten har opført støjskærm langs motorvejen, men ikke ud for selve lokalplanområdet. Normal A/S har dog fået landzonetilladelse til at opsætte et 140 meter langt stykke støjskærm på statsligt areal i forlængelse af den eksisterende skærm.

Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer i planforslagene.

Visuelle forhold

Høringssvarene vedrører især lys og indblik fra rundkørsel og parkeringsarealer, skygge fra beplantningsbælter på nabo-solfanger samt ønsket om at bevare områdets naturpræg.

Administrationen bemærker, at lokalplanens krav om beplantningsbælter langs Vroldvej vil kunne reducere lys og indblik i nogen grad, men at fuldstændig afskærmning ikke er mulig. Skyggepåvirkning fra beplantningen vurderes begrænset og nødvendig af hensyn generel afskærmning af boligområdet på Vestermosevej. Skrænten ned mod Vestermose bevares som naturpræget område.

Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer.

Øvrige forhold

Flere borgere ser positivt på projektet med ros til det kommende byggeri. Andre peger på, at projektet burde placeres andetsteds eller ønsker begrænsning af støj i byggeperioden.

Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer.

Statsligt høringssvar – Vejdirektoratet

Vejdirektoratet har gjort indsigelse mod lokalplanens § 5.7 om vejbyggelinjer, da teksten gav mulighed for vej-, sti- og parkeringsanlæg inden for motorvejens byggelinje.

Administrationen foreslår, at bestemmelsen ændres, så vej-, sti- og parkeringsanlæg kun kan etableres inden for byggelinjen til Vroldvej, hvor kommunen er vejmyndighed. Vejdirektoratet frafalder indsigelsen, når ændringerne indarbejdes i den endelige lokalplan, jf. brev fra Vejdirektoratet i bilag 5.

Ændringer i lokalplanen

Administrationen anbefaler, at følgende ændringer indarbejdes i lokalplanens bestemmelser for at imødekomme Vejdirektoratets indsigelse.

- § 5.7 ændres fra:
”Der må inden for vejbyggelinjearealet ikke opføres bebyggelse eller tekniske anlæg, herunder nødvendige anlæg til områdets regnvandshåndtering. Der må etableres vej-, sti- og parkeringsanlæg og beplantning.”
til:
”Der må inden for vejbyggelinjearealet ikke opføres bebyggelse eller tekniske anlæg, herunder nødvendige anlæg til områdets regnvandshåndtering. Der må foretages terrænregulering og etableres beplantning med tilladelse fra vejmyndigheden. Der må inden for vejbyggelinjen til Vroldvej etableres vej-, sti- og parkeringsanlæg med tilladelse fra vejmyndigheden.”
- Noter til § 5.7 suppleres med:
”For vejbyggelinjen langs motorvejsrampen gælder, at byggelinjen er fastlagt 35 m fra venstre kørebane kant jf. ekspropriationsbeslutning.”
- Noter til § 7.6 suppleres med:
”Vejdirektoratet har oplyst, at terrænregulering inden for vejbyggelinjen kan accepteres, men at jordvolde, der overstiger den maksimale højde og hældning, som lokalplanen tillader for terrænregulering, ligger uden for Vejdirektoratets accept, og at påfyld skal ske med ren jord.”

De foreslåede ændringer til lokalplanen vurderes ikke at kræve en supplerende høring efter planloven.

Økonomi

Afledte udgifter - vejanlæg

Området skal vejbetjenes fra ny vejadgang med tilslutning til Vroldvej i form af en rundkørsel ved Vrold Tværvej. Rundkørslen anlægges med cykelsti. Udgifterne til nødvendige arbejder til ombygning af krydset til rundkørsel påhviler bygherre, jf. vejloven.

Den afledte drift af rundkørslen, når den er overdraget til Skanderborg Kommune, estimeres til 9.000 kr. årligt og indarbejdes i det tekniske budget.

Afledte udgifter – bus og fortov

Der forventes kommunale udgifter til trafiksikre tiltag for kollektiv trafik og bløde trafikanter. Administrationen foreslår etablering af buslommer, fortov og på sigt en ekstra bybusafgang.

Virksomheden Normal A/S forventer at udbygge området etapevist. Første etape omfatter ca. 17.000 m² med omkring 500 medarbejdere, og ved fuld udbygning forventes ca. 43.500 m² og 2.200 medarbejdere. Lokalplanen fastsætter en parkeringsnorm på 870 pladser, svarende til ca. 40 % af medarbejderantallet. Administrationen vurderer, at der er behov for attraktive og trafiksikre transportmuligheder til området ud over bil.

Administrationen vurderer, at den nuværende kapacitet på bybus 21 er passende til byggeriets første etape, idet ansatte til erhvervsområdet vil køre modsat hovedstrømmen, altså ud fra Skanderborg Station. I første etape vil der derfor ikke være behov for at indsætte ekstra afgange på bybussen. Virksomheden forventer at indsætte egne shuttlebusser for de ansatte mellem Skanderborg Station og lokalplanområdet. Shuttlebusserne vil supplere bybussen og vil medvirke til at understøtte brugen af grønne transportformer. På længere sigt kan det blive nødvendigt at øge bybuskapaciteten, som beskrevet i bilag 6.

Den eksisterende buslomme på Vrold Tværvej vurderes at give udfordringer, idet der ikke er fortov frem til stoppestedet fra den nye rundkørsel. Hvis ansatte fra lokalplanområdet skal benytte det eksisterende stoppested, vil det være trafikikkerhedsmæssigt problematisk uden et fortov på strækningen. Flere af de indkomne høringssvar har også peget på trafikikkerhed for bløde trafikanter og bedre fortovsforbindelser. På baggrund heraf kan det anbefales, at buslommer og fortove etableres allerede fra første etape. I modsætning hertil står hensynet til, at der er tale om en anseelig udgift.

Byrådet skal derfor tage stilling til, om buslommerne etableres nu (løsning A), eller om der midlertidigt alene anlægges fortov til det eksisterende stoppested på Vrold Tværvej (løsning B).

- A (permanent løsning):
Nye buslommer på Vroldvej, inklusive fortove langs Vroldvej og Vrold Tværvej:
Anlægsudgift: 2,60 mio. kr. i 2027.
Herefter afsættes midler til afledt drift på 5.000 kr. om året fra 2028.
- B (midlertidig løsning):
Kun fortov til eksisterende busstop på østsiden af Vrold Tværvej:
Anlægsudgift: 0,26 mio. kr. i 2027.

Anlægs- og driftsudgifterne for den valgte løsning indarbejdes i det tekniske budget 2027-2030.

Da buslommer og fortov ligger uden for lokalplanområdet, og ikke vurderes som nødvendige arbejder efter vejloven, kan udgiften ikke pålægges bygherre.

Løsning A vil sikre, at den kollektive trafikbetjening kan fungere tilfredsstillende og trafikikkert, og løsningen kan samtidig udnyttes ved områdets videre udbygning. En god kollektiv trafikbetjening fra start er desuden en vigtig forudsætning for, at grønne transportvaner og bus som transportvalg bliver en integreret del af områdets udvikling. Hvis Løsning B vælges, vil behovet for nye buslommer fortsat være aktuelt i takt med områdets udbygning. Administrationen vil i givet fald foreslå, at buslommerne etableres i forbindelse med de senere etaper, hvor der samtidig forventes behov for en ekstra afgang på bybus 21. Byrådet vil på det tidspunkt blive anmodet om finansiering af udgifterne med henblik på indarbejdelse i budgettet.

En nærmere beskrivelse af løsning A og B, herunder kortoversigt, fremgår af bilag 6.

Klimapåvirkning

Generelt vurderes det, at byudvikling overordnet vil medføre en negativ klimapåvirkning. Der er foretaget en meget overordnet vurdering af lokalplanens afledte klimapåvirkning på baggrund af den tilgængelige viden. Lokalplanen indeholder ikke i væsentlig grad bestemmelser, der minimerer ressourceforbrug eller på anden måde bidrager til CO₂-reduktion.

Lokalplanen muliggør solceller på tage. Dertil undersøger virksomheden, hvordan bygningsreglementets energimæssige krav til byggeriet kan opfyldes via et solcelleanlæg et andet sted i kommunen.

Lokalplanens bestemmelser vedrørende mobilitet kan til en vis grad understøtte bæredygtige transportvalg. Med nuværende vidensniveau kendes effekten af lokalplanens bestemmelser vedrørende mobilitet dog ikke. Der er i lokalplanen indarbejdet bestemmelser, der sikrer areal til cykelparkering i overensstemmelse med Skanderborg Kommunes cykelparkeringsnorm, og der er dertil krav om, at 25 % af disse skal være overdækket. Der er krav om sti fra Vroldvej og ind til bebyggelsen. Lokalplanens krav til bilparkering svarende til 870 p-pladser for den fulde udbygning af området forventes at ville betyde, at en stor andel ansatte skal benytte andre transportformer end bil. Disse forhold vil sammen bidrage til større sandsynlighed for, at de ansatte fravælger bilen som transportmiddel. Da lokalplanområdet ligger med god tilgængelighed til motorvejens afkørsel, må det dog også forventes, at bilen stadig vil være et attraktivt valg for mange af de ansatte.

Der er i dette projekt potentiale for at arbejde yderligere med fremme af bæredygtig mobilitet jf. klimaplanen, men virkemidlerne til dette skal også findes uden for lokalplanen.

Dialog og høring

Kommuneplantillæg 25-01 og Lokalplan 1207 for Erhvervsområde ved Vroldvej, Skanderborg, har været i 9 ugers offentlig høring fra den 1. juli til den 2. september 2025.

I høringsperioden er afholdt et borgermøde den 14. august 2025 på Skanderborg Fællede med ca. 60 deltagere. Skanderborg Kommune præsenterede planforslagene, mens bygherre og dennes rådgiver redegjorde for det kommende projekt. Deltagerne stillede spørgsmål til bl.a. projektets indvirkninger på omgivelserne, herunder de trafikale indvirkninger.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget, den 2. december 2025, punkt 135:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog, at indstille

- at de ændringer af Lokalplan 1207, som administrationen foreslår i sagsfremstillingen, godkendes
- at Kommuneplantillæg 25-01 og Lokalplan 1207 vedtages endeligt, forudsat at Kommuneplan 2025 forinden er vedtaget af Byrådet
- at der afsættes 9.000 kr. årligt til den afledte drift af rundkørslen fra 2027. Det indarbejdes i det tekniske budget 2027-2030
- at spørgsmålet om evt. buslomme/fortove afventer muligheder for finansiering.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at de ændringer af Lokalplan 1207, som administrationen foreslår i sagsfremstillingen, godkendes
- at Kommuneplantillæg 25-01 og Lokalplan 1207 vedtages endeligt, forudsat at Kommuneplan 2025 forinden er vedtaget af Byrådet
- at der afsættes 9.000 kr. årligt til den afledte drift af rundkørslen fra 2027
- at der tages stilling til vejanlæg, som beskrevet i økonomiafsnittet:
A Buslomme/fortove: 2,60 mio. kr. i 2027, samt afledt drift på 5.000 kr. om året fra 2028, eller
B Fortov: 0,26 mio. kr. i 2027
- at den under forrige punkt valgte løsning vedrørende vejanlæg indarbejdes i det tekniske budget 2027-2030.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Klima-, Miljø- og Planudvalget.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Bilag 1 - Forslag til Kommuneplantillæg 25-01

Bilag 2 - Forslag til Lokalplan 1207

Bilag 3 - Samlede høringssvar

Bilag 4 - Høringsnotat

Bilag 5 - Frafald af Vejdirektoratets indsigelse

Bilag 6 - Notat om afledte udgifter LP1207

Punkt 237: Lokalplan 1185 Boligområde syd for Bjerggårdsvej i Tebstrup - igangsætning

01.02.05-P16-32-20

Resumé

Økonomi- og Erhvervsudvalget skal tage stilling til igangsætning af planlægning for lokalplan for et boligområde syd for Bjerggårdsvej i Tebstrup. Området er indarbejdet i forslag til Kommuneplan 25.

Sagsfremstilling

Udvikler har anmodet om igangsætning af planlægning for et nyt boligområde med tæt-lav og åben-lav boligbebyggelse i den sydlige del af Tebstrup, vest for Horsensvej.

Projektforslaget omhandler et område på ca. 7,5 ha. Projektforslaget indeholder 60-70 boliger fordelt på boligparceller, kompaktgrunde og tæt-lav boliger. Boligernes maksimalhøjde er 8,5 meter, og området forventes vejbetjent fra Horsensvej.

Link til [Google Maps](#)

Link til [NetGis](#)

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede på mødet den 20. november 2024 (pkt. 77) at sende projekt materialet i foroffentlighed i 4 uger.

I perioden fra den 3. december 2024 til 5. januar 2025 indkom tre høringssvar. Høringssvar og høringsnotat er vedlagt som henholdsvis bilag 1 og bilag 2.

Af høringssvar fremgår:

1. Ønske om et grønt bælte på 10-20 meter mellem det tilstødende boligområde mod nord og boligområdet indeholdt i projekt materialet.

Den ønskede grønne kile er indarbejdet i projekt materialet på bilag 3.

2. Ønske om at benytte samme bestemmelser om bebyggelsens omfang og udseende som i lokalplanen for naboområdet.

I forbindelse med udarbejdelse af et forslag til lokalplanen, vil der blive arbejdet med, hvordan ny bebyggelse kan tilpasses den eksisterende by.

3. Bemærkning om, at et krav om en ubebygget indsigtskile fra Horsensvej til Ovsted Kirke er unødvendig og urimeligt.

Hverken administrationen eller Aarhus Stift stiller krav om en fuldstændig ubebygget indsigtskile inden for lokalplanområdet. I samarbejde med udvikler og Aarhus Stift er indsigtskiler til Ovsted Kirke indarbejdet i projekt materialet på bilag 3.

Forhold til nuværende planlægning for området

Området er ikke omfattet af en eksisterende kommuneplanramme i Kommuneplan 21. Området er indarbejdet i forslag til Kommuneplan 25 som en kommuneplanramme, der udlægger området til boligområde.

Terræn

Arealet, der ønskes planlægning for, ligger indenfor udpegningen ”særlige geologiske interesser” og ”særlige landskabelige interesser” med landskabskarakteren ”bakket landskab”. Terrænet skråner med ca. 25 meter fra nordvest mod sydøst. Administrationen er i dialog med udvikler om, hvordan bebyggelsen så vidt muligt tilpasses det naturlige terræn, og dialogen fortsætter i planprocessen.

Trafikforhold

Projektet indeholder en overkørsel ved Horsensvej, der medfører et behov for etablering af lokal hastighedsbegrænsning på 60 km/t på strækningen ved projektområdet. Der er søgt forhåndsdialog hos politiet, som ikke på forhånd vil afvise at give samtykke til lokal hastighedsbegrænsning på stedet.

Vandhåndtering

Udvikler udarbejder i dialog med administrationen og Skanderborg Forsyning et vandhåndteringsnotat, der redegør for håndtering af hverdagsregn og ekstremregn op til en 100 års regnhændelse, samt beskrivelse af grundvandsforhold.

Der skal udarbejdes et tillæg til spildevandsplanen for området.

Skole- og institutionskapacitet

De boliger, der muliggøres med lokalplanen, er indeholdt i den nuværende befolkningsprognose, og kapaciteten i skoledistrikt Landsbyordningen Ejer Bavnehøj er derfor tilstrækkelig.

Særligt i forhold til igangsætning af planlægningen

Da Økonomi- og Erhvervsudvalget behandlede sagen på mødet i november 2024, var det forudsat, at planlægningen krævede et kommuneplantillæg, som udlagde rammeområdet til boligformål. Siden er rammeområdet indarbejdet i forslag til Kommuneplan 25.

Da kommuneplanen bliver indstillet til endelig godkendelse i december, ville Klima-, Miljø- og Planudvalget først kunne igangsætte planlægningen primo 2026, da den ellers ikke vil være i overensstemmelse med kommuneplanen og derfor heller ikke med kommunens kompetenceplan.

På grund af tidspres indstiller administrationen derfor, at sagen om igangsætning er til orientering i Klima-, Miljø- og Planudvalget og beslutning i Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Økonomi

Afledte udgifter

Projektet indeholdt i projektmaterialet forventes ikke at medføre offentlige udgifter.

Klimapåvirkning

Generelt vurderes det, at byudvikling overordnet vil medføre en negativ klimapåvirkning. Der er foretaget en meget overordnet vurdering af projektets afledte klimapåvirkning på baggrund af den tilgængelige viden.

Lokalplanen, der ønskes igangsat, indeholder ikke i væsentlig grad tiltag vedrørende bebyggelse eller anlæg, der minimerer ressourceforbrug. Lokalplanen vil give mulighed for, at der kan anvendes solceller/-paneler på tage. Lokalplanen vil indeholde bestemmelser, der sikrer en vis grad af beplantning, som kan bidrage til CO₂-reduktion.

Dialog og høring

Projektforslaget har været i foroffentlighed i 4 uger fra den 3. december 2024 til 5. januar 2025.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget, den 2. december 2025, punkt 138:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog at indstille,

- at planlægningen for Lokalplan 1185, Boligområde syd for Bjerggårdsvej i Tebstrup, igangsættes under forudsætning af Byrådets endelige godkendelse af Kommuneplan 2025.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at planlægningen for Lokalplan 1185, Boligområde syd for Bjerggårdsvej i Tebstrup, igangsættes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at igangsætte planlægningen for Lokalplan 1185, Boligområde syd for Bjerggårdsvej i Tebstrup, under forudsætning af Byrådets endelige godkendelse af Kommuneplan 2025.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Bilag 1 - Samlede høringssvar til foroffentlighed for lokalplan 1185

Bilag 2 - Høringsnotat vedrørende foroffentlighed af lokalplan 1185 Tebstrup

Bilag 3 - Illustrationsplan

Punkt 238: Lokalplan 1220 og Kommuneplantillæg 25-04 for en vindmølle ved Mesing - igangsætning

01.02.05-P16-25-24

Resumé

Med denne sag skal der tages stilling til igangsætning af planlægning for en vindmølle ved Mesing. Møllen skal levere strøm til Skanderborg-Hørning Fjernvarmes varmepumpe via en direkte linje, og opstilling af en vindmølle forudsætter, at der udarbejdes et kommuneplantillæg og en lokalplan. Lokalplan 1220 og Kommuneplantillæg 25-04 skal muliggøre, at Skanderborg-Hørning Fjernvarme opstiller en vindmølle på 150 m med en installeret effekt på 4,5 MW.

Sagsfremstilling

Ansøgningen om at opstille en vindmølle ved Mesing er resultatet af en af de 5 dialogprocesser, som Økonomi- og Erhvervsudvalget satte i gang i forlængelse af Open Call 2024 på møde den 20. november 2024 (pkt. 75).

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 18. juni 2025 (pkt.123), at udvalget ville tage imod en ansøgning fra Skanderborg-Hørning Fjernvarme om at igangsætte planlægningen for en vindmølle ved Mesing. Forud herfor var der gennemført en dialogproces, hvor ansøger, lokale borgere og administrationen deltog i en møderække på fire møder. Møderækken indledtes med et offentligt borgermøde for lokalområdet. Processen blev ligeledes afsluttet med et borgermøde, hvor resultatet af dialogen blev fremlagt for de fremmødte.

Skanderborg-Hørning Fjernvarme ansøger nu om at opstille en vindmølle med en højde på 150 m og med en installeret effekt på 4,5 MW. Møllen skal levere strøm til driften af fjernvarmeselskabets varmepumpe med en direkte linje fra møllen til varmepumpen. Den direkte linje er godkendt af Energistyrelsen. Strømmen fra møllen kommer således ikke ud i det offentlige elnet, men anvendes til grøn forsyning af varmepumpen. Dette medfører ud over en væsentlig CO2 reduktion også en reduktion i selskabets fjernvarmepriser og dermed en besparelse i eludgiften for den enkelte forbruger svarende til ca. 500 kr. pr standardhusstand.

Økonomi- og Erhvervsudvalget skal tage stilling til igangsætning af udarbejdelse af et kommuneplantillæg og en lokalplan, der muliggør etablering af en vindmølle ved Mesing. Planlægningen for energiproducerende anlæg er opført på bilag 2 i Miljøvurderingsloven, og dermed er planlægningen omfattet af obligatorisk miljøvurdering. Udvikler ønsker at lave en frivillig miljøkonsekvensvurdering af projektet. De to rapporter sammenskrives i ét miljøvurderingsdokument.

- Afstanden fra møllen til et eksisterende mølleområde er 2,2 km til den nærmeste af de eksisterende møller ved Mesing og 3,3 km til den nærmeste af de eksisterende møller ved Hårup.
- I forhold til Skanderborg Kommunes Klimamålsætning bidrager møllen med strømproduktion svarende til 3 % af forbruget i 2030.
- Møllen vil bidrage med brutto 1.405.500 kr. til grøn pulje, heraf kan 8 % gå til administration.
- Styrkelse af den kollektive varmeforsyning med fossilfri elproduktion til drift af varmepumpe bidrager positivt til at nå målet i klimapolitikken.
- Strøm fra VE-anlæg med direkte linje til fjernvarme styrker forsyningssikkerheden til området.

Merværdi til lokalområdet, resultat af dialoggruppens arbejde

Skanderborg-Hørning Fjernvarme vil med projektet udvide fjernvarmeforsyningens område til også at omfatte Mesing, som i dag er individuelt varmeforsynet. Desuden indføres lokaltarifering i form af rabat på varme til nye andelshavere i fjernvarmeselskabet. Herudover tilbydes de lokale beboere af ejendomme indenfor 4-6 gange møllehøjden, der ikke kan rørforbindes med fjernvarmenettet, en nærvarmeløsning svarende til fjernvarmeafregning, samtidig med at fjernvarmeselskabet overtager og drifter kundens eksisterende anlæg. Den beskrevne merværdi er ikke indeholdt i den planlægning, udvalget skal tage stilling til.

Økonomi

Møllens produktion udgør ca. 3 % af Byrådets samlede VE-mål.

Dialog og høring

Der er afholdt et indledende borgermøde lokalt den 10. december 2024.

Der er afholdt fire dialoggruppemøder med deltagelse af administrationen, udvikler og en gruppe borgere.

Der er afholdt et afsluttende borgermøde med lokal deltagelse den 17. juni 2025.

Efter planlægningen er igangsat, udarbejdes et afgrænsningsnotat til udvælgelse af de miljøemner, Skanderborg Kommune ønsker skal indgå i miljøvurderingen af planerne og med hvilken detaljeringsgrad. Dette sendes i 14 dages offentlig høring. Herefter udarbejdes planforslagene og miljøredegørelsen.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 25. november 2025, punkt 235:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at udarbejdelse af Lokalplan 1220 for en vindmølle ved Mesing og Kommuneplantillæg 25-04 igangsættes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Jørgen Naut anmodede om, at hans habilitet blev vurderet i forbindelse med behandling af sagen. Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog, at Jørgen Naut var inhabil, og han deltog dermed ikke i behandlingen af sagen.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at igangsætte udarbejdelse af Lokalplan 1220 for en vindmølle ved Mesing og Kommuneplantillæg 25-04.

Martin Frausing Poulsen kunne ikke støtte vedtagelsen, idet opstillingen af det beskrevne anlæg kan have negative konsekvenser for borgernes livskvalitet og for dyre- og naturliv - konsekvenser, som ikke bør accepteres i lyset af den nationale strategi på området, hvor der satses på udbygning med havvind.

Fraværende:

Karina Kirk

Martin Frausing Poulsen kunne ikke støtte vedtagelsen, idet opstillingen af det beskrevne anlæg, som det fremgår af det vedlagte notat, kan have negative konsekvenser for borgernes livskvalitet og for dyre- og naturliv - konsekvenser, som ikke bør accepteres i lyset af den nationale strategi på området, hvor der satses på udbygning med havvind

Bilag

Bilag 6 VVM-anmeldelsesskema Foreløbigt_kabeltracé

Bilag 5 VVM-anmeldelsesskema Kort 1-5000

Bilag 4 VVM-anmeldelsesskema Oversigtskort

Bilag 3 VVM-anmeldelsesskema Projektskitse

Bilag 2 VVM-anmeldelsesskema Vindmølle Mesing

Bilag 1 Lokalplanområde

Punkt 239: Klimaregnskab 2023 - kommunen som geografi

00.17.15-G01-4-23

Resumé

Det nye Klima-, Energi- og CO₂-regnskab er nu udarbejdet. Klimaregnskabet for Skanderborg Kommune som geografi 2023 fremlægges til orientering, ligesom der orienteres om, at Skanderborg Kommune er overgået til en fælles klimaregnskabsmetode (for alle kommuner) og om indholdsmæssige forskelle på det nye og tidligere klimaregnskaber.

Sagsfremstilling

I 2025 overgår Skanderborg, i lighed med landets øvrige kommuner, til et nationalt udviklet klimaregnskab for kommuner, som det er aftalt mellem KL og Staten ved økonomiaftalen for 2022. Vedlagt er klimaregnskabet for kommunen som geografi for 2023 (bilag 1). Regnskabet er også tilgængeligt i læsevenligt format på [Klimaregnskab](#)

Regnskabet viser CO₂-udledningen for de store udledningsdomæner - energi, transport, arealanvendelse og landbrug - samt for en række andre mindre udledningskilder.

Reduktion på 53 % siden 1990

De samlede CO₂-udledninger er faldet med 53 % siden 1990. I 2023 var udledningerne fra Skanderborg Kommune som geografi på 311.002 ton CO₂. Det fremgår af regnskabet, at transporten står for knap 50 % af udledningerne i Skanderborg, mens udledninger fra energi står for 32 % og landbrug 16 %.

Energi

Det største fald er sket i energisektoren, ved omstilling væk fra kul, olie og gas, hvor der er sket store fald i udledningerne med et samlet fald på godt 75 % siden 1990.

Energiforbruget har ligget relativt stabilt hen over de senere år, trods vækst i kommunen. Energieffektiviseringer ved både eksisterende bygninger og ved nybyg er væsentlige, og der ligger fortsat et væsentligt potentiale i energieffektiviseringer.

Over halvdelen (52 %) af energiforbruget dækkes fortsat af afbrænding af fossile brændsler. De primære kilder er gas og dieselolie (28 %), benzin (12 %) samt naturgas (4 %). Fast biomasse, der qua internationale regnemetoder betragtes som CO₂-neutralt, dækker 20 % af energiforbruget.

Sol og vind dækker tilsammen 3 % af det samlede energiforbrug.

Elproduktionen fra solceller og vindmøller i kommunen udgør knap 13 % af det samlede elforbrug.

56 % af elforbruget i kommunen sker i erhvervslivet (herunder fremstillingsvirksomheder), mens husholdningerne står for 34 %. Offentlig service står for 7 % af elforbruget, mens transport udgør 3 %. En post der forventes at stige i takt med omstilling til elbiler.

Transport

Vejtransporten er steget i Danmark og i Skanderborg. Siden 2007 er der således kommet 840.000 flere biler på de danske veje. I Skanderborg er der i samme periode kommet mere end 10.000 flere personbiler på vejene – en forøgelse af bilflåden i kommunen med over 50 %.

Bilerne er dog blevet væsentlig mere energieffektive, så de udleder mindre CO₂ per kilometer.

Derudover er der iblanding af bioethanol og biodiesel i det fossile brændstof, som reducerer udledningerne pr. kørte kilometer yderligere.

I Skanderborg betyder det samlet set, at der, trods øget vejtransport, kun er sket en mindre stigning i CO₂-udledningen fra vejtransport fra 1990 til 2023.

Vejtransporten står – med skønnet 888.000.000 kørte kilometer i personbil, varebil og lastbil - for 95 % af de samlede udledninger fra transport.

Der er 35.000 registrerede personbiler i kommunen. Trafikken fra disse samt fra personbiler, der kører gennem kommunen, står med 66 % for langt hovedparten af udledningerne.

Den tunge transport i form af lastbiler står for 17 % af udledningerne på transportområdet, mens udledninger fra varebiler udgør 14 %.

Ud over vejtransporten står jernbanetransport for 4 % og skanderborgensernes andel af indenrigsflyvninger for 0,3 % af udledningerne fra transportområdet.

Landbrug

I landbruget stammer over halvdelen (53 %) af CO₂-udledningerne fra produktionen af kvæg og svin.

Udledninger fra dyrkning af jorden står for 30 % af udledninger, mens udledninger fra lavbundslande (de såkaldt organiske jorde) står for 17 % af udledningerne på landbrugsområdet.

På landbrugsområdet ses over de senere år frem til 2023 et fald i udledningerne. Det skyldes blandt andet, at kulstofindholdet i de dyrkede organiske lavbundslande falder pga. CO₂-udledning fra jordene. Udledning fra husdyrgødning er faldet som følge af lavere produktion af særligt svin i kommunen.

Optag fra skovrejsning - 30.000 ton CO₂ - tæller med i regnskabet under landbrugskategorien. Dette optag fratrækkes udledningerne på landbrugsområdet. Den reelle udledning fra landbrug er derfor 30.000 ton CO₂ højere end de 50.675 ton CO₂, som ligger til grund for fordelingen mellem de forskellige sektorer – energi, transport og landbrug.

Kommunikation

Som opfølgning på orienteringen om regnskabet kommunikerer der eksternt om indsats og resultater med afsæt i kugleramme-terminologien (se bilag 3), som er udarbejdet i samarbejde med Klima-, Miljø- og Planudvalget.

Regnskabet forventes fremadrettet at være tilgængeligt i omkring juni måned. Tidsmæssigt vil det således give klimastatus for et kalenderår, der ligger halvandet år tilbage i tid.

Nærværende regnskab er fra 2023, og viser således udledningerne det år, klimapolitikken og planen blev vedtaget. Effekten af klimaindsatsen i Skanderborg ses altså med halvandet års forsinkelse, hvorfor der arbejdes med indikatorer for at vurdere effekten af de seneste to års indsatser (hektar skov rejst, andel af elbiler m.fl. – se sag om midtvejsevaluering).

Sammenligning med tidligere regnskab

Sammenlignet med det tidligere regnskab er der i det nye regnskab lidt højere udledninger inden for transport- og energisektoren (se bilag 2 for en uddybning af forskelle på de to regnskaber).

Det skyldes bl.a., at transport registreres som antal kørte km (inkl. de to motorveje) i modsætning til tidligere, hvor tallet var opgjort via antal indregistrerede biler. Omvendt medtages udledninger fra udenrigsfly ikke længere i regnskabet.

Samlet set vurderes overgangen til nyt regnskab ikke at rejse et behov for nye eller ændrede klimatiltag i Skanderborg Kommune.

Klimaplanen adresserer allerede de væsentligste emissions-områder inden for energi, transport og landbrug. Og selvom nogle CO₂-faktorer og metodemæssige forudsætninger er ændret, er det den overordnede vurdering, at Byrådets klimamålsætning fortsat er inden for rækkevidde. Se også sagen om politikkontrol og midtvejsevaluering af klimapolitikken på nærværende dagsorden.

En fuldstændig vurdering konsekvenserne af det nye klimaregnskab sker som en del af revisionen af klimaplanen i forbindelse med opdatering af det tekniske og talmæssige grundlag.

Der arbejdes fortsat fra nationalt hold på at udvikle og forbedre regnskabet. Som med det tidligere regnskab betyder indoptagelse af ny viden og forskningsresultater, eksempelvis nye udledningsfaktorer fra lavbundslande, at beregningsforudsætninger og dermed regnskabet ændrer sig. Det er et vilkår for arbejdet på klimaområdet.

Administrationen forsøger at imødegå dette vilkår ved bl.a. at arbejde med data og rapportere på f.eks. antal biler, kilo oksekød, hektar lavbundsland, m² bolig, kilowatt timer (kWh) energi og andre kvantificerbare data, som ikke ændrer sig med ændret opgørelsesmetode.

Dialog og høring

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget, den 2. december 2025, punkt 144:

Materiale fremvist på mødet er vedlagt som bilag.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Bilag 1 - Klimaregnskab Skanderborg Kommune som geografi UDV BY

Bilag 2 - Notat Forskel regnskaber: Planenergi og ECO2R

Bilag 3 - Sammen rykker vi pylon okt25

Oplæg KMPU 02122025.pptx

Punkt 240: Klimapolitikken - politikkontrol og midtvejsevaluering

00.17.15-G01-4-23

Resumé

Som et led i den årlige politikkontrol af klimapolitikken skal klimaindsatsen midtvejsevalueres. Det foreslås, at der formuleres anbefalinger, som det kommende Byråd kan tage med ind i den kommende proces for revision af Klimapolitik og -plan.

Sagsfremstilling

Baggrund

Klimapolitikken blev vedtaget i 2023 sammen med Klimaplanen (bilag 5 og 6). Klimaplanen følger den standard, der er udarbejdet af C40-byerne, og som alle landets kommuner følger. Formålet med den fælles tilgang, initieret af KL, Realdania og Concito, er at styrke den kommunale klimaindsats og det tværgående samarbejde på klimaområdet.

I forbindelse med vedtagelsen af Klimapolitik og -plan besluttede Byrådet, at indsatsen midtvejsevalueres i 2025, og at Klimapolitik og -plan revideres senest i 2027 i tråd med principperne i den fælles standard. Revisionen forventes påbegyndt primo 2026.

Opmærksomheden henledes på, at resultaterne af de seneste års arbejde frem til 2023 kan aflæses i klimaregnskabet. Se anden sag på dagsordenen.

Tilgang

Udledninger fra kommunen som virksomhed står for godt 1 % af de samlede udledninger for kommunen som geografi. Kommunen har få myndighedsværktøjer til at understøtte klimaindsatsen, og i tilblivelsen af klimaindsatsen blev der lagt vægt på, at opgaven består i at skabe synergier med virksomheder, landbruget og borgerne, samt facilitere og understøtte klimahandling, der ellers ikke ville have fundet sted.

Derfor ligger klimapolitik og klimaplan op til en involverende og faciliterende rolle for kommunen i klimaindsatsen i forhold til kommunen som geografi.

Da indsatsen er afhængig af, at andre skal gøre noget anderledes, end de plejer at gøre, er det i varierende grad vanskeligt at kvantificere, hvor stor en direkte CO₂-effekt, de konkrete tiltag har. For at tydeliggøre effekt og indsats overfor Byråd og udvalg arbejder administrationen fortløbende på at styrke klimakonsekvensberegninger.

Væsentlige resultater

Siden vedtagelsen i 2023 er der, med afsæt i tidsplanen, arbejdet med de prioriterede klimatiltag. Et uddrag af de væsentligste resultater for de to første års indsats:

- Fjernvarme udrullet til Storrिंग, Stjær og Skovby, som erstatning for gasfyr (delmål E3)
- 74 ladestandere etableret til offentlig brug, etableret for at understøtte omstilling af borgere og virksomheders køretøjer til el (delmål M2/3)
- Ved byggeri af kommunale bygninger arbejdes der med klimakonsekvenser både i forhold til nybyggeri og ved renovering, bl.a. via livscyklusvurderinger. Desuden anvendes genbrugsmaterialer indenfor det muliges kunst – et godt eksempel på genbrug er den store skolebygning fra Bakkeskolen i Hørning, der blev flyttet og brugt til en udvidelse af Skovbyskolen (delmål S5)
- Olie- og naturgasfyr udfaset på kommunale institutioner (delmål S3, Voerladegård udestår)
- Kommunal flåde af personbiler, minibusser og varebiler omstilles til el. Der er opstillet 90 lade-udtag, og frem mod maj 2026 opsættes yderligere minimum 65 lade-udtag, hvorefter andelen af flåden, der er dækket, er ca. 68 % (delmål S1)
- Grøn Indkøbspolitik udarbejdet. Der afprøves et system, som integrerer kommunens indkøbsdata med miljødata, og gør det muligt at identificere de produktområder, hvor potentialet for CO₂-reduktion er størst. Indsatsen gennemføres som et pilotprojekt (delmål S4)
- Mere klimavenlig mad i institutioner. Frivillig indsats, finansieret med støtte fra Fonden for køkkenomstilling, der indtil videre blandt andet har halveret brugen af oksekød i kommunens køkkener (delmål S4)
- Lavbundsgrunde ved Hvolbækken, Lyngbygaards å og Illerup ådal i proces for at blive udtaget – indsatsen forstærkes med arbejdet inden for grøn trepart og Illerup ådal i proces for at blive udtaget – indsatsen forstærkes med arbejdet

- inden for grøn trepart (delmål U3)
- Samarbejde med landbruget om klimaregnskaber på bedriftsniveau (delmål U1)
- Borgerinvolvering og engagement gennem bibliotekernes verdensmålsindsats og klimakaravanen i landsbyer og internt i Skanderborg Kommune, samt via uddeling fra den borger- og virksomhedsrettede klimapulje.

Målopfyldelse

Til at understøtte evalueringen er der udarbejdet en midtvejsstatus (se bilag 1 og til uddybende orientering bilag 3). Heri vurderes målfrielse på de overordnede målsætninger samt for hvert af de 25 delmål inden for klimapolitikens strategispor.

Nedenfor gennemgås først målopfyldelse for de overordnede målsætninger, hvorefter fremdrift på en række delmål præsenteres.

Overordnede målsætninger:

1. "Skanderborg Kommune har som samfund reduceret udledningen af CO₂e med 70 % i 2030, set i forhold til udledningen i 1990".
Der er reduceret med 53 % fra 1990 til 2023 (seneste regnskab). Det vurderes, at målsætningen kan realiseres, dog med forbehold for væsentlige usikkerheder for en række delmål (se nedenfor)
2. "Skanderborg Kommune er som virksomhed CO₂e-neutral i 2025"
For at sikre CO₂-neutralitet i 2030 for kommunen som virksomhed, har Byrådet besluttet at etablere skov med et optag af CO₂, svarende til kommunens udledninger fra energi og køretøjer
3. "Skanderborg Kommune har både som samfund og virksomhed i 2050 i videst muligt omfang begrænset sit forbrug af ressourcer, for derigennem at nedbringe udledning af drivhusgasser. Ressourcer skal genbruges, genanvendes og genudnyttes."
Kræver en indgående og vedholdende indsats at sikre indfrielse
4. "Skanderborg Kommune er som samfund klimarobust i 2050 – hvor vi har tilpasset os et forandret klima og er modstandsdygtige over for mere nedbør, længere tørkeperioder, hedebølger og flere storme."
Der er ikke prioriteret midler til området, hvorfor der stort set kun arbejdes med færdiggørelse af igangsatte projekter. Kræver en indgående og vedholdende indsats at sikre indfrielse.

Perspektiv på 70 %-målsætningen samt usikkerheder ved realisering af delmål

Vurderingen af indfrielse af 70 %-målsætningen er baseret på Klimaministeriets nationale klimafremskrivning. Heri vurderes det, at 70 %-målet kan nås på landsplan.

Klimarådet vurderer ligeledes, at målet lige akkurat kan nås med eksisterende politik. Dog vurderer rådet, at der er betydelig risiko for at misse målet, hvis politiske tiltag ikke leverer de forventede CO₂-reduktioner.

I forlængelse heraf dækker de væsentlige usikkerheder for målfrielse i Skanderborg over bl.a. et nødvendigt skærpet fokus på implementeringshastigheden på delmål og underliggende klimatiltag.

Nedenfor gennemgås en række af disse usikkerheder samt status for centrale delmål:

- Elektrificeringen – det vil sige omstilling til elbiler/varevogne/lastbiler (delmål M2 og M3), varmepumper til fjernvarmen og i industrien (delmål E3) – skal fortsat understøttes, så elektrificeringshastigheden stiger (blandt andet via nyt erhvervstiltag, se nedenfor)
- Øget elektrificering vil være en driver for opstilling af solceller og vindmøller, hvor etableringen går for langsomt i Skanderborg til at realisere Byrådets målsætning om at producere lige så meget grøn el, som der forbruges inden 2030 (delmål E2). Ambitionen kan først nås i starten af 2030'erne
- Målet om fortsat udrulning af fjernvarme er udfordret af, at der dels ikke fra nationalt hold er truffet beslutning om forpligtelser til at udfase naturgas til rumvarme og dels af høje anlægspriser og lave naturgaspriser (delmål E3)
- For udtagning af lavbundsgrunde er potentialet i fire konkrete projekter større end i målsætningen på den korte bane i 2030. Udtagning involverer dog mange interessenter og lodsejere, frivillighed, komplicerede tekniske og ejendomsretlige forhold og som konsekvens heraf processer, der historisk har vist sig at tage lang tid. I den sammenhæng er 2030 derfor lige om hjørnet (delmål U3)
- Øget skovrejsning følger som en del af den grønne trepart. Som det ser ud nu, er støttemulighederne til skovrejsning dog ikke attraktive nok til, at skovrejsning kan konkurrere økonomisk med andre typer jordanvendelse. Nogle ønsker om privat skovrejsning strander også på landskabsudpegninger i kommuneplanen. Derfor er der usikkerhed om målet om rejsning af 300 hektar skov inden 2030 (delmål U4)
- I forhold til målene om reduktioner fra privat nybyggeri (delmål U5 og R2) - har kommunen begrænsede værktøjer ud over muligheden for at begrænse bolig-/byggningsstørrelser i lokalplaner. Det er ikke lykkedes ad dialogens vej

målbart at reducere udledninger fra byggeri

- Det har ikke været muligt i større omfang at etablere solceller på kommunale tage, da business-casen for etablering er negativ med eksisterende regler (delmål E2). Ny lovgivning er på vej, som kan ændre forudsætningerne i positiv retning.

Skal 70 %-målsætningen realiseres, er det således nødvendigt med fortsat fokus, opfølgning og fortsat ressourceallokering til klimaindsatsen for at indfri de understøttende delmål.

Perspektiv på målet om klimaneutral kommunal virksomhed i 2025

Klimapolitikken strategispor 6 (delmål S1-7) omhandler kommunen som virksomhed. Her er det ambitionen at gå forrest. Med beslutningen om skovrejsning og et CO₂-optag på ca. 10.000 ton, svarende til de fortsatte udledninger fra køretøjer, el og varme, er målet i princippet indfriet.

Imidlertid omfatter kommunens nuværende CO₂-regnskab kun få af kommunens samlede CO₂-udledninger. Medtaget i regnskabet er således blot udledninger fra kommunens køretøjer (kaldet scope 1 i FN-terminologi) og forbrug af el og varme (kaldet scope 2). Da Skanderborg Kommune påbegyndte nuværende regnskabspraksis i 2009 var det i sig selv progressivt.

Udledninger fra kommunale indkøb, byggeri af skoler og institutioner, etablering af vejanlæg og stier, leje af kontorer/bygninger m.m. (scope 3) er dog ikke talt med i det nuværende regnskab.

Disse udledninger udgør ifølge DI som tommelfingerregel mellem 75 og 95 % af en virksomheds samlede udledninger.

En række virksomheder i kommunen, herunder Kamstrup og AVK, samt en række danske kommuner, arbejder på eller har sat mål for disse typer af udledninger. EU-lovgivning under Green deal stiller ligeledes krav om en sådan rapportering til de største virksomheder i unionen.

Det kan derfor overvejes, eventuelt som led i revisionen af klimaplanen, om der skal opstilles ny målsætning for kommunen som virksomhed. En sådan målsætning vil endvidere bidrage til det overordnede mål om at reducere ressourceforbruget.

Perspektiv på målsætning om reduceret ressourceforbrug

Danmark er - som et rigt land - et af de mest ressourceforbrugende lande i verden. Hertil ligger Skanderborg højt, som en kommune med en befolkning af forholdsvist velstillede borgere, når det kommer til forbrug. Det kommer blandt andet til udtryk i den producerede affaldsmængde per borger.

Under affaldsplanen arbejdes der med reduktion af ressourceforbruget (delmål R1). I klimaindsatsen adresseres ressourceforbruget endvidere i indsatsen målrettet kommunens egen virksomhed, som ejer af forsyningsvirksomheder og i dialogen med erhvervslivet.

Målet om reduceret ressourceforbrug er kvalitativ og har lang tidshorisont (2050). Samtidig kræver det en indgående og vedholdende indsats at sikre indfrielse.

For at målrette indsatsen kan det overvejes, om der, som et led i udarbejdelsen af en revideret klimaplan, skal udvælges konkrete mål og/eller indsatsområder, hvor reduktionspotentialen for ressource er stort, og noget, der kan arbejdes målrettet med.

Perspektiv på målet om klimatilpasning

Skanderborg Kommunes placering (inde i landet) og topografi (bakket sølandskab) gør, at kommunen relativt er mindre udsat for følgerne af klimaforandringer end andre kommuner. Dog forventes det at være nødvendigt med større fokus på klimatilpasning, for sikre ejendom, værdi og kritisk infrastruktur. Området er præget af væsentlige lovgivningsmæssige barrierer. Samtidig er der ikke, ud over til et data/sensor-projekt i 2027, afsat midler til klimatilpasning under klimaplanen (delmål K1-4). Det kan derfor overvejes om klimatilpasningsindsatsen skal styrkes i arbejdet med den kommende klimaplan.

Strategisk energiplan

I samarbejde med koordinationsforum for energi (bestående af forsyningssselskaber inden for energi og affald) har administrationen afdækket behovet for at udarbejde en strategisk energiplan (tiltag 1.8 i klimaplanen). Det er vurderingen,

at den strategiske indsats er dækket af nuværende politikker og planer - herunder klimapolitikken, den strategiske varmeplan, målsætning for vedvarende energi m.fl.

Derfor foreslås det, at der ikke udarbejdes en egentlig strategisk energiplan, men at der i relevante tiltag, herunder den kommende erhvervsindsats, sættes ekstra fokus på forskydning af elforbruget for at aflaste elnettet.

Klimatiltag på vej - erhvervs tiltag og klimavenligt byggeri

Med vedtagelsen af klimaplanen blev det efterfølgende besluttet i Klima-, Miljø- og Planudvalget (den 6. februar 2024, pkt. 16, se bilag 4) i hvilken rækkefølge klimatiltagene skal sættes i værk i perioden 2023-2027.

Ud over at videreføre igangværende klimaplansaktiviteter, jf. tidsplanen, opstartes ultimo 2025 en ny tværgående erhvervsindsats. Tiltaget har et bredt fokus på energieffektivisering, fossilfri procesenergi, anvendelse af overskudsvarme, elektrificering af godstransport, etablering af solceller og lagring af strøm samt samarbejder på tværs af virksomheder i erhvervsområder. Denne indsats samler således en række klimatiltag (1.2-6, 2.3, 4.1, 4.3, 5.4 i klimaplanen), hvorved arbejdet kan fokuseres og effektiviseres. Dermed understøttes indfrielsen af en række af de delmål, der bidrager til 70 %-målsætningen, jf. ovenfor. Det er forventningen, at en samlet indsats kan styrke lokale virksomheders samarbejde om den grønne omstilling, hvorved konkurrenceevnen kan styrkes samtidig med, at klimaambitionerne fastholdes (se bilag 2 for uddybende beskrivelse).

Derudover igangsættes et tiltag, der skal fremme mere klimavenligt byggeri hos entreprenører, håndværkere m.fl., der bygger i Skanderborg (tiltag 4.2 i klimaplanen).

Anbefalinger til et nyt Byråd

Byrådet kan med fordel overveje, om der er indsigter eller opmærksomhedspunkter fra de seneste to års klimaarbejde, som Byrådet ønsker at overdrage til det kommende Byråd.

I nærværende sagsfremstilling er der fra administrationens side peget på følgende opmærksomhedspunkter:

- 70 % målsætning: Skal 70 %-målsætningen realiseres, er det nødvendigt med fortsat fokus, opfølgning og ressourceallokering til klimaindsatsen for at indfri de understøttende delmål
- Kommunen som virksomhed: Det kan overvejes, om der skal opstilles ny målsætning for kommunen som virksomhed, da det nuværende mål er indfriet.
- Ressourcer: For at målrette indsatsen kan det overvejes, om der skal udvælges konkrete mål og/eller indsatsområder, hvor reduktionspotentiale er stort, og noget der kan arbejdes målrettet med.
- Klimatilpasning: Det kan overvejes, om klimatilpasningsindsatsen skal styrkes i arbejdet med den kommende klimaplan.

Eventuelle bemærkninger kan med fordel indgå i de enkelte udvalgs overleveringer til de kommende udvalg.

Økonomi

De 58 konkrete klimatiltag under klimaplanen finansieres hovedsageligt via den af Byrådet afsatte klimapulje på 3,6 mio. kr. årligt i perioden 2024-2027. Dertil kommer 2,9 mio. kr. over de fire år fra den tidligere klimapulje. Samlet har klimapolitik og -planen et budget på 17,3 mio. kr.

Derudover geares tiltag under klimaplanen med eksterne midler. Der er således hentet knap 3 mio. kr. i ekstern finansiering til henholdsvis energiprojekter og omstilling af SMV'er fra EU-programmer (2022-2025/2025-2028), 0,6 mio. kr. til CO2-beregninger på vejanlæg fra Klimaalliancen (2024-2025) og knap 1,8 mio. kr. fra Fonden for køkkenomstilling (2022-2025).

Det betyder, at finansieringen af klimaindsatsen over perioden 2022-2028 er gearret med godt 30 % set i forhold til den samlede finansiering af klimaplanen for 2024-2027.

Administrationen arbejder fortløbende på at skabe yderligere medfinansiering af klimaplanens klimatiltag, som beskrevet i klimapolitikens strategispør 5.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget, den 2. december 2025, punkt 145:

Materiale fremvist på mødet er vedlagt som bilag.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at arbejdet med klimapolitik og klimaplan evalueres
- at der ikke udarbejdes en egentlig strategisk energiplan, men at den strategiske energiindsats suppleres af et fokus på forskydning af elforbruget for at aflaste nettet.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget evaluerede arbejdet med klimapolitik og klimaplan.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog at indstille,

- at der ikke udarbejdes en egentlig strategisk energiplan, men at den strategiske energiindsats suppleres af et fokus på forskydning af elforbruget for at aflaste nettet.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Oplæg KMPU 02122025 Klimaplan.pptx

1. Midtvejsevaluering - realisering af mål og delmål på klimaområdet UDV BY
2. Erhvervsindsats
3. Klimaplanen - status på tiltag
4. Tidsplan - klimatiltag
5. Klimapolitik juni23
6. Klimaplan juni23

Punkt 241: Endelig vedtagelse af indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for Virring-området

09.08.24-P15-3-24

Resumé

Byrådet skal med denne sag tage endelig stilling til indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse for Virring-området.

Sagsfremstilling

Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse for Virring-området er én ud af de indsatsplaner, som Skanderborg Kommune skal udarbejde. Sammen med Rammeplan for grundvandsbeskyttelse i Skanderborg Kommune 2017-2025 (vedtaget af Byrådet den 6. september 2017) udgør indsatsplanen det samlede grundlag for at beskytte grundvandet i Virring-området.

Byrådet besluttede den 25. juni 2025 at sende forslag til indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i Virring-området i høring. Høringen blev afsluttet i oktober 2025, og Byrådet skal behandle det endelige forslag til planen. Indsatsplanen er vedlagt som dokumentet Indsatsplan for Virring området.

I indsatsplanområdet indvindes der i dag drikkevand fra fire kildepladser; Virring, Fruering, Vitved og Gram. I løbet af 2027 planlægges Anebjerg Kildeplads at blive taget i drift i forbindelse med etablering af det nye Anebjerg Vandværk ved Fælleden. På nuværende tidspunkt indvindes der knap 200.000 m³ pr. år. Det forventede behov i fremtiden er ca. 650.000 m³ pr. år, da Anebjerg Vandværk også skal levere vand til dele af Skanderborg By.

Indsatsplanen fastlægger, hvor det er nødvendigt at gennemføre en målrettet indsats for at sikre rent drikkevand til forbrugerne i området nu og i fremtiden. Det er vurderet nødvendigt med en særlig målrettet beskyttelse af grundvandet med dyrkningsrestriktioner overfor pesticider i indsatsområder i de grundvandsdannende oplande til Virring, Vitved og Fruering vandværker samt Gramværket, dækkende et areal på i alt 223 ha. Dette berører hovedsageligt 33 landejendomme, som ikke fremover må anvende pesticider på dele af deres ejendom.

Det vurderes nødvendigt at igangsætte en indsats for at beskytte grundvandet overfor pesticider. Dokumentation for, at dette er nødvendigt, er beskrevet i indsatsplanen samt planens bilag 1-5. Der er på nuværende tidspunkt ikke behov for en indsats mod nitratudvaskning. Udvasningen af nitrat følges, og det vurderes løbende, om en senere indsats bliver nødvendig.

Lodsejernes ønsker

Administrationen har afholdt informationsmøder for de 33 berørte ejendomme. Fokus på møderne har været at forklare indsatsplanen og dens påvirkning, samt hvilke muligheder de enkelte lodsejere har. I alt deltog repræsentanter fra 11 ejendomme. Efterfølgende har administrationen afholdt fem individuelle møder hos lodsejere, som ønskede et yderligere møde. Flere møder med lodsejere vil pågå over efteråret/vinteren.

Ejerne er generelt indstillet på at indgå frivillige aftaler om dyrkningsmæssige restriktioner eller salg af jord, hvis erstatningens størrelse er rigtig. De anerkender behovet for grundvandsbeskyttelse og kan se fordele i at udvikle bynær skov/natur.

Høringssvar og ændringer i planen

Der er i forbindelse med den offentlige høring kommet tre høringssvar. Ét høringssvar fra en lodsejer, ét fra Skanderborg Vandsamarbejde og ét fra Skanderborg Forsyning. Høringssvarene har alene medført sproglige præciseringer i indsatsplanen.

Høringssvaret fra lodsejeren omhandler tilsyn med virksomheder, da det ikke kun er pesticider fra landbruget, som truer grundvandet.

Høringssvarene fra Skanderborg Forsyning og Skanderborg Vandsamarbejde anerkender begge behovet for at sikre rent grundvand nu og i fremtiden. Skanderborg Vandsamarbejde skriver i deres høringssvar, at der aktivt skal arbejdes for at skaffe andre bidragsydere til betaling for etablering af en Vand- og naturpark. Skanderborg Forsyning skriver i deres høringssvar, at de ønsker supplerende arealer udtages til grundvandsbeskyttelse indenfor Gram Vandværks indvindingsopland.

I Bilag - Høringsnotat til sagsfremstillingen er alle høringssvarene refereret med tilhørende kommentarer til de enkelte indsigelser. De indkomne høringssvar fremgår i deres fulde længde i Bilag - Høringssvar til sagsfremstillingen.

Økonomi

Lodsejere, som indgår aftaler eller pålægges rådighedsindskrænkninger, vil få fuld erstatning for evt. økonomisk tab. Hvis der ikke er enighed om, hvad fuld erstatning er, vil en uvildig taksationskommission fastlægge erstatningens størrelse.

Skanderborg Kommune beslutter med denne plan, at det er vandforsyningerne, som skal afholde udgifterne til erstatning ved rådighedsindskrænkninger jf. miljøbeskyttelsesloven § 64 og vandforsyningslovens § 13d, da det er dem, der har fordel af indsatsen. Omkostningerne afholdes som udgangspunkt i fællesskab af vandforsyningerne i hele kommunen gennem Skanderborg Vandsamarbejde.

En række andre finansieringsmuligheder til at gennemføre restriktioner vil blive belyst og ansøgt, herunder f.eks. Drikkevandsfonden, puljen til permanent ekstensivering, skovrejsningsstøtte, Klimaskovfonden samt diverse andre puljer og fonde.

I forbindelse med implementering af indsatsplanen vil Byrådet derfor efterfølgende skulle udvise vilje til ekspropriation indenfor hver enkelt matrikel, hvor der vurderes behov for dyrkningsrestriktioner.

Lovgrundlag

Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse er udarbejdet i henhold til §§ 13 og 13a i vandforsyningsloven (LBK nr. 1149 af 28/10/2024). Indhold og rammer for udarbejdelse af planen er reguleret af bekendtgørelse om indsatsplaner (BEK nr. 1106 af 22/10/2024).

Såfremt der ikke kan indgås en frivillig aftale om grundvandsbeskyttelse i området med målrettet grundvandsbeskyttelse, har Skanderborg Kommune hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 26a til at pålægge ejeren af en ejendom i området de rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat eller pesticider.

Dialog og høring

Planen er udarbejdet af Skanderborg Kommune i samarbejde med de almene vandværker i indsatsplanområdet. Herudover har planen været forelagt og drøftet i Skanderborg Kommunes koordinationsforum for indsatsplanlægning i Virring-området den 30. april 2025. Dette koordinationsforum er sammensat af repræsentanter fra de berørte vandværker, Skanderborg Vandsamarbejde, Landboforeningen Odder-Skanderborg, Region Midtjylland, Naturstyrelsen, ErhvervSkanderborg, relevante nabokommuner samt Skanderborg Kommune.

Lodsejere, som bliver direkte berørt af indsatsplanen, er ved brev blevet orienteret om indsatsplanen og inviteret til informationsmøde herom. Her er deres mulighed for at komme med høringssvar blevet præsenteret. Lodsejere, som har haft et behov for et individuelt møde, har fået det. Fremadrettet vil der blive afholdt individuelle møder med alle berørte lodsejere, som ønsker det.

Forslaget til indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse i Virring-området har været sendt i offentlig høring i 15 uger fra den 4. juli til den 17. oktober 2025.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget, den 2. december 2025, punkt 139:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for Virring-området vedtages

- at høringssvarene besvares i overensstemmelse med vedlagte forslag
- at Byrådet vil pålægge rådighedsindskrænkninger med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 26a, hvis der ikke kan indgås en frivillig aftale om grundvandsbeskyttelse i områder med målrettet grundvandsbeskyttelse.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Indsatsplan for Virring området

Bilag 1 - Virring Vandværk - Redegørelse og handleplan

Bilag 2 - Fruering vandværk - Redegørelse og handleplan

Bilag 3 - Vitved vandværk - Redegørelse og handleplan

Bilag 4 - Gramværket - Redegørelse og handleplan

Bilag 5 - Vurdering af pesticidfølsomt område mellem Fruering og Virring (indsatsområde 9)

Bilag - Høringsnotat

Bilag - Høringssvar

Punkt 242: Drøftelse af mulig standard for autocampere

04.14.00-G01-1-24

Resumé

Der drøftes indhold til en mulig standard for autocampere jf. beslutning i Budget 2025.

Sagsfremstilling

I Budget 25 fremgår følgende i punkt 62.Strategi for autocampere:

"Forligspartierne anmoder Klima-, Miljø og Planudvalget om at udarbejde en strategi for autocampere. Strategien skal præcisere, hvor autocampere er velkomne og hvor der ikke ønskes overnattende autocampister. De udvalgte lokationer skal søge at skabe mest mulig værdi lokalt knyttet til autocamperturismen, ikke mindst ved at eksisterende byliv, turismeaktører mv. understøttes. Samtidig skal hensyn til klima, miljø og natur vægtes i udarbejdelsen af strategien."

Det har ikke været muligt at finde en færdig strategi for autocampere hos andre kommuner. Der er flere kommuner, der regulerer parkering med autocampere. Aarhus har forbud mod parkering med autocampere. Silkeborg by har parkeringspladser for autocampere, men med forbud mod overnatning. Overnattende autocampere henvises i Silkeborg til campingpladserne. Thisted arbejder på at fremme autocamping i balance med naturhensyn, og har bl.a. udarbejdet denne hjemmeside, som orienterer om muligheder for parkering med autocampere [Indledning - Autocamper - parkeringsarealer - Thisted Kommune](#).

Denne sag gennemgår dels mulighederne for at skabe værdi lokalt og dels det juridiske grundlag for autocamperturisme. På baggrund heraf har administrationen udarbejdet anbefalinger til en mulig autocamperstrategi.

Værdi lokalt

Ferieformen autocamperturisme bliver mere populær, og antallet af både lokale og udenlandske autocampere er støt stigende i Danmark. Derfor indfører kommuner forskellige tiltag for at håndtere den stigende interesse på hensigtsmæssige måder, ligesom man i byer og havne landet over eksperimenterer med særlige områder til autocampere ('stellplatz').

Særlige karakteristika for autocamperturister er, at de tilhører et ældre segment, har kortvarige overnatninger pr. sted samt anser naturen og fleksibiliteten som primære faktorer for valg af ferieform. Nationale undersøgelser peger desuden på, at autocamperturister har et lavere døgnforbrug (325 kr. i gennemsnit) samt mindre interesse for kommercielle oplevelser sammenlignet med andre turister. De er prisbevidste og vælger prisvenlige overnatningsformer med lavt serviceniveau. Autocamperturisternes rejseform indebærer, at det økonomiske bidrag til det lokale handels- og oplevelsesliv er mere begrænset sammenlignet med andre turistformer f.eks. feriecentre, vandrerhjem, hotelferie eller fuldt udstyrede campingpladser.

Med en stigning i antallet af autocampere er det væsentligt, at Skanderborg Kommune balancerer efterspørgslen på autocamperpladser under hensyntagen til det eksisterende campingerv. I kommunen findes allerede tre privatejede campingpladser (Birkhede Camping, Holmens Camping og Skanderborg Sø Camping), som alle tilbyder differentierede løsninger, se nærmere i bilag 1. Det gælder både faciliteter til "traditionelle" campister, men også billige og fleksible alternativer netop til autocamperturister f.eks. quickstop og stellplatz i forskellige priskategorier. Private begynder også at etablere pladser rundt omkring i landet med de nødvendige faciliteter.

I det følgende opregnes fordele og ulemper ved etablering af autocamperpladser i Skanderborg Kommune i forhold til lokal værdi baseret på følgende rapporter; Autocamperundersøgelse – Analyse af danske autocamperbrugere (2020), Turisternes døgnforbrug (2023), Autocamperturister (2024) samt Projekt FriCamp DK – En national model for fremtidens autocamperpladser (2025).

Fordele og potentialer

- Autocamperturister foretrækker enten natur (lystbådehavne er autocampernes fortrukne plads) eller bynære placeringer – sidstnævnte kan medføre højere omsætning i butikker, caféer, restauranter m.v.
- Turistformen kan forlænge turismen i ydersæsonerne, da autocampister rejser hele året rundt, og skaber derved mulighed for aktiviteter uden for højsæsonerne.
- Autocamperturister er ikke den samme målgruppe som campingpladsernes gæster, og kan derfor supplere den eksisterende turisme fremfor at udkonkurrere (dog er flere af kommunens campingpladser nu begyndt også at tilbyde faciliteter for autocamperturister).

- Mulighed for at understøtte byliv og restaurationsliv med et begrænset antal raste-/parkeringspladser særligt målrettet autocampere ved en bynær placering. Det er dog væsentligt, at parkeringspladser ikke får karakter af campingpladser med faciliteter, men at der alene er tale om parkering.
- Et antal alternative pladser kan kanalisere trafik væk fra naturområder/områder, hvor man ikke ønsker autocampere og i stedet til pladser, hvor det gør mest gavn. Hvis der etableres dedikerede pladser, afhjælper det også ulovlig parkering m.m.
- Mulighed for samarbejde om drift på tværs af kommune og f.eks. havne, private aktører m.v.

Ulemper/risici

- Eventuelle kommunale dedikerede parkerings-/rastepladser rummer risiko for at være konkurrenceforvridende – private campingpladser er også begyndt at tilbyde autocamperpladser.
- Risiko for halvhjertede løsninger: Få spredte autocamperpladser risikerer at fremstå som brandslukning og midlertidige løsninger, der ikke imødekommer turisternes behov.
- Risiko for utilstrækkelig tilbud: Traditionelle campingpladser imødekommer typisk ikke autocampernes ønsker om placering med relativt få andre ved enten naturskøn placering eller i en bynær placering. Dermed er der risiko for, at autocampister skræmmes ud af kommunen.

Juridiske rammer for regulering af autocamperturisme

Der er i dag en række love, der regulerer autocampere. Der er udarbejdet et vejledningsnotat om autocampere i en tværministeriel arbejdsgruppe (link: [Vejledningsnotat om autocampere](#)). Autocampere reguleres i bl.a. planloven, campingreglementet, færdselsloven, vejlovgivningen, naturbeskyttelsesloven og mark- og vejfredsloven.

Her følger et kort resume af reglerne:

- Campering og parkering
 - Autocampere betragtes som personbiler i henhold til Færdselsloven og kan derfor parkere og raste på parkeringsarsarealer på samme vilkår som personbiler. Det inkluderer, "at raste" hvilket er at hvile, dvs. holde en pause fra kørslen. Der findes ikke nogen klar definition på forskellen mellem campere og raste - forskellen ligger i formålet med opholdet og den adfærd, der udvises. Der er ikke nogen umiddelbar tidsmæssig begrænsning i rastebegrebet - men varighed kan begrænses i lokal parkeringsregulering. På statslige rastepladser tillades hvil i op til 25 timer.
 - Campering (overnatning med ophold og evt. opsætning af udstyr) må kun ske på godkendte campingpladser eller autocamperpladser med campingtilladelse.
- Campingpladser og autocamperpladser
 - Kommuner kan give tilladelse til campingpladser med minimum 100 enheder, men der kan dispenseres ved særlige forhold (f.eks. småøer, lystbådehavne, vandrerhjem).
 - Autocamperpladser (stellpladser) er ikke særskilt defineret i lovgivningen som en mulighed, men er som udgangspunkt omfattet af campingreglementet.
- Andre regler
 - Ophold på lystbådehavne reguleres som parkering, medmindre pladsen har opnået campingtilladelse.
 - På landet gælder særlige regler for bondegårde, hvor det er lovligt at have ganske få (maks. 3) pladser ved en bondegård, som et supplement til landbrugsdriften. Det kræver dog landzonetilladelse.
 - Kommunen kan fastsætte lokale regler for parkering og råden over vejarealer.

Reglerne om parkering betyder, at autocampere må holde om natten på parkeringspladser (raste), medmindre der er skiltet med forbud, f.eks. at parkeringstiden er begrænset ved varighed eller tid på døgnet, parkeringspladsen må bruges. Det er vigtigt at pointere, at parkering om natten ikke må have karakter af campering, så autocampere må ikke f.eks. sætte markise ud, sætte haveborde m.v. ud eller på anden vis campere.

Reglerne for parkering gør det dermed muligt for ejere af private veje at etablere særlige regler for parkering, hvorved f.eks. en grundejerforening eller lodsejer vil kunne opkræve p-gebyr for parkering over natten. Dette gælder både i byer og på landet, og så længe det ikke er i strid med andre regler (f.eks. fremgår af en fredning). Det er også muligt at etablere denne parkeringsregulering for private fællesveje, men det kræver tilladelse fra vejmyndighed og politiet. Nye parkeringspladser i landzone kræver landzonetilladelse, fordi der er tale om ændret anvendelse af et areal.

En tværfaglig arbejdsgruppe har udarbejdet en rapport til ministeren med en gennemgang af reglerne på campingområdet, herunder autocampere, med henblik på at anbefale ændringer til lovgivningen (link til rapporten: [Rapport fra arbejdsgruppe om reglerne på campingområdet \(FINAL\).pdf](#)).

Rapporten blev fremsendt i oktober 2025. Administrationen har afventet denne, idet det var forventningen, at rapporten ville give klare anbefalinger til brug også for en mulig autocamperstandard for Skanderborg Kommune. Imidlertid er der ikke uvæsentlig uenighed mellem parterne (autocamperbrugere, campingbranchen og natur- og friluftsjnteressenter), hvilket har gjort anbefalingerne mindre klare end ønskeligt. Det væsentligste uddrag af anbefalingerne er et generelt stort ønske om revision af reglerne for camping, et ønske om mulighed for at etablere mindre pladser (under 100), bynært (både ved bycentre og landsbyer), samt at få mulighed for at etablere få enheder (1 - 5) ved "større, veletablerede og velbesøgte besøgsvirksomheder i landzone". Desuden et ønske om at kunne fastholde nuværende autocamping ved lystbådehavne, men således at dette bliver decideret "dag- og natophold" og ikke som i dag kun parkering.

Notatet afslører også en konflikt mellem campingbranchen, der ønsker en regulering af autocampere, som fastholder autocampere på campingpladser, og natur- og friluftsjnteressenter, der ønsker at friholde naturarealer m.v. for autocampere. I modsætning hertil ønsker brugere (autocampister) en anden tilgang. Brugere føler i mange tilfælde, at campingpladser ikke lever op til deres behov og ønsker, men i stedet ønsker autocampister mulighed for at parkere/campere noget mere frit, især i naturskønne omgivelser og også bynært, og gerne alene eller med få andre autocampister.

Administrationens anbefalinger

Administrationen indstiller på den baggrund, at kernen i Skanderborg Kommunes standard skal være baseret på et samarbejde med de eksisterende campingpladser og en synliggørelse af mulighederne her, evt. kombineret med muligheder på lystbådehavne og få bynære pladser (på privatejede arealer frem for kommunale), hvor Byrådet ønsker at understøtte byliv og restaurationer m.v.

Områder med ønske om at begrænse eller forbyde autocampister

Det er muligt at forbyde overnattende parkering på udvalgte områder. Vejmyndigheden vil kunne bestemme, såfremt politiet giver samtykke dertil, at parkering er forbudt fra kl. 23.00 til kl. 7.00 på en given parkeringsplads. Bestemmelsen markeres ved skiltning ved parkeringspladsen.

Der er ikke registreret parkeringspladser i kommunen med væsentlige problemer med autocampister (i form af f.eks. klager eller problemer med affald). Derfor har administrationen ikke umiddelbart anbefalinger om forbud noget sted.

Administrationen kontakter efterfølgende nøgleaktører på baggrund af nærværende møde. Det kan være de lokale campingpladser, cityforeningerne, havne, brugerrepræsentanter og andre relevante aktører, afhængig af udvalgets beslutning.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget, den 2. december 2025, punkt 147:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog at indstille,

- at administrationen går i dialog med aktørerne og udarbejder et forslag til en standard for autocampere med udgangspunkt i den foreslåede strategiske retning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Indstilling

Chef for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at administrationen udarbejder et forslag til en standard for autocampere med udgangspunkt i den foreslåede strategiske retning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog,

- at administrationen går i dialog med aktørerne og udarbejder et forslag til en standard for autocampere med udgangspunkt i den foreslåede strategiske retning.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Notat - Campingpladser der tilbyder overnatning for autocampere

Punkt 243: anbefalinger til det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg angående VE-udbygning

01.02.00-P15-1-24

Resumé

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøftede på et temamøde den 22. oktober 2025 de hidtidige erfaringer fra den første ansøgningsrunde for vedvarende energianlæg med henblik på en overlevering af anbefalinger til det nye Økonomi- og Erhvervsudvalg.

Denne sag samler op på udvalgets drøftelse med henblik på, at Økonomi- og Erhvervsudvalget beslutter hvilke konkrete anbefalinger, udvalget ønsker at overgive til det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg.

Sagsfremstilling

Arbejdet med de nuværende vedvarende energi (VE)-forprojekter er baseret på Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning den 20. november 2024 (pkt. 75). På dette møde traf udvalget også beslutning om, "at der lægges op til en ny runde med indkaldelser af interessetilkendegivelser i første halvår 2026, hvor nye og tilpassede projekter kan fremsendes."

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøftede på et temamøde den 22. oktober 2025 de hidtidige erfaringer fra den første ansøgningsrunde for vedvarende energianlæg med henblik på en overlevering af anbefalinger til det nye Økonomi- og Erhvervsudvalg.

Med denne sag samler udvalget op på drøftelsen på temamødet og beslutter, hvilke anbefalinger udvalget ønsker at overgive til det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg.

Administrationen har udarbejdet følgende udkast til anbefalinger på baggrund af erfaringsopsamlingen.

Anbefalinger

Markedsforholdene:

I en kommende runde forventer administrationen en overvægt af projektansøgninger med vindmøller samt vindmøller og solceller. Rene solcelleprojekter vil næppe være under 100 ha. Det må forventes, at der vil være batterier i de fleste ansøgninger. Batterier bidrager til at forskyde produktionen hen til timer med større forbrug, og vil således både styrke forsyningsikkerheden, netbalancen og økonomien i de enkelte projekter.?

Det anbefales, at Økonomi- og Erhvervsudvalget tager en tidlig markedsdialog med udvalgte aktører, inden udvalget lægger sig fast på model og kriterier for en ny runde.?

Afgrænsning og kriterier:

En række borgere efterspørger en tydeligere retning for, hvor i kommunen Byrådet ønsker ansøgninger. Det vil i så fald være nødvendigt med en mere retningsgivende angivelse i en kommende runde, dog med en opmærksomhed på, at en konkret positivudpegning vil kræve et kommuneplantillæg med tilhørende miljøvurdering. Det taler også for, at udpegningen ikke bliver for snæver, da en snæver udpegning vil gøre det betydeligt sværere at optimere placeringer af anlæggene og at indgå aftaler med lodsejere herom.??

Det anbefales, at Økonomi- og Erhvervsudvalget stiller krav om, at de nødvendige forhåndsftaler med lodsejere og evt. boliger, der skal opkøbes (indenfor 0-4 gange vindmøllehøjden eller den afstand, der er fastlagt i kommuneplanens retningslinjer for solcelleanlæg), er indgået, så ansøgningerne kan realiseres i den form, de indsendes.?

Det anbefales at stille krav om en redegørelse for projektforslagenes økonomiske robusthed, da markedsforholdene løbende ændres.?

Valg mellem projektansøgninger:

Kommunen kan opfordre udviklerne til samarbejde med lokalområde eller virksomheder om afsætning af strøm eller mulighed for medejerskab. Men kommunen kan ikke stille krav om det.?

Det anbefales at igangsætte planlægning for to, max. tre projekter af hensyn til at sikre den fornødne fremdrift af projekterne. Der vil være stor interesse fra borgerne for, hvorfor netop disse projekter blev valgt og andre fravalgt.? Økonomi og Erhvervsudvalget kan med fordel sætte ord på det med afsæt i de opstillede kriterier.

To spor:

Det anbefales, at kommunen sideløbende med en ny ansøgningsrunde etablerer en åben-dør-model for solceller på tage og for lokale energifællesskaber/andre borgerdrevne samarbejdsmodeller. Sidstnævnte vil kræve, at der prioriteres administrative ressourcer til at facilitere en proces om dannelse af et sådant lokalt fællesskab/samarbejde.?

Administrationen råder over de nødvendige ressourcer til at facilitere igangsætning af et mindre antal energifællesskaber m.v. Hvis der indgår markbaserede anlæg, bør der som minimum foreligge en bemyndigelse fra relevant lodsejer.

Dialogfase eller ej:

Der er begrænset mulighed for at påvirke udformningen af vindmølleprojekter. Da omfanget af ansøgninger uden vindmøller forventes stærkt begrænset, anbefales det i næste projektrunde at gennemføre planlægningen uden en forudgående dialogfase.

Der kan i stedet – hvor der er et lokalt ønske - etableres en lokal følgegruppe til planlægningsprocessen, efter den er igangsat fra politisk side. En følgegruppe vil kunne give værdifulde input i løbet af processen og være en forbindelse mellem planlægningsprocessen og lokalsamfundet.

Hvis Økonomi- og Erhvervsudvalget vælger en egentlig dialogfase, før det beslutes, om planlægning skal igangsættes, er det vigtigt med en meget tydelig rammesætning af dens formål og begrænsninger.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 25. november 2025, punkt 236:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at sagen videresendes til drøftelse i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025 med henblik på at indgå i sagen om overlevering af anbefalinger til det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at anbefale det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg følgende:
 - Vedrørende markedsforhold: At udvalget holder en tidlig markedsdialog med en udvalgt aktør, inden udvalget lægger sig fast på en model og kriterier for en ny runde.
 - Vedrørende afgrænsning og kriterier: At udvalget opstiller retningsgivende principper for ønsket placering af anlæg, og at udvalget stiller krav om, at de nødvendige forhåndsftaler med lodsejere og evt. boliger, der skal opkøbes, er indgået, inden ansøgninger sendes ind.
 - Vedrørende tidsplan: At der sigtes efter annoncering af en ny ansøgningsrunde i 2. kvartal 2026.
 - Vedrørende valg mellem projektansøgninger: At udvalget prioriterer større projekter.
 - Vedrørende dialogfase: At udvalget ikke igangsætter en dialogfase som den nyligt gennemførte, men i stedet anmoder interesserede til at melde sig til en lokal følgegruppe på op til seks personer for hvert igangsat projekt. Følgegruppen kan med fordel følge projektet snarest muligt fra udvalget beslutter igangsætning.

- at anbefalingen indgår i den overlevering af opmærksomhedspunkter på alle udvalgets opgave- og ansvarsområder, som Økonomi- og Erhvervsudvalget behandler i anden sag på dagsordenen for mødet den 10. december 2025.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 244: Overlevering til Økonomi- og Erhvervsudvalget 2026-2029

00.01.00-A00-88-24

Resumé

Økonomi- og Erhvervsudvalget skal her tage stilling til en eventuel overlevering af opmærksomhedspunkter til det nye Økonomi- og Erhvervsudvalg, der skal fungere i den kommende byrådsperiode.

Sagsfremstilling

Med sagen her lægges der op til, at Økonomi- og Erhvervsudvalget overleverer opmærksomhedspunkter til det nye Økonomi- og Erhvervsudvalg, der skal fungere i den kommende byrådsperiode. Overleveringen afleveres til det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg i introduktionen på det første møde i 2026.

Ansvarsområde

Økonomi- og Erhvervsudvalget har, jfr. Lov om Kommunernes Styrelse og Skanderborg Kommunes styrelsesvedtægt følgende opgave- og ansvarsområder:

- Udvalget fører tilsyn med,
 - at forvaltningen af økonomiske midler sker i overensstemmelse med Byrådets beslutninger og i øvrigt på forsvarlig måde
 - at forvaltningen af kommunens kasser og kommunens regnskabsføring er forsvarlig
 - at de på årsbudgettet meddelte bevillinger og rådighedsbeløb samt de ved særlig beslutning bevilgede beløb ikke overskrider uden Byrådets samtykke
 - at kommunens planlægning samordnes
 - løn- og personaleforhold for kommunens ansatte.
- Den umiddelbare forvaltning af anliggender, der vedrører kommunens kasse- og regnskabsvæsen samt løn- og personaleforhold. Det indebærer, at udvalget udarbejder følgende:
 - indstilling til Byrådet om indretningen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen
 - retningslinjer for
 - Kommunens budgetlægning og budgetopfølgning
 - Overførsel af budget mellem årene
 - Forsikring af kommunens værdier
 - Samordning af kommunens konkurrenceudsættelser og indkøbsprocesser
 - Overordnede anvendelsesformål og principper for kommunale ejendomme
 - Forvaltning af lån, leasing m.m.
 - Behandling af løn- og personaleforhold.
- Iværksættelse af større planmæssige tiltag, fastlæggelse af de fælles planforudsætninger og bistand til de stående udvalg med tilvejebringelse af det nødvendige grundlag for udvalgenes planlægningsarbejde. Dette indebærer,
 - at Økonomi- og Erhvervsudvalget forbereder Byrådets fastsættelse af generelle forskrifter (politikker og standarder) for planernes tilvejebringelse
 - at Økonomi- og Erhvervsudvalgets godkendelse vedrørende iværksættelse af større planlægningsmæssige tiltag (kommuneplanlægning, helhedsplaner for byer og bydelsplaner) skal indhentes forud for igangsætning af planarbejdet
 - at Økonomi- og Erhvervsudvalget drager omsorg for udarbejdelse af økonomiske konsekvensvurderinger af de udarbejdede planforslag og foretager indstilling til Byrådet om planforslagene
 - at Økonomi- og Erhvervsudvalgets erklæring indhentes om enhver sag, der vedrører kommunens planlægningsopgaver, inden sagen forelægges Byrådet til beslutning, jfr. styrelseslovens § 18, stk. 4
- Politikformulering og politikkontrol - på Byrådets vegne - af følgende af de fastlagte politikområder: (Numrene henviser til politikområdernes nummerering i Skanderborg Kommunes Politikerhåndbog)

1. Demokrati

- - - Overordnede principper for ledelse og styring af Skanderborg Kommune

- Kommissioner, råd og nævn
- Vederlag til byrådsmedlemmer m.v.

2. Personale

- - - Løn- og personaleforhold
 - Arbejdsmiljø
 - MED-aftale.

3. Økonomi

- - - Budget og regnskab
 - Regelsæt for økonomisk decentralisering og standarder for aftale- og kontraktstyring
 - Indkøb og udbud
 - Forsikringer
 - Lån og leasingaftaler.

5. Udviklingspolitik, planstrategi, kommuneplan og lokalplanlægning

- - - Byrådets udviklingspolitik
 - Planstrategi
 - Kommuneplan.

11. Erhverv, turisme og internationalt samarbejde

- - - Samarbejde med ErhvervSkanderborg og Erhvervshus Midtjylland om erhvervsservice til virksomheder, herunder også inden for turisme og detailhandel
 - Udvikling af levende midtbyer, herunder samarbejde med cityforeninger m.fl.
 - Udvikling af turismeindsatsen, herunder større events som rækker ind over flere fagområder
 - Tiltrækning af arbejdskraft
 - Samarbejde med Region Midtjylland/Business Region Aarhus m.fl. om regional udvikling
 - Samarbejde med Bruxelleskontoret om EU-programmer, støtteordninger m.v.

19. Administration

- - - Skanderborg Kommunes administrative organisering
 - Digitalisering
 - Kommunikation
 - Tilsyn med støttet boligbyggeri og samarbejde med almene boligselskaber
 - Arkivering.

20. Kommunale ejendomme

- - - Køb, salg, leje og pantsætning af fast ejendom
 - Kommunale bygninger - anlæg
 - Kommunale bygninger/arealer - vedligeholdelse
 - Kommunale bygninger - energibesparende foranstaltninger.

21. Beredskab

-

o

- Beredskabsplanlægning.

Beslutninger om opfølgninger m.v.

Der er en række faste emner/sager, der indgår i udvalgets årsplan, f.eks. budgetopfølgninger med opfølgning på de forandringer, der er vedtaget i Byrådet, typisk ved budgetlægningen. En del af forandringerne fra Budget 2025-26 er afsluttede og afrapporterede. De, der fortsat afventer eller endnu ikke er afsluttede fremgår af nedenstående.

- Fortsat arbejde med helhedsplan for Himmelbjerget
- Fokus på decentral ledelse og administration - opdatering af dele af analysen.

Derudover har Økonomi- og Erhvervsudvalget specifikt vedtaget følgende opfølgninger, oplæg m.v.

Tilbagevendende opfølgninger

- Budgetopfølgninger
- Udviklingen i sygefravær
- Personaleredegørelse, dialogmøde med HovedMEDudvalget (politikkontrol på personalepolitikken)
- Boligpolitisk konference med boligorganisationerne
- Årlig politikkontrol af byggesagsbehandlingstider
- Årlig politikkontrol af prioritering af plansager
- Politikkontrol af arkitekturpolitikken
- Rækkefølgeplan for prioritering af nye almene boligprojekter
- Dialogmøder med Erhvervshus Midtjylland, ErhvervSkanderborg og cityforeningerne
- Dansk Industris måling af erhvervsvenlighed
- Status på turismeindsatsen
- Status på strategisk jordopkøb
- Prisfastsættelse af kommunale grunde til salg
- Byggemodninger - godkendelse af bevillinger og tildeling af nye bevillinger
- Byggemodninger, opfølgning og budgetlægning for det kommende år
- Overførsler mellem budgetår
- Årsregnskab og anlægsregnskaber over 2 mio. kr.
- Budget og budgetproces
- Politikkontrol af Den økonomiske politik.

Øvrige vedtagne opfølgninger og oplæg

- Udvikling af kommunikation i samarbejde med civilsamfund m.v.
- Indsatsplan for tiltrækning og tilknytning
- Borgerinddragelse vedrørende VE-anlæg
- Udviklingsplan for Gl. Rye.

Opmærksomhedspunkter i øvrigt

Økonomi- og Erhvervsudvalget kan med punktet videregive evt. andre opmærksomhedspunkter vedrørende udvalgets arbejde, som skal overgives til det kommende udvalg. Det indbefatter også, at sagen her skal ses i sammenhæng med den selvstændige behandling af anbefalinger til det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg angående VE-udbygning, som udvalget også behandler ved møde den 10. december 2025.

Det kommende Økonomi- og Erhvervsudvalg fastsætter sin årsplan for 2026 på sine første møder.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Byrådssekretariatet og HR indstiller,

- at det besluttes, hvilke opmærksomhedspunkter der skal indgå i udvalgets overlevering af opgaverne til Økonomi- og Erhvervsudvalget 2026-29.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog,

- at følgende oversendes som opmærksomhedspunkter for det nye Økonomi- og Erhvervsudvalg 2026-2029:
 - Budget og budgetproces
 - Budgetopfølgninger
 - Årsregnskab og anlægsregnskaber over 2 mio. kr.
 - Overførsler mellem budgetår
 - Politikkontrol af Den økonomiske politik
 - Kommunens finansielle strategi
 - Kommunens indkøbspolitik
 - Udviklingen i sygefravær
 - Personaleredelægelse, dialogmøde med HovedMEDudvalget (politikkontrol på personalepolitikken)
 - Boligpolitisk konference med boligorganisationerne
 - Rækkefølgeplan for prioritering af nye almene boligprojekter
 - Årlig politikkontrol af byggesagsbehandlingstider
 - Årlig politikkontrol af prioritering af plansager
 - Politikkontrol af arkitekturpolitikken
 - Dialogmøder med Erhvervshus Midtjylland, ErhvervSkanderborg og cityforeningerne
 - Dansk Industris måling af erhvervsvenlighed
 - Status på turismeindsatsen
 - Status på strategisk jordopkøb
 - Prisfastsættelse af kommunale grunde til salg
 - Byggemodninger - godkendelse af bevillinger og tildeling af nye bevillinger
 - Byggemodninger, opfølgning og budgetlægning for det kommende år
 - Fortsættelse af følgende i øvrigt vedtagne opfølgninger og oplæg:
 - De anbefalinger vedrørende VE-udbygning, som er vedtaget i udvalget under et selvstændigt punkt på dagsordenen ved møde den 10. december 2025
 - Udvikling af kommunikation i samarbejde med civilsamfund m.v.
 - Indsatsplan for tiltrækning og tilknytning
 - Udviklingsplan for Gl. Rye.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 245: Godkendelse af navn til den fremtidige tværgående visitation på beskæftigelsesområdet

15.00.00-A21-12-25

Resumé

Med denne sag godkendes navn og logo til den fremtidige tværgående visitation på beskæftigelsesområdet.

Sagsfremstilling

Arbejdsmarkedsudvalget har på sine møder i november og december arbejdet med forslag til navn på den fremtidige tværgående visitation på beskæftigelsesområdet.

Arbejdsmarkedsudvalget vedtog på mødet den 3. december 2025 at forslag med navnet "Vejen videre - Job, Uddannelse, Trivsel" bearbejdes grafisk inden fremsendelse til Byrådet.

Arbejdsmarkedsudvalget vedtog at indstille, at det bearbejdede forslag godkendes som navn og logo for den fremtidige tværgående visitation.

Vedhæftet er en grafisk illustration af navnet.

Dialog og høring

-

Indstilling

Arbejdsmarkedsudvalget indstiller,

- at det bearbejdede forslag godkendes som navn og logo for den fremtidige tværgående visitation.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tage navn og logo for den fremtidige tværgående visitation til efterretning.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Vejen videre logo_Part3.pdf

Punkt 246: Forslag om forenkling vedrørende Socialpolitik og Værdighedspolitik for ældreområdet

27.00.00-P22-1-25

Resumé

Med denne sag fremsættes forslag om politikforenkling ved en afskaffelse af Værdighedspolitik for ældreområdet.

Sagsfremstilling

Med finanslovsaftalen for 2016 blev der afsat 1 mia. kr. årligt i perioden 2016-2019 til at understøtte udbredelsen og implementeringen af en værdighedspolitik i kommunerne. En forudsætning for at få andel i disse midler var, at kommunerne skulle udarbejde og vedtage en værdighedspolitik.

Som en pragmatisk løsning og for at undgå et øget antal politikker besluttede Byrådet at indarbejde en kort og overordnet værdighedspolitik i den eksisterende Socialpolitik, der således fik titlen "Skanderborg Kommunes Socialpolitik og Værdighedspolitik for ældreområdet". Den første udgave af værdighedspolitikken blev vedtaget af Byrådet den 22. juni 2016. Der er efterfølgende lavet mindre revideringer af politikken. Dette er primært sket i forbindelse med ændringer i "Bekendtgørelse om værdighedspolitikker for ældreplejen" samt de obligatoriske gennemsyn og godkendelser af politikken, der jf. bekendtgørelsen skulle foregå én gang i hver byrådsperiode. Skanderborg Kommunes Socialpolitik og Værdighedspolitik for ældreområdet blev sidst godkendt af Byrådet den 21. januar 2022.

Med ældreloven og den samtidige forenkling af serviceloven bortfaldt kravet om politikker og standarder på ældreområdet - herunder kravet om en kommunal værdighedspolitik.

I tråd med denne lovgivningsmæssige forenkling foreslås en afskaffelse af Skanderborg Kommunes Værdighedspolitik for ældreområdet. Det skal bemærkes, at ældreområdet fortsat vil være en del af Skanderborg Kommunes Socialpolitik herunder med en særskilt strategi for ældreområdet. Det vurderes endvidere, at elementerne og emnerne i værdighedspolitikken er indeholdt i socialpolitikken strategi for ældreområdet og dermed fortsat er en del af de politiske målsætninger.

Socialpolitikken blev sidst revideret og godkendt af Byrådet den 22. juni 2016, og der vil i kommende byrådsperiode blive stillet forslag om revidering af politikken og strategierne i denne.

Forslag til ændringer

Med en afskaffelse af politikken vil "Værdighedspolitik for ældreområdet" udgå af overskriften, der således igen alene vil være "Skanderborg Kommunes Socialpolitik".

Endvidere vil teksten om værdighedspolitikken på side 18 (i den nuværende politik) udgå:

"Aldring skal ske med værdighed – også når man som ældre begynder at miste funktioner enten fysisk eller mentalt, og man dermed bliver afhængig af hjælp fra andre til fortsat at kunne klare sin hverdag og fastholde det liv og den person, som man er eller har været. Med andre ord handler det om som ældre at kunne bevare sig selv på værdig vis på trods af funktionstab og behov for hjælp, og dermed i videst muligt omfang at bevare sin livskvalitet og selvbestemmelse over eget liv – også helt til det sidste.

Folketinget har i forbindelse med finanslov 2019 vedtaget, at følgende elementer skal indgå i kommunernes værdighedspolitikker:

- Livskvalitet
- Selvbestemmelse
- Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- Mad og ernæring
- En værdig død
- Pårørende
- Bekæmpelse af ensomhed.

Det fremgår af principperne i socialpolitikken, at livskvalitet bl.a. er i videst muligt omfang:

- at kunne klare sig selv
- at kunne indgå i og bidrage til sociale fællesskaber
- og at hjælp og støtte gives med udgangspunkt i den enkeltes konkrete behov og ressourcer.

De nævnte elementer er indarbejdet enten direkte eller indirekte i nedenstående fokusområder."

Med bortfaldet af denne tekst vil strategien for ældreområdet igen have samme opbygning som de øvrige strategier i socialpolitikken.

Vedlagt som bilag er Socialpolitik og Værdighedspolitik for ældreområdet i den nuværende form samt Skanderborg Kommunes Socialpolitik, som den vil fremstå, hvis forslaget vedtages af Byrådet.

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025:

Forslaget har været sendt til lovpligtig høring i Seniorrådet samt Handicap- og Psykiatrirådet. Der er indkommet høringssvar fra Seniorrådet, som bakker op om forslaget om forenkling af Skanderborg Kommunes Socialpolitik. Det vurderes således, at der ikke er indkommet væsentlige forslag i forbindelse med høringen.

Seniorrådets høringssvar fremgår af beslutningen i vedhæftede referat fra rådsmødet den 11. november 2025.

Dialog og høring

Der er lovpligtig høring i Seniorrådet og Handicap- og Psykiatrirådet.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, den 4. november 2025, punkt 113:

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog,

- at forslaget sendes i lovpligtig høring i Seniorrådet og Handicap- og Psykiatrirådet.

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog at indstille,

- at politikforenkling ved en afskaffelse af Skanderborg Kommunes Værdighedspolitik godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet, hvis der ikke indkommer væsentlige forslag ifm. høringen.

Indstilling

Supplerende indstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025:

Sundheds- og Omsorgsudvalget indstiller,

- at politikforenkling ved en afskaffelse af Skanderborg Kommunes Værdighedspolitik godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Indstilling til Sundheds- og Omsorgsudvalget den 4. november 2025:

Chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap indstiller,

- at politikforenkling ved en afskaffelse af Skanderborg Kommunes Værdighedspolitik godkendes
- at forslaget sendes i lovpligtig høring i Seniorrådet og i Handicap- og Psykiatrirådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog at indstille,

- at politikforenkling ved en afskaffelse af Skanderborg Kommunes Værdighedspolitik godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Socialpolitik og Værdighedspolitik for ældreområdet _godkendt 21.12.2022

Skanderborg Kommunes Socialpolitik

Referat Seniorrådet 11.11.2025 m. høringssvar

Punkt 247: Forslag om forenkling af politikker ved en afskaffelse af tilsynspolitikken

27.69.32-P22-1-18

Resumé

Med denne sag stilles forslag om en forenkling af Byrådets politikker ved en afskaffelse af tilsynspolitikken.

Sagsfremstilling

Med bekendtgørelse af lov om social service nr. 904 af 18. august 2011 blev der i henhold til servicelovens § 151 c stillet krav til kommunerne om udarbejdelse og offentliggørelse af en tilsynspolitik på ældreområdet. Da ældreområdet organisatorisk var sammenhængende med handicapområdet, vedtog Byrådet i Skanderborg Kommune i december 2011 en tilsynspolitik, der var fælles for de to områder.

Serviceovens § 151 c indeholdt endvidere et krav om en årlig justering og godkendelse i Byrådet, og der er løbende blevet vedtaget mindre justeringer i politikken i forbindelse med denne godkendelse. De senere år har der dog været tale om en formel godkendelse, hvor den eksisterende politik er blevet godkendt uden ændringer.

Med ældreloven og den samtidige forenkling af serviceloven bortfaldt kravet om politikker og standarder på ældreområdet - herunder kravet om en kommunal tilsynspolitik. Samtidig er der med lov om ældretilsyn etableret et ældretilsyn, der skal føre tilsyn med kommunale og private tilbud, der leverer indsatser efter ældreloven, og det driftsorienterede tilsyn på ældreområdet er således overgået fra kommunerne til Ældretilsynet.

Efter servicelovens § 148 a har kommunen fortsat et ansvar med at føre et generelt driftsorienteret tilsyn med de kommunale og private tilbud, der ikke er omfattet af § 4 i lov om socialtilsyn og dermed af Socialtilsynet. Aktuelt og i praksis begrænser denne tilsynsopgave sig til tilsyn med to kommunale tilbud - Skanderborg Aktivitetscenter og Zig Zag i Ry samt et privat tilbud.

På baggrund af den lovgivningsmæssige forenkling, etableringen af Ældretilsynet og den begrænsede kommunale opgave med driftsorienteret tilsyn foreslås en forenkling af Skanderborg Kommunes politikker ved en afskaffelse af tilsynspolitikken.

BDO har i flere år udført den kommunale tilsynsopgave for Skanderborg Kommune. Der vil fortsat blive ført tilsyn med de tilbud, der ikke er omfattet af lov om socialtilsyn ud fra det nuværende tilsynskoncept. Det vurderes derfor, at en afskaffelse af tilsynspolitikken ikke vil påvirke indholdet eller kvaliteten af de kommunale tilsyn.

Sundheds- og Omsorgsudvalget vil fortsat modtage tilsynsrapporter som led i udvalgets politikkontrollerende rolle. Der kan desuden fortsat blive fremlagt orienteringssager for Seniorrådet samt Handicap- og Psykiatrirådet.

Tilsynspolitik for Sundhed, Omsorg og Handicap er vedlagt som bilag til punktet.

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025:

Forslaget har været sendt til lovpligtig høring i Seniorrådet samt Handicap- og Psykiatrirådet, og der er indkommet høringssvar fra Seniorrådet, som bakker op om forslaget om afskaffelse af tilsynspolitikken. Endvidere indeholder høringssvaret opmærksomhedspunkter, opfordringer og forventninger til det videre arbejde. Det vurderes, at der ikke er indkommet væsentlige forslag i forbindelse med høringen.

Seniorrådets høringssvar fremgår af beslutningen i vedhæftede referat fra rådsmødet den 11. november 2025.

Dialog og høring

Der er lovpligtig høring i Seniorrådet og Handicap- og Psykiatrirådet.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, den 4. november 2025, punkt 114:

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog,

- at forslaget sendes i lovpligtig høring i Seniorrådet og Handicap- og Psykiatrirådet.

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog at indstille,

- at forslag om en forenkling af politikker ved en afskaffelse af tilsynspolitikken godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet, hvis der ikke indkommer væsentlige forslag ifm. høringen.

Indstilling

Supplerende indstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025:

Sundheds- og Omsorgsudvalget indstiller,

- at forslag om en forenkling af politikker ved en afskaffelse af tilsynspolitikken godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Indstilling til Sundheds- og Omsorgsudvalget den 4. november 2025:

Chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap indstiller,

- at forslag om en forenkling af politikker ved en afskaffelse af tilsynspolitikken godkendes
- at forslaget sendes i lovpligtig høring i Seniorrådet og i Handicap- og Psykiatrirådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog at indstille,

- at forslag om en forenkling af politikker ved en afskaffelse af tilsynspolitikken godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Tilsynspolitik for Sundhed, Omsorg og Handicap_godkendt 29.01.2025

Referat Seniorrådet 11.11.2025 m. høringssvar tilsynspolitik

Punkt 248: Forslag om frisættelse fra kvalitetsstandarder og standarder samt forslag om sagsbehandlingstider

27.34.00-P00-1-25

Resumé

Med denne sag behandles afskaffelse af kvalitetsstandarder og standarder samt forslag om sagsbehandlingstider for de paragraffer og indsatser, hvor kommunen skal foretage en myndighedsbehandling og træffe en afgørelse.

Sagsfremstilling

Baggrund

Den 30. april 2025 vedtog Byrådet, at der som princip i forhold til frisættelse og afbureaukratisering ikke udarbejdes og vedtages kvalitetsstandarder for indsatser efter ældreloven. Den 30. april 2025 vedtog Byrådet endvidere rammer for forebyggende, aktiverende og opøgende indsatser samt for samarbejde med civilsamfundet og lokale fællesskaber. Nærværende sag skal ses i sammenhæng med og som opfølgning på disse sager.

Forslag om frisættelse ved afskaffelse af kvalitetsstandarder

Administrationen har, som bemærket i principsagen fra Byrådet den 30. april 2025, gennemgået kvalitetsstandarder og standarder efter serviceloven m.v. for at afklare følgevirkninger af ældreloven med henblik på fremsættelse af yderligere forslag om justeringer, forenklinger m.v.

På baggrund af denne gennemgang foreslås frisættelse ved en afskaffelse af nedenstående kvalitetsstandarder og standarder. Der er ved de enkelte kvalitetsstandarder og standarder indsat en kort begrundelse.

Kvalitetsstandarder for plejeboliger, plejehjem og ældreboliger - almenboliglovens §§ 54a, 58a og 105

- Kvalitetsstandarderne indeholder primært procedurer, der gengiver lovgivningen. Der er således ikke beskrivelse af indhold og serviceniveau på plejehjem m.v. Det skal her bemærkes, at information om procedurer m.v. allerede er beskrevet på kommunens hjemmeside, og at beskrivelse af de enkelte plejehjem kan findes på plejehjemsoversigten, ligesom de fremadrettet vil være tilgængelige på plejeoverblikket, når denne digitale platform etableres. En afskaffelse vil således medvirke til en forenkling og afbureaukratisering.

Kvalitetsstandard for aflastning og afløsning - servicelovens § 84

- Ældrelovens §§ 16 og 17 omhandler også aflastning og afløsning, og er således en spejling af servicelovens § 84. En afskaffelse af kvalitetsstandarden vil medvirke til en forenklet og ensartet tilgang til tilbuddet om aflastning og afløsning, og vil endvidere være i overensstemmelse med principbeslutningen i Byrådet fra den 30. april 2025.

Kvalitetsstandard for kørsel til aktiviteter - servicelovens § 117

- Kvalitetsstandarden omhandler alene tilskud til befording til tilbud, og der vil fremadrettet være behov for tilskud til befording til tilbud efter både serviceloven og ældreloven. En afskaffelse af kvalitetsstandarden vil således være i overensstemmelse med principbeslutningen i Byrådet fra den 30. april 2025. Det skal samtidig bemærkes, at servicelovens § 117 er en såkaldt "kan" paragraf, og at Byrådet derfor samtidig med afskaffelsen skal tage stilling til anvendelsen af paragraffen. Administrationen anbefaler, at § 117 fortsat anvendes, og at muligheden kan omfatte tilskud til befording til træning, aflastning og aktiviteter efter serviceloven og ældreloven.

Standard for sygepleje - sundhedslovens § 138 og § 139

- Da sygepleje tænkes som et integreret element i indsatserne efter ældreloven, vil en afskaffelse af standarden give et større rum til ledere og medarbejderes faglige vurderinger og mulighed for fleksibel udvikling af indsatsen.

Standard for aktiverende og forebyggende tilbud - servicelovens § 79

- Den 30. april 2025 vedtog Byrådet rammer for generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte efter ældrelovens § 6 - herunder målgrupper for disse generelle tilbud. Disse rammer erstatter i praksis de indsatser og rammer, der er beskrevet i standarden for aktiverende og forebyggende tilbud efter servicelovens § 79. En afskaffelse af standarden vil således medvirke til en forenklet og ensartet tilgang til tilbud med aktiverende og

forebyggende sigte. Samtidig vil lovgrundlaget for de generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, som Byrådet vedtog rammerne for i april 2025, således være både servicelovens § 79 og ældrelovens § 6.

Kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg - servicelovens § 79a

- Med ældreloven og forenkling af serviceloven er de forebyggende hjemmebesøg ophævet og derfor ikke længere en del af serviceloven. Lovgrundlaget for de forebyggende hjemmebesøg er i stedet flyttet til ældrelovens § 4, som sigter på at målrette indsatsen til ældre borgere med et reelt forebyggelsesbehov. Byrådet vedtog den 30. april nye rammer for de forebyggende hjemmebesøg, der således udgør et nyt grundlag for indsatsen. Da lovgrundlaget ligger i ældreloven er afskaffelsen i overensstemmelse med principbeslutningen i Byrådet fra den 30. april 2025.

Information om ovenstående tilbud vil være tilgængelig på Skanderborg Kommunes hjemmeside. Her vil beskrivelsen af tilbuddene løbende blive opdateret med hensyn til indhold, ansøgningsmuligheder, klageadgang m.v. Et lignende eksempel på frisættelse er afskaffelsen af kvalitetsstandarderne på hjælpemiddelområdet, hvor informationen til borgerne også ligger på Skanderborg Kommunes hjemmeside.

Sagsbehandlingstider

I sammenhæng med afskaffelsen af kvalitetsstandarder og standarder skal der vedtages sagsbehandlingstider for de paragraffer og indsatser, hvor kommunen skal foretage en myndighedsbehandling og træffe en afgørelse. Administrationen anbefaler her nedenstående sagsbehandlingstider:

Plejeboliger og ældreboliger efter almenboliglovens §§ 54a, 58a og 105 :

- Administrationen anbefaler, at den nuværende sagsbehandlingstid på 4 uger fastholdes.

Aflastning og afløsning efter serviceloven § 84 og ældrelovens §§ 16 og 17.

- Administrationen anbefaler, at den nuværende sagsbehandlingstid på 4 måneder fastholdes, og at denne fortsat er suppleret med, at der ved et individuelt vurderet straksbehov er en sagshandlingstid på 5 hverdage

Kørsel efter servicelovens § 117 til træning, aflastning og aktiviteter efter serviceloven og ældreloven

- Administrationen anbefaler, at den nuværende sagsbehandlingstid på 4 uger fastholdes.

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025:

Forslaget har været sendt til lovpligtig høring i Seniorrådet samt Handicap- og Psykiatrirådet, der har afgivet høringssvar. Seniorrådet bakker op om forslaget, mens Handicap- og Psykiatrirådet bemærker, at forslaget forekommer uproblematisk. Samtidig indeholder de to høringssvar opmærksomhedsområder og anbefalinger til videre arbejde. Det vurderes, at der ikke er indkommet væsentlige forslag i forbindelse med høringen.

Rådernes høringssvar er vedhæftet som bilag til punktet. Det skal bemærkes, at Seniorrådets høringssvar fremgår af beslutningen i vedhæftede referat.

Dialog og høring

Forslagene sendes i høring i Seniorrådet og Handicap- og Psykiatrirådet.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, den 4. november 2025, punkt 115:

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog,

- at forslagene sendes i lovpligtig høring i Seniorrådet og Handicap- og Psykiatrirådet.

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog at indstille,

- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandarder for plejeboliger, plejehjem og ældreboliger godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for aflastning og afløsning godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for kørsel til aktiviteter godkendes

- at forslag om fortsat anvendelse af servicelovens § 117 om tilskud til kørsel, der kan omfatte kørsel til træning, aflastning og aktiviteter efter serviceloven og ældreloven godkendes
- at forslag om afskaffelse af standard for sygepleje godkendes
- at forslag om afskaffelse af standard for aktiverende og forebyggende tilbud godkendes
- at forslag om servicelovens § 79 og ældrelovens § 6 som lovgrundlag for de generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for plejeboliger og ældreboliger efter almenboligloven godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for aflastning og afløsning efter serviceloven og ældreloven godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for tilskud til kørsel efter servicelovens § 117 godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet, hvis der ikke indkommer væsentlige forslag ifm. høringen.

Indstilling

Supplerende indstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025:

Sundheds- og Omsorgsudvalget indstiller,

- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandarder for plejeboliger, plejehjem og ældreboliger godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for aflastning og afløsning godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for kørsel til aktiviteter godkendes
- at forslag om fortsat anvendelse af servicelovens § 117 om tilskud til kørsel, der kan omfatte kørsel til træning, aflastning og aktiviteter efter serviceloven og ældreloven godkendes
- at forslag om afskaffelse af standard for sygepleje godkendes
- at forslag om afskaffelse af standard for aktiverende og forebyggende tilbud godkendes
- at forslag om servicelovens § 79 og ældrelovens § 6 som lovgrundlag for de generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for plejeboliger og ældreboliger efter almenboligloven godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for aflastning og afløsning efter serviceloven og ældreloven godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for tilskud til kørsel efter servicelovens § 117 godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Indstilling til Sundheds- og Omsorgsudvalget den 4. november 2025:

Chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap indstiller,

- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandarder for plejeboliger, plejehjem og ældreboliger godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for aflastning og afløsning godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for kørsel til aktiviteter godkendes
- at forslag om fortsat anvendelse af servicelovens § 117 om tilskud til kørsel, der kan omfatte kørsel til træning, aflastning og aktiviteter efter serviceloven og ældreloven godkendes
- at forslag om afskaffelse af standard for sygepleje godkendes
- at forslag om afskaffelse af standard for aktiverende og forebyggende tilbud godkendes
- at forslag om servicelovens § 79 og ældrelovens § 6 som lovgrundlag for de generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for plejeboliger og ældreboliger efter almenboligloven godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for aflastning og afløsning efter serviceloven og ældreloven godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for tilskud til kørsel efter servicelovens § 117 godkendes
- at forslagene sendes i lovpligtig høring i Seniorrådet og i Handicap- og Psykiatrirådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog at indstille,

- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandarder for plejeboliger, plejehjem og ældreboliger godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for aflastning og afløsning godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for kørsel til aktiviteter godkendes

- at forslag om fortsat anvendelse af servicelovens § 117 om tilskud til kørsel, der kan omfatte kørsel til træning, aflastning og aktiviteter efter serviceloven og ældreloven godkendes
- at forslag om afskaffelse af standard for sygepleje godkendes
- at forslag om afskaffelse af standard for aktiverende og forebyggende tilbud godkendes
- at forslag om servicelovens § 79 og ældrelovens § 6 som lovgrundlag for de generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte godkendes
- at forslag om afskaffelse af kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for plejeboliger og ældreboliger efter almenboligloven godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for aflastning og afløsning efter serviceloven og ældreloven godkendes
- at forslag om sagsbehandlingstid for tilskud til kørsel efter servicelovens § 117 godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Kvalitetsstandarder for plejeboliger, plejehjem og ældreboliger

Kvalitetsstandard for aflastning og afløsning

Kvalitetsstandard for kørsel til aktiviteter

Standard for sygepleje

Standard for aktiverende og forebyggende tilbud

Kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg

Høringssvar til forslag om frisættelse fra standarder forslag om sagsbehandlingstider - HPR 191125.pdf

Referat Seniorrådet 11.11.2025 m. høringssvar

Punkt 249: Godkendelse af byggeprogram for nyt plejehjem i Låsby

82.06.00-P20-16-23

Resumé

Med denne sag skal Byrådet tage stilling til byggeprogram for nyt plejehjem i Låsby.

Sagsfremstilling

Baggrund

Byrådet vedtog den 27. september 2023, at der skal etableres et nyt plejehjem i Låsby. Projektet indgik i budgetforliget for 2024. Den 28. februar 2024 vedtog Byrådet en procesplan for projektet, og den 25. juni 2025 vedtog Byrådet et programoplæg.

Den overordnede ramme for projektet og proces er følgende:

Der etableres 60 plejeboliger i Låsby i ét plan uden centerfunktion med serviceareal til fællesskabende aktiviteter, som på nuværende Plejecenter Søndervang. Det nye plejehjem skal erstatte Plejecenter Søndervang på sigt.

Byrådet vedtog den 26. februar 2025 standarden "Fællesskabshuse og plejehjem i Skanderborg Kommune", og at den erstatter politikken 'Plejeboligplanen' samt standarden 'Overordnet koncept for fremtidens plejecentre i Skanderborg Kommune 2021'.

Forslag til Lokalplan 1205 - Plejecenter vest for Nørregade i Låsby var i offentlig høring frem til den 28. august 2025. På grund af rettelser til lokalplanområdets omfang og disponering har der i perioden den 30. september 2025 til den 27. oktober 2025 været afholdt en supplerende høring om rettelserne i lokalplanforslaget.

Det bemærkes, at der aktuelt ikke er enighed vedrørende køb af det pågældende areal, idet ejer ikke ønsker at sælge. Byrådet vedtog den 24. september 2025, at Skanderborg Kommune - hvis der ikke kan opnås enighed om køb af arealet - er villig til at ekspropriere det relevante areal til opførelse af det nye plejehjem. Der har været afholdt åstedsforsretning den 5. november 2025.

Byggeprogrammet er grundlaget for totalentreprisetilbuddet og omhandler bl.a. byggeriets omfang og indhold.

Byggeriets omfang og indhold

Det nye plejehjem i Låsby skal opføres nord for byen. Lokalplanprocessen er undervejs, og den endelige godkendelse af Lokalplan 1205 forventes at foreligge i december 2025.

Plejehjemmet planlægges opført med ca. 4.640 kvm. boligareal og ca. 860 kvm. serviceareal (begge tal er bruttotal). Det omfatter opførelse af faciliteter til:

Boliger:

- 57 stk. 2-rums boliger
- 3 stk. 3-rums boliger
- 1 stk. gæstebolig
- Fælles boligarealer.

Servicearealer:

- Produktionskøkken inkl. grovkøkken og opvask
- Vareindlevering og -modtagelse inkl. køle-/fryserum
- Kontor- og mødefaciliteter
- Omklædning
- Faciliteter til fællesskabende aktiviteter for lokalområdet.

Produktionskøkken

I budgetforliget for 2025-2028 blev der sat fokus på køkkenforholdene, hvor følgende fremgår:

"Afdækning af mulighed for madlavning på plejecentre. I forbindelse med opførelsen af de kommende plejecentre skal afprøves, om der indenfor de afsatte rammebeløb for byggeriet og den vedtagne borgerbetaling kan laves mere mad på stedet, så der tilsvarende modtages mindre mad fra det centrale produktionskøkken. Hvis madkonceptet på flere af kommunens plejehjem skal ændres, skal det vedtages af Byrådet."

I forlængelse heraf er der i programfasen arbejdet med forskellige muligheder for at understøtte lokal produktion af mad på plejehjemmet. Der planlægges således etablering af både et produktionskøkken samt fire mindre hverdagskøkkener ved de enkelte boafsnit, som også kan bruges af beboere og pårørende. Produktionskøkkenet kan enten etableres som boligareal, hvor beboerne betaler anlæg og drift via huslejen, eller som kommunalt serviceareal, hvor kommunen dækker omkostningerne. Hidtil har praksis i Skanderborg Kommune været, at produktionskøkkener er etableret som kommunale servicearealer i de kommunale plejehjem.

I forhold til etablering af plejecentret i Låsby anbefaler bygherreledelsen, at produktionskøkkenet etableres som et serviceareal, da omkostningen kan holdes inden for budgettet til servicearealer.

Bæredygtighed

Det kommende byggeri skal planlægges og opføres i henhold til "Politik for Kommunalt byggeri i Skanderborg Kommune" med tilhørende standarder. Byggeriet skal være af en sådan kvalitet, at det også i fremtiden bevarer sin værdi. I materialevalg og håndværksmæssig udførelse skal det være gedigent.

I forbindelse med disponeringen af byggeriet og valg af materialer skal der lægges stor vægt på, at drifts- og vedligeholdelsesudgifter begrænses mest muligt. Det betyder bl.a., at der især skal være opmærksomhed på, at klimaskærmen udføres i vedligeholdelsesvenlige materialer, og at der kan opnås et samlet energiforbrug, som er så lille som muligt.

I nærværende byggeprogram foreslår bygherreledelsen, at kravet lægges på den gældende grænseværdi i henhold til bygningsreglementet. Det forventes at være 8,0 kg CO₂ ved ansøgning om byggetilladelse i 2027. Ansøgning for byggetilladelse forventes fremsendt maj/juni 2027 ud fra en forventet sagsbehandlingstid i Planklagenævnet på 12 måneder.

Det skal bemærkes, at plejehjem generelt er kendetegnede ved forholdsvis mange små rum samt særlige krav til støjregulering, hvilket gør det vanskeligt at opnå en lavere LCA-værdi (livscyklusvurdering - en beregning af byggeriets samlede miljøpåvirkning gennem hele dets livscyklus, fra råmaterialeudvinding til bortskaffelse)

Det kan i forlængelse heraf desuden oplyses, at der i forbindelse med projektet sættes særligt fokus på valg af bæredygtige bygningsløsninger samt anvendelsen af genbrugsmaterialer, hvor det er muligt.

Bedømmelsesudvalg

Bedømmelsesudvalgets opgave er at indstille hvilket projekt, der bedst opfylder byggeprogrammets intention og rammer. I bedømmelsesudvalget indgår eksterne fagdommere. Bedømmelsesudvalgets indstilling forventes fremlagt for Byrådet i september 2026. Jf. standard for byggestyring sammensættes bedømmelsesudvalget af følgende repræsentanter:

- Repræsentanter fra fagudvalget (her Sundheds- og Omsorgsudvalget)
- Repræsentanter fra fagområdet (her Sundhed, Omsorg og Handicap)
- En medarbejderrepræsentant
- En repræsentant fra en relevant bestyrelse
- Bygherreledelsen
- Projektarbejdsgruppen.

Det foreslås, at bedømmelsesudvalget sammensættes af:

- Medlemmerne af Sundheds- og Omsorgsudvalget
- Bygherreledelsen
- En repræsentant fra fællesrådet
- En repræsentant fra plejehjemsrådet
- En medarbejderrepræsentant fra plejehjemmet
- En repræsentant fra friplejehjemsgruppen
- En repræsentant fra Seniorrådet.

Bedømmelsesudvalget understøttes af to fagdommere (arkitekt og ingeniør), Anlæg og Ejendomme samt ekstern bygherrerådgiver.

Prækvalifikation og udbudsform

I forbindelse med prækvalifikationen skal ansøgningerne opfylde en række krav i forhold til økonomisk, finansiel og teknisk formåen for at komme i betragtning til at kunne afgive tilbud.

Anlægsarbejdet udbydes i totalentreprise i henhold til standard for byggestyring i Skanderborg Kommune, og udbuddet gennemføres med forhandling. Udbuddet gennemføres i omvendt licitation, idet der alene vurderes på, hvad kommunen kan få for den fastsatte totalentreprisensum. Det betyder, at prisen er fast, og konkurrenceudsættelsen derfor handler om, hvilken løsning byderne kan levere til denne pris.

Tildelingskriterierne er:

- Arkitektur, disponering og funktionssammenhæng 40 %
- Kvalitet og funktionalitet for de tekniske løsninger 30 %
- Organisation 15 %
- Afleveringsproces 15 %.

Ansvar, organisering og involvering

I henhold til Skanderborg Kommunes standard for byggestyring ligger bygherrerollen hos Anlæg og Ejendomme, som er overordnet ansvarlig for de projekter, der skal gennemføres. Projektarbejdsgruppen og bygherreledelsen har fungeret under det hidtidige arbejde og opretholdes, og vil fortsat blive involveret i projektet frem mod aflevering.

Processen fremadrettet

Udbudsfasen starter efter Byrådets behandling i december 2025. Prækvalifikationen forløber fra december 2025 til primo februar 2026, hvor bedømmelsesudvalget vil blive orienteret om de udvalgte tilbudsgivere. Det forventes, at der udpeges tre totalentreprenører til at afgive tilbud.

De indledende tilbud præsenteres for bedømmelsesudvalget i maj 2026. Derefter påbegyndes en forhandlingsperiode, som forventes afsluttet i august 2026 - og med indstilling om vinderprojektet til politisk behandling i september 2026.

Der forventes at være første spadestik i september 2027. Plejehjemmet forventes i forlængelse heraf at stå klar til brug primo 2029.

Det bemærkes, at ekspropriationssagen evt. kan få betydning for både tidsplan og økonomi.

Læsevejledning til bilag

Det samlede udbudsmateriale består af byggeprogram med bilag og en række dokumenter vedrørende udbuds- og kontraktbetingelser.

Byggeprogrammet, Rumbeskrivelser og notatet 'Notat - Ændringsoversigt' (Udvikling fra programoplæg til byggeprogram) er vedlagt som bilag til sagsfremstillingen sammen med en oversigt over øvrige dokumenter til udbuddet. Byrådets intentioner for det kommende byggeri fremgår især af afsnit 1, 2, 5 og 6 i Byggeprogrammet og Rumbeskrivelser, og det øvrige materiale er af mere byggeteknisk og udbudsteknisk karakter.

Økonomi

Det fremgår af investeringsoversigten for årene 2026-2035, at anlægsøkonomien ser således ud (2026-tal):

1.000 kr.	Saldo	2025	2026	2027	2028	2029	I alt
Boligareal	193	1.002	17.781	73.215	56.439		148.630
Serviceareal	198	-11	4.665	13.787	14.562		33.201
Servicearealtilskud					-2.400		-2.400
Låneindfrielse og salg af Søndervang					8.500	-2.500	6.000

I alt	391	991	22.446	87.002	77.101	-2.500	185.431

Den aktuelle forventning til projektets anlægsomkostninger er følgende:

Boligareal (inkl. moms)*	145.028
Serviceareal (ekskl. moms)	19.310
Servicearealtilskud	-2.400
Låneindfrielse og salg af Søndervang	6.000
I alt	167.938**

* Max. ramme for støttet byggeri, Låsby = 145.046.400 kr. inkl. moms (2025). Ny ramme forventes udmeldt december 2025 for 2026.

** Heraf udgør totalentreprisensummen 100,33 mio. kr. ekskl. moms.

Den forventede anlægssum ligger lavere end den afsatte bevilling. Administrationen finder ikke grundlag for justering af bevillingen på nuværende tidspunkt, idet der stadig er flere usikkerhedspunkter i projekteringen. Af usikkerhedspunkter er følgende kendte:

- Tidspunkt for myndighedsbehandling vedrørende byggetilladelse
- Omfang af lettere forurenede jord - geotekniske borer er ikke afsluttet. Udføres endeligt ved erhvervelse af jord
- Geotekniske borer - grundlag for fundering af byggeri. Udføres endeligt ved erhvervelse af jord.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 25. november 2025, punkt 238:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Lone Rasmusen.

Sagen fremsendes til Sundheds- og Omsorgsudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, den 2. december 2025, punkt 125:

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Lone Rasmusen.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Direktør Lone Rasmussen indstiller,

- at byggeprogrammet for byggeri af nyt plejehjem i Låsby godkendes
- at bedømmelsesudvalget sammensættes som beskrevet i sagsfremstillingen.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Lone Rasmusen.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Notat - Ændringsoversigt

0.0 - Dokumentliste

4.0 Byggeprogram

4.1 Rumbeskrivelser.pdf

Punkt 250: Nedlæggelse af den almene boligafdeling Dalbogård

03.00.00-A00-1-25

Resumé

Med denne sag skal Byrådet tage stilling til nedlæggelse af den kommunale almene boligafdeling Dalbogård i Gl. Rye.

Sagsfremstilling

Baggrund

Dalbogård på Jægergårdsvej i Gl. Rye har gennem mange år været anvendt som plejeboliger for ældre. Formelt set er Dalbogård organiseret som en kommunal almen boligafdeling i henhold til lovgivningen om almene boliger. Oprindeligt skulle Dalbogård være lukket i 2019 i forlængelse af etablering af Fællesskabets Hus i Ry. Imidlertid ønskede Byrådet at bevare aktiviteten i byen og give de ældre, der ikke ønskede at flytte, en mulighed for at blive boende. Derfor blev Dalbogård bevaret og brugt som korttidspladser i nogle år. De seneste år har Dalbogård stået tom. Fra efteråret 2025 til udløb af 2026 skal bygningerne bruges til genhusning af beboere fra Landsbyen Sølund i henhold til serviceloven.

Der er 16 boliger, og ejendommen omfatter i alt 1.430 kvm. bygningsareal. Den ældste bygning er opført i 1935, og der er efterfølgende både bygget til og om ad flere omgange.

Byrådet har den 31. januar 2024 besluttet, at ejendommen Dalbogård skal indgå i visionsarbejdet vedr. den tidligere krogrund i Gl. Rye. I forlængelse heraf forventes ejendommen på sigt solgt.

Generelt er de fysiske rammer på Dalbogård ikke tidssvarende. Administrationen anbefaler derfor, at den almene afdeling nu lukkes permanent. Formelt set vil boligerne blive omdannet til ikke-boligstøtteberettigede kommunale formål.

Afdelingen har nr. 010 og ligger på Jægergårdsvej 6 i Gl. Rye. Matrikelnummeret er 15k - Gl. Rye By, Gl. Rye.

Økonomi

I forbindelse med Byrådets beslutning om at flytte korttidspladser fra Dalbogård til Kildegården blev der ikke afsat tilstrækkeligt budget til fortsat betaling af låneydelse på Dalbogård. Låneydelsen forventes at udgøre 425.000 kr.

Endvidere vil der fortsat være behov for drift af ejendommen. Driften forventes at udgøre 150.000 kr., og finansieres af afsat budget på 486.000 kr. hos Anlæg og Ejendomme til Dalbogård. Herefter udgør restbudgettet 336.000 kr.

Det indstilles i denne sag, at forskellen mellem låneomkostningerne på 425.000 kr. og restbudgettet på 336.000 kr., svarende til 89.000 kr., tillægsbevilges, samt at de 336.000 kr. hos Anlæg og Ejendomme budgetomplaceres til låneydelse.

Der er langsigtede lån i ejendommen via Kommunekredit. Omkostningerne ved indfrielse er markedsfølsomme, da det er obligationer, der forholdsvis sjældent handles. På den baggrund er der usikkerhed om indfrielsesomkostningerne, men Kommunekredit anslog i maj 2025, at det vil koste ca. 5.520.000 kr. at indfri lånet.

Den økonomiske konsekvens ved nedlæggelse af Dalbogård er gengivet i nedenstående tabel:

Fase/år (i 1.000 kr.)	2026	2027 og frem
Indfrielse af lån	5.520	
Årlig indbetaling til landsbyggefonden	425	425
Resterende budget efter afsat beløb til drift*	-336	-336
I alt, netto	5.609	89

*Note: Drift omfatter udgifter til el, vand, renovation, forsikring, vedligehold og tilsyn. Omkostningen bortfalder efter et salg af ejendommen.

Ejendommen forventes solgt i forlængelse af det igangsatte udviklingsarbejde omkring den gamle krogrund. Den potentielle salgsspris er uafklaret, men salgsindtægten vil kunne indgå i finansieringen af de kommunale omkostninger ved at nedlægge Dalbogård som almen boligafdeling.

De budgetmæssige konsekvenser ved et salg, herunder sparet indbetaling til Landsbyggefondens drift, vil blive forelagt Byrådet i enten en særskilt sag, eller i forbindelse med førstkommande budgetopfølgning efter salget.

Nedlæggelse af boligafdelingen vil medføre krav om indbetaling til Landsbyggefondens af et beløb svarende til de årlige låneydelser. I 2024 var låneydelsen 425.000 kr. Perioden med indbetaling af beløbet løber frem til gennemførelse af et salg, hvorefter betalingen ophører.

Det vil være muligt at ansøge Landsbyggefondens om dispensation fra denne indbetaling i perioden fra nedlæggelsen og frem til salg af ejendommen. Administrationen foreslår, at denne bemyndiges til at ansøge om dispensation.

Endeligt vil evt. henlæggelser ved udgangen af 2025 blive neutraliseret via kommunens balance.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 11. november 2025, punkt 226:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Anlæg og Ejendomme.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Anlæg og Ejendomme indstiller,

- at den kommunale almene boligafdeling Dalbogård, Jægergårdsvej 6, Gl. Rye, nedlægges med virkning fra 31. december 2025
- at der afsættes 5,52 mio. kr. til indfrielse af restlån, finansieret af kassebeholdningen
- at der fra 2026 afsættes yderligere budget til låneydelsen på 89.000 kr. årligt, finansieret af kassebeholdningen og budgetomplaceres 336.000 kr. fra Anlæg og Ejendomme til låneydelse
- at administrationen bemyndiges til at søge Landsbyggefondens om dispensation for indbetaling af låneydelse.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Anlæg og Ejendomme.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 251: Status på udviklingsplan for krogrunden i Gl. Rye

01.11.00-P20-1-24

Resumé

Med denne sag får Økonomi- og Erhvervsudvalget en status på arbejdet med udviklingsplan for krogrunden i Gl. Rye, inkl. Dalbogård.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede ved opkøbet af krogrunden i Gl. Rye, at der skulle udarbejdes en helhedsplan for området, herunder Dalbogård. Opkøbet skete ud fra en strategisk interesse i byens udvikling, og processen er tilrettelagt som en åben proces (prøvehandling) i dialog med lokalsamfundet. Det har dog været en politisk præmis, at der skal bygges boliger på dele af arealet for at modsvare kommunens udgifter til opkøbet af krogrunden og Dalbogård.

Arbejdet blev igangsat i sensommeren 2024 og har været forankret i et udviklingsforum med 7-10 lokale foreningsrepræsentanter og borgere, samt en styregruppe bestående af to politikere og to repræsentanter, som var udpeget fra udviklingsforum (et medlem fra Borgerforeningen og et medlem fra GRIFF).

Proces og foreløbige resultater

Udviklingsforum har fra august 2024 til foråret 2025 arbejdet med input og forslag bl.a. via en åben workshop i oktober 2024. På baggrund af idéer fra borgermødet og i udviklingsforum blev der udarbejdet tre scenarier til det første styregruppemøde:

1. **Bymidten som mødested** bl.a. med mulighed for flytning af Brugsen og udvikle en ny 'fremtidens landsbybrugs' som udover dagligvarehandel indeholder andre fællesskabende funktioner.
2. **Boliger** + noget andet hvor afsættet er boliger kombineret med fleksible rammer for fællesskabsorienterede aktiviteter.
3. **Grønt knudepunkt** – rekreativt fokus.

Det blev efterfølgende vurderet i styregruppen, at det grønne scenarie ikke kunne stå alene, men at det fint kunne integreres i de øvrige to scenarier.

Udviklingsforum nedsatte efterfølgende tre under-arbejdsgrupper med fokus på de unge, de ældre og Brugsen for at hente yderligere input til det samlede arbejde.

Parallelt med arbejdet i udviklingsforum har KUBEN Management vurderet mulighederne for salg og omdannelse af Dalbogård. Anbefalingen er at bevare bygningerne og omdanne dem til boliger og evt. med mulighed for anden/offentlig anvendelse af dele af kælderens, der har fri adgang til terræn. Dette er derfor en del af både scenarie 1 og 2 i overensstemmelse med Byrådets fokus på så vidt muligt at genbruge bygninger.

På denne baggrund udarbejdede administrationen et udkast til udviklingsplan, som blev præsenteret for borgerne i maj 2025. Planen rummer en vision om, at krogrunden skal udvikle sig til et levende og bæredygtigt samlingspunkt med boliger og centrale funktioner – samt to scenarier:

1. **Bymidten som mødested:** Brugsen som omdrejningspunkt og i kombination med andre fællesskabende aktiviteter og aktører.
2. **Boliger+:** Små, fleksible boliger, evt. med blandede ejerformer, og fokus på at området skal give noget tilbage til byen, fx ved sin fysiske udformning og ved at inkludere fællesskabsorienterede aktiviteter.

På et opfølgende borgermøde i maj 2025 var der modstand fra blandt andet naboer mod en mulig brugsbygning på grund af bekymring for realismen og affødte gener for naboer, skole, trafik m.v. Der blev ligeledes efterspurgt en mere konkret beskrivelse af scenarie 2. Mødet bar præg af, at borgerne ønskede tidlig og bred inddragelse, og samtidig ønskede de noget konkret at kunne tage stilling til.

Der er efterfølgende gennemført en indledende myndighedsscreening af scenarierne, som blandt andet viser, at en flytning af Brugsen vurderes at være mulig, selvom det naturligvis vil kræve en tilpasning til den givne placering.

Den videre proces

Styregruppen besluttede i september 2025, at den næste del af processen skal have fokus på at kvalificere de to scenarier, og at dette skal ske i nogle mindre, målrettede arbejdsgrupper.

- Arbejdsgruppen for scenarie 1 forankres hos Brugsen, da de er en nøgleaktør ift. at skabe et andelshus og vil skulle drive både udviklingsfasen og efterfølgende opførelse og drift, hvis drømmen skal realiseres.
- Arbejdsgruppen for scenarie 2 forankres i Skanderborg Kommune, idet ophængen i dette scenarie er boligudvikling, men med inddragelse af lokale aktører som f.eks. skolen og Bageriet m.v. I dette scenarie bevares Brugsen på sin nuværende placering.

Processen herfra og frem til at der foreligger en ny udviklingsplan er afhængig af, at de to arbejdsgrupper lykkes med at få samlet kræfter til at kunne drive arbejdet fremad.

Arbejdet forankres i Økonomi- og Erhvervsudvalget, som forventes at få et revideret forslag til udviklingsplan i sommeren 2026. Frem til realisering af en kommende udviklingsplan henligger arealet som midlertidigt opholdsareal med græs og vilde blomster samt et kvashegn. P.t. er der også en opholdscontainer opstillet på arealet.

Dialog og høring

Der har i processen frem til nu været en bred dialog med forskellige aktører i lokalområdet, herunder involvering af repræsentanterne i udviklingsforum og de mindre arbejdsgrupper samt via de to borgermøder. Samtidig er der løbende kommunikeret til borgerne i Gl. Rye om processen, bl.a. via den lokale Facebookside, en underside på www.skanderborg.dk samt via det lokale Gl. Rye medie Aktuelt.

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 25. november 2025, punkt 237:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tage orienteringen til efterretning.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 252: Godkendelse af kommissorium for kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Galten-Skovby

00.16.00-A26-1-25

Resumé

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget drøftede på sit møde i oktober udkast til kommissorium for udmøntning af de afsatte midler til kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Galten-Skovby, og på den baggrund fremlægges forslag til kommissorium til godkendelse, jf. den supplerende sagsfremstilling og indstilling.

Sagsfremstilling

Af budgetforliget for 2025-2027 fremgår, at:

"Forligskredsen ønsker at prioritere yderligere anlægsinvesteringer i den nordlige del af kommunen - mere præcist i Galten/Skovby med et særligt fokus på kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter. Derfor afsættes 25 mio. kr. i 2029 og 25 mio. kr. i 2030.

Forligskredsen ønsker en borgerinddragende proces, hvor der skal arbejdes med ønsker til, hvordan midlerne bruges bedst til et eller flere markante projekter – eventuelt i tilknytning til Klank Idrætscenter. Der skal udarbejdes et kommissorium, der beskriver hvordan processen planlægges, så der sikres den nødvendige brede inddragelse af lokalsamfundet og det lokale foreningsliv m.v.

Kommissoriet skal godkendes i Byrådet i anden halvdel af 2025. Lokal medfinansiering skal undersøges og beskrives og evt. tilsagn fra fonde, virksomheder eller andet vil kunne indgå som et element i den samlede prioritering. De forventede driftsomkostninger og finansieringen heraf skal ligeledes beskrives, så det kan indgå i prioriteringen.

Den borgerinddragende proces skal være afsluttet, så afrapporteringen kan danne grundlag for den politiske beslutning om den konkrete udmøntning af midlerne, som skal ske i anden halvdel af 2026."

Den 20. august 2025 afholdt Økonomi- og Erhvervsudvalget og Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget fælles temamøde for en indledende drøftelse af proces for udmøntning af de afsatte midler.

På baggrund af forligsteksten og udvalgenes drøftelse er der udarbejdet vedlagte første udkast til kommissorium for udmøntning af de afsatte midler til kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Galten-Skovby.

Udvalgets drøftelse kan tage udgangspunkt i følgende emner:

- Skal der gøres yderligere for at sikre en bred involvering ud over konference, annoncering, henvendelse til foreninger og borgergrupper, hjemmeside og workshop?
- Er de beskrevne kriterier tilstrækkelige til at sikre ideer, der indfrier Byrådets ønske om at medvirke til et eller flere markante projekter?
- Skal der suppleres med en nedre grænse beløbsmæssigt for en klarere forventningsafstemning inden processen går i gang?
- Skal der være krav om samarbejde/interesse tilkendegivelse herom fra flere aktører/brugere?
- Er processen frem mod udvælgelse rette og tilstrækkelig tydelig?
- Skal der efter prioritering være mulighed for at søge midler til ekstern bistand i den videre bearbejdning?
- Skal der være en udløbsdato på de betingede midler?

Forslag til kommissorium kommer til endelig behandling i udvalg og Byråd på møderne i december.

Af hensyn til den praktiske afvikling af inspirationskonferencen ønskes dato og rammer for konferencen dog fastlagt på dette møde. Det foreslås, at konferencen afholdes den 4. februar 2026 i Klank-hallerne med forskellige faglige indlæg, der kan inspirere de kommende projektideer.

Supplerende sagsfremstilling til Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget den 3. december 2025:

I forlængelse af Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalgets drøftelse af udkast til kommissorium på mødet 8. oktober 2025 er der foretaget følgende ændringer:

Drøftelsen af, at begrebet bred opbakning er svær at gøre målbar, ønske om krav til brede målgrupper/brugergrupper og konkrete tilkendegivelser af, hvem der vil bruge/støtte anlægget og projektets realiserbarhed er indarbejdet med følgende ændringer:

- Det første kriterie for at komme i betragtning til midlerne (nederst side 1) er ændret til "at anlægget nyder opbakning blandt byens borgere og har en bred målgruppe/brugergruppe" (tidligere stod "at anlægget nyder bred opbakning blandt byens borgere").
- Under overskriften "Projektbeskrivelsen skal som minimum indeholde" (side 2):
 - Er første dot ændret, så ordet "vision" indgår
 - Andet dot er et nyt og omhandler projektets realiserbarhed og kritiske elementer
 - Tredje dot er ændret til "Beskrivelse af brugergrupper/målgrupper og hvem der konkret har givet tilsagn om anvendelse af anlægget" (tidligere stod "Beskrivelse af brugere, opbakning og betydning for byen")
 - I fjerde dot er der under Budget og finansiering tilføjet "herunder egenfinansiering".

Drøftelsen af, hvordan enkeltborgere kan komme med forslag, er formuleret således

- under overskriften "Hvem kan komme med forslag" (side 2):
 - Første dot er ændret til "Foreninger, organisationer, selvejende institutioner, kommunale institutioner, og gerne i samarbejde på tværs" (tidligere stod "Foreninger, organisationer, selvejende institutioner, kommunale institutioner")
 - Andet dot om enkeltpersoner er nyt og omhandler, at enkeltpersoner opfordres til at indgå i samarbejde med foreninger m.v.

Ud over disse ændringer med afsæt i udvalgets drøftelse foreslår administrationen følgende ændringer i kommissoriet:

- Konferencen foreslås afholdt med nedenstående disponering:
 - Første halvdel er faglig inspiration (oplæg ved Lokale- og Anlægsfonden) og beskrivelse af kriterier og tidsplan (kommissoriet). Denne del af konferencen foregår på stolerækker.
 - Anden halvdel foregår ved stande, hvor lokale kan fortælle om deres forslag + en "ølkasse", hvor spontant opståede ideer kan præsenteres. Invitationen til konferencen indeholder en opfordring til, at ideer, der ønskes præsenteret, kan man bestille en stand på konferencen til til formålet. I denne del af konferencen cirkulerer deltagerne blandt standene. Formålet er at skabe bred opmærksomhed om forslagene, inspirere til samarbejde på tværs af forslagene, blive opmærksom på, hvad der eventuelt mangler m.v.
- For at motivere unge til at deltage i processen enten som forslagsstillere eller deltagere i forslag afholdes en workshop for unge i januar 2026.

Der er desuden foretaget sproglige præciseringer i kommissoriet. Det reviderede kommissorium er vedlagt i sin helhed.

Til orientering vil invitation til konferencen blive udsendt til foreninger m.v. umiddelbart efter byrådsmødet den 17. december 2025 sammen med annoncering i lokale medier og på pyloner.

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025:

Ændringen, som indstillet af Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget den 3. december 2025, er indarbejdet i bilaget med forslag til kommissorium.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget, den 8. oktober 2025, punkt 75:

Materiale fremvist på mødet er vedlagt som bilag.

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget drøftede forslaget og vedtog,

- at et revideret forslag til kommissorium fremlægges på udvalgsmødet i december.

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at der afholdes inspirationskonference onsdag den 4. februar 2026 kl. 19 i Klank-hallerne.

Fraværende:

Thomas Cordtz

Beslutning fra Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget, den 3. december 2025, punkt 85:

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog at indstille,

- at kommissorium for udmøntning af de afsatte midler til kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Galten-Skovby godkendes med denne præcisering: "at der i budgetlægningen for 2027-30 sker en fordeling af de 50 mio. kr. ved, at der tildeles (reserveres) et konkret beløb til et eller flere markante projekter."

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog,

- at disponering af inspirationskonferencen den 4. februar 2026 godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling**Indstilling til Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget den 3. december 2025:**

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at kommissoriet for udmøntning af de afsatte midler til kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Galten-Skovby godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling til Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget den 8. oktober 2025:

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at udkast til kommissorium for udmøntning af de afsatte midler til kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Galten-Skovby godkendes
- at disponering af inspirationskonference den 4. februar 2026 godkendes.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog at indstille,

- at kommissorium for udmøntning af de afsatte midler til kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Galten-Skovby godkendes med denne præcisering: "at der i budgetlægningen for 2027-30 sker en fordeling af de 50 mio. kr. ved, at der tildeles (reserveres) et konkret beløb til et eller flere markante projekter."

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Kommissorium for idræts,-fritids og kulturfaciliteter i Galten-Skovby_04122025_0.docx

Punkt 253: Byggemodninger i 2025

00.30.10-S55-23-25

Resumé

Med sagen godkendes bevillinger for 2025 til de enkelte byggemodningsprojekter.

Sagsfremstilling

De endelige udgifter til byggemodninger i 2025 er forventet på 1,9 mio. kr. Dette svarer til mindreudgifter på 2,7 mio. kr. i forhold til de oprindeligt afsatte bevillinger i 2025. I tabel 1 gives et overblik over afvigelserne på de enkelte byggemodninger samt en status på, hvorvidt den enkelte byggemodning er færdig:

Tabel 1: Byggemodninger i 2025

I 1.000 kr.	Budget 2025	Forventet regnskab 2025	Forskel*	Færdig*
Boliger:				
Blegsø Banke	10	60	-50	x
Jens Martin Knudsensvej etape 2	300	0	300	x
Vestergårds Allé i Hørning etape 3 og 4	50	0	50	x
Svaneparken etape 3 og 4	300	50	250	x
Præstegårdsbakken i Hylke	500	28	472	x
Fruering Skovmark	400	250	150	x
Svaneparken etape 5	1.000	190	810	x
Toftelunden i Virring	1.500	922	578	
Byggemodning Sommerbæk kvarteret	50	0	50	
Erhverv:				
Hvidkilde Erhvervspark	350	402	-52	
Glentevænget Herskind	100	0	100	x
Klank erhverv Galten	50	0	50	x
I alt	4.610	1.902	2.708	

*Et kryds i tabellen indikerer, at udstykningen er færdig. Der kan dog stadig være behov afsættelse af budget til næste år til færdiggørelsesarbejder som f.eks. planter, kantsten og slidlag. Byggemodningsregnskab for den enkelte udstykning udfærdiges først, når alle udgifter er afholdt. Heraf fremgår provenu for den enkelte udstykning. Regnskaber aflægges hvert år i marts for afsluttede anlæg.

Der har været mindreforbrug i forhold til de afsatte bevillinger på hovedparten af byggemodningerne i år. Det skyldes, at de forventede færdiggørelsesarbejder ikke er nået i 2025. Færdiggørelsesarbejder er udskudt dels på grund af prioritering af ressourcerne i Klima, Veje og Mobilitet. Dels har administrationen i flere tilfælde været nødt til at afvente nødvendige handlinger fra de private grundejerforeninger med henblik på overdragelse af de byggemodnede områder.

Indtægtssiden af byggemodningerne i 2025

Der er indtægter på i alt 20,4 mio. kr. i 2025. Indtægterne vedrører salg af ni grunde i Svaneparken i Galten, to grunde på Klank i Galten samt to grunde i Hvidkilde Erhvervspark.

Disse salg fremgår af bilag 2.

Ekstraordinært afdrag

Det fremgår af bestemmelser i bekendtgørelse om låntagning og meddelelse af garantier m.v. (lånebekendtgørelsen), at såfremt jord er købt for lånefinansierede midler, da skal der ske indfrielse i takt med, at jorden sælges eller anvendes til andet formål. Der er i 2025 solgt byggegrunde, hvor der er optaget lån. Det ekstraordinære afdrag i 2025 udgør 0,587 kr. mio. kr. og vedrører lånoptagelsen til køb af jord til Hvidkilde Erhvervspark.

Økonomi

I bilag 2 gøres der status på byggemodninger fra 2007 til 2025. Samlet set forventes alle byggemodninger på sigt at give overskud.

Byggemodning af boligparceller

I den aktuelle status kan noteres et foreløbigt akkumuleret underskud på byggemodning af boligparceller på 25 mio. kr. i årene fra 2007 til 2025. Her er det vigtigt at bemærke, at der indgår udgifter på i alt 117,1 mio. kr. til køb af jord, hvoraf det hele endnu ikke er byggemodnet og solgt. Det drejer sig om jord ved Toftegårdsvej i Virring (15 mio. kr.), jord i Sommerbæk kvarteret ved den nye skole i Hørning (25,8 mio. kr.) og jord i Gl. Rye (13,5 mio. kr.). I alt jord i "banken" til en kostpris på 54,3 mio. kr.

I disse områder bliver der tale om meget store udstykninger - i samme størrelsesorden som udstykningen af Svaneparken i Galten, hvor der til dato er realiseret indtægter på 100 mio. kr.

Det forventes, at der er en tidshorizont på omkring 15 år på de nye projekter i Virring, Hørning og Ry. Der er endnu ikke udarbejdet helhedsplaner for områderne.

Herudover er der ikke flere boligparceller i kommunale byggemodninger klar til salg. Der er ingen nye boligområder på vej i kommunalt regi, da alle afventer lokalplanlægning og flere afventer plads i daginstitutioner og skoler.

Byggemodning til erhverv

Når det gælder byggemodning til erhverv, er der ultimo 2025 registreret et foreløbigt akkumuleret underskud på 21,5 mio. kr. Grundene i Hvidkilde Erhvervspark er købt til 38 mio. kr. i 2018. Der er indtil nu solgt 12 grunde i udstykningen, heraf de to i år. I alt over årene har dette givet indtægter på knap 37 mio. kr. Der er nu 10 grunde tilbage i udstykningen, og der forventes derfor yderligere indtægter i samme størrelsesorden. Endelig blev der solgt to erhvervsgrunde på Klank i Galten i 2025. Der er ikke flere grunde tilbage i denne udstykning nu.

Resultat

Opgøres resultatet i alt for boliger og erhverv i 2025, er der et overskud på 18,5 mio. kr. Dette er resultatet af de 20,4 mio. kr. i indtægter og 1,9 mio. kr. i udgifter. Resultatet kan ses i forhold til det oprindelige nettobudget på 0,0 mio. kr. for boliger og erhverv. Trækkes det ekstraordinære afdrag på lån fra, giver det en samlet kasseeffekt på 17,9 mio. kr. i 2025.

Endelig bemærkes det, at markedet for nybyg, både for så vidt angår boliger som erhverv, fortsat er lidt afmattet i forhold til tiden før invasionen af Ukraine. Der er dog en jævn og stigende søgning på grundene.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 25. november 2025, punkt 240:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at udgiftsbevillingerne i 2025 til byggemodning justeres, som det fremgår af tabel 1 i sagsfremstillingen
- at afvigelsen fra de budgetterede udgifter på 2,7 mio. kr. tilgår kassebeholdningen
- at der gives anlægsindtægtsbevillinger til salgsindtægter på 20,4 mio. kr., som tilgår kassebeholdningen, som det fremgår af tabel 1 i bilag 2
- at den tekniske ramme til indtægter fra byggemodninger på 4,61 mio. kr. nulstilles, da indtægter nu budgetteres konkret
- at der gives tillægsbevilling på 0,587 mio. kr. til ekstraordinært afdrag på gæld optaget ved jordkøb til erhvervsudstyknings Hvidkilde Erhvervspark, med finansiering fra kassebeholdningen.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Bilag 1 Status på Byggemodninger ultimo 2025

Bilag 2 Indtægter salg af grunde 2025

Punkt 254: Byggemodninger i 2026

00.30.10-S55-23-25

Resumé

Med sagen godkendes bevillinger for 2026 til de enkelte byggemodningsprojekter.

Sagsfremstilling

Anlægsrammen til byggemodninger er på 25 mio. kr. i 2026. De ønskede anlægsbevillinger, som søges i denne sag, beløber sig til i alt 3,785 mio. kr. Det foreslås derfor også at tilpasse rammen til indtægter vedrørende byggemodninger i 2026 til 3,785 mio. kr. Den er lige nu på 25 mio. kr. Når indtægtsrammen tilpasses udgiftsrammen, balancerer udgifter og indtægter.

De ønskede bevillinger til byggemodninger i 2026 fordeler sig på nedenstående projekter, som vist i tabel 1, og beløber sig til i alt 3,785 mio. kr.

Tabel 1: Byggemodninger i 2026

I 1.000 kr.	Budget 2026
Boliger:	
Blegsø Banke	15
Jens Martin Knudsensvej etape 2	300
Vestergårds Allé i Hørning etape 3 og 4	50
Svaneparken etape 3 og 4	250
Præstegårdsbakken i Hylke	470
Fruering Skovmark	150
Svaneparken etape 5	800
Toftelunden i Virring	1.400
Byggemodning Sommerbæk kvarteret	50
Erhverv:	
Hvidkilde Erhvervspark	300
I alt	3.785

Tabelnote: Plus-beløb i tabel 1 er udtryk for udgiftsbudgetter.

For Blegsø Banke, Jens Martin Knudsensvej etape 2, Vestergårds Allé i Hørning etape 3 og 4, Svaneparken etape 3 og 4, Præstegårdsbakken i Hylke, Fruering Skovmark og Svaneparken etape 5 er der tale om færdiggørelsesarbejder og klargøring til overdragelse til de respektive grundejerforeninger.

- På Toftelunden i Virring er det færdiggørelse af vej og belysning samt 50.000 kr. til rådgivning ved grundsalg
- På Byggemodning Sommerbæk kvarteret er budgettet afsat til rådgivning ved grundsalg
- På Hvidkilde Erhvervspark er budgettet til breddeudvidelse af Niels Bohrs Vej, som skal sikre, at modulvogntog kan køre til og fra virksomhederne i byggemodningen samt til og fra motorvejen.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 25. november 2025, punkt 241:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at der gives anlægsbevillinger på i alt 3,785 mio. kr. i 2026 til byggemodningsudgifter i overensstemmelse med tabel 1 i sagsfremstillingen
- at bevillingerne finansieres af den tekniske ramme til byggemodninger på 25 mio. kr. i 2026, og at den resterende del af rammen tilgår kassebeholdningen
- at den tekniske ramme til indtægter vedrørende byggemodninger nedsættes fra 25 mio. kr. til 3,785 mio. kr.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 255: Skanderborg Forsyning A/S - godkendelse af takster for 2026 samt kommunegaranti for lån

13.00.00-Ø00-1-25

Resumé

Med denne sag skal Byrådet legalitetsgodkende takstblad for 2026 for Skanderborg Forsyning, der omfatter taksterne i Skanderborg Vand A/S, Skanderborg Spildevand A/S og Tømningsordningen. Endvidere skal Regulativ for Tømningsordningen godkendes efter mindre sproglige forbedringer og præciseringer. Endelig behandles ansøgning om kommunegaranti for lån på 7 mio. kr. til anlægsinvesteringer i Skanderborg Spildevand A/S.

Sagsfremstilling

Med vandsektorloven er der flere instanser, der er involveret i prisfastsættelsen for vand og spildevand. Forsyningsselskaberne, Konkurrencestyrelsen (Vandsektortilsynet) og Byrådet. For vand- og spildevandsforsyninger, der er omfattet af vandsektorloven, fastsætter Vandsektortilsynet en indtægtsramme for henholdsvis spildevand og vand. Forsyningernes takster skal overholde indtægtsrammerne og forelægges Byrådet til godkendelse. Vandsektortilsynet foretager opfølgende kontroller på overholdelse af de økonomiske rammer, og indregner/korrigerer for udsving i de efterfølgende år. Endvidere skal hvile-i-sig selv princippet i henhold til vandforsyningsloven og spildevandsbetalingsloven overholdes.

Legalitetskontrol af takster

Byrådet skal ved sin legalitetskontrol godkende, at taksterne for Skanderborg Vand A/S og Skanderborg Spildevand A/S er beregnet i overensstemmelse med lovgivningen, herunder at økonomiske rammer og hvile-i-sig-selv princippet er overholdt.

Taksterne er godkendt af Bestyrelsen i Skanderborg Forsyning A/S den 21. oktober 2025.

Takstblad 2026, notat om takstfastsættelse samt budget 2026-2029 er vedhæftet som bilag 1, 2 og 3.

Skanderborg Vand A/S

Skanderborg Vand A/S forventer med baggrund i selskabets budget at kunne overholde indtægtsrammen med stigning i taksterne. Takstændringen for 2026 er følgende:

- Det variable vandbidrag hæves med 3 kr. pr. m³ til 13,00 kr. ekskl. moms og afgifter
- Bidrag til hovedanlæg, forsyningsledningsbidrag og stikledningsbidrag er uændret
- Det faste bidrag fastholdes på 700 kr. ekskl. moms.

Administrationen vurderer, at taksterne for drikkevand er i overensstemmelse med den økonomiske ramme og skaber balance efter hvile-i-sig-selv princippet med de investeringer og reinvesteringer, selskabet budgetterer med.

De budgetterede investeringer vedrører primært gennemførelsen af strukturplan Drikkevand, som har fokus på forsyningsikkerhed og er i overensstemmelse med kommunens vandforsyningsplaner.

Takststigningen vil få følgende konsekvens for forbrugeren ud fra en standard-/gennemsnitsbetragtning:

Udvikling i omkostning til vandforbrug/kr.	B2025	B2026	Ændring kr.	Ændring %
Enlig (50 m ³) inkl. moms	1.500	1.688	188	12,5 %
Gns. familie (2,11 personer) (75,73 m ³) inkl. moms	1.822	2.106	284	15,6 %
Familie med 3 børn (170 m ³) inkl. moms	3.000	3.638	638	21,3 %

Lille virksomhed (1.000 m3) ekskl. moms	10.700	13.700	3.000	28,0 %

Skanderborg Spildevand A/S

Skanderborg Vand A/S forventer, med baggrund i selskabets budget, at kunne overholde indtægtsrammen med stigning i taksterne. Takstændringen for 2026 er følgende:

- Det variable vandafledningsbidrag hæves med 2,50 kr. pr. m3 til 48,00 kr. ekskl. moms og afgifter
- Det faste bidrag for spildevandsafledning hæves med 50 kr. til 800 kr. ekskl. moms
- Taksten for standardtilslutningsbidrag indeksreguleres med 2,9 % (reguleringen fastsættes af Vandsektortilsynet).

Administrationen vurderer, at taksterne for spildevandsafledningen m.v. er i overensstemmelse med den økonomiske ramme og skaber balance efter hvile-i-sig-selv princippet med de investeringer og reinvesteringer, selskabet budgetterer med.

De budgetterede investeringer har primært fokus på separatkloakeringer og byggemodninger.

I forhold til gældsætningen forventes der en gældsforpligtelse på 450 mio. kr. i 2040 (2026-prisniveau) mod en forventet gældsforpligtelse på 1,3 mia. kr. i 2040 ved Byrådets sidste behandling af takster for 2025 i december 2024. Årsagen til den lavere gældsætning er bl.a. reduceret niveau for investeringer i kloakseparering fra 2030.

Takststigningen vil få følgende konsekvens for forbrugeren ud fra en standard-/gennemsnitsbetragtning:

Udvikling i omkostning til vandafledning/kr.	B2025	B2026	Ændring kr.	Ændring %
Enlig (50 m3) inkl. moms	3.781	4.000	219	5,8 %
Gns. familie (2,11 personer) (75,73 m3) inkl. moms	5.245	5.544	299	5,7 %
Familie med 3 børn (170 m3) inkl. moms	10.606	11.200	594	5,6 %
Lille virksomhed (1.000 m3) ekskl. moms	41.700	44.000	2.300	5,5 %

Tømningsordningen

Tømningsordningen skal hvile-i-sig-selv, og der har været foretaget EU-udbud af opgaven. Udbuddet har resulteret i faldende takst for en ordinær tømning, idet taksten for en tømning reduceres med 2 % til 720 kr. ekskl. moms.

Regulativ for Tømningsordningen

Reglerne for tømning af bundfældningstanke i Skanderborg Kommune fremgår af Regulativ for tømning af bundfældningstanke. Regulativet skal godkendes af Byrådet.

Regulativet er i forbindelse med gennemførelse af EU-udbud blevet opdateret i samarbejde med kommunens administration, og der er foretaget mindre justeringer, som primært omfatter:

- Sproglige forbedringer og mindre præciseringer
- Tydeliggørelse af at samletanke ikke er omfattet af regulativer
- Præcisering af ejerens forpligtelser
- Ændring af det normale tidsrum for tømning (ændret fra kl. 6-18 til kl. 7-18).

Forslag til nyt regulativ er vedlagt (jf. bilag 4) til godkendelse.

Ansøgning om kommunegaranti

Skanderborg Spildevand A/S har ikke, indenfor de gældende regler, mulighed for at spare op til større anlægsprojekter, hvorfor disse skal lånefinansieres.

Byrådet skal derfor behandle ansøgning om kommunegaranti (bilag 5) for byggegaranti og efterfølgende lån på 7 mio. kr. til separatkloakering i Herskind, da afløbssystemet i området er nedslidt, samtidig med at projektet fjerner vand fra rensesanlæg, overløb og pumpestationer. Dette er vigtigt ift. at forberede strukturplanens gennemførelse.

Økonomi

Meddelelse af lånegaranti til Skanderborg Spildevand A/S medfører ingen deponeringspligt for kommunen i henhold til lånebekendtgørelsen, og har derfor ingen umiddelbare konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Der opkræves en løbende garantiprovision baseret på restgælden ultimo året. Garantiprovisionen fastsættes på baggrund af en individuel vurdering af det enkelte selskab i forhold til bl.a. betalingsevne og regulatoriske forhold.

Den økonomiske situation i Skanderborg Spildevand A/S er vurderet på baggrund af ejerforhold, seneste årsregnskab, seneste revisionsprotokollat samt flerårsbudgetter. Risikoen i selskabet vurderes endvidere lavere end i almindelige selskaber, da forsyningsselskabet har monopolstatus, og på grund af dets karakter, har sikkerhed for afsætning af dets ydelser.

Garantiprovisionen fastsættes til 0,54 %. Garantiprovisionens størrelse vurderes løbende, og såfremt der sker væsentlige ændringer i selskabets forhold, herunder betalingsevne, forelægges Byrådet en sag om ændret størrelse på garantiprovisionen.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 2. december 2025, punkt 251:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Fraværende:

Asbjørn Friis Grønkær

Indstilling

Chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb indstiller,

- at takster for 2026 for Skanderborg Vand A/S, Skanderborg Spildevand A/S samt Tømningsordningen legalitetsgodkendes
- at revideret Regulativ for Tømningsordningen godkendes
- at Skanderborg Spildevand A/S får kommunegaranti for byggekredit på 7,0 mio. kr., som efterfølgende konverteres til et lån
- at Skanderborg Spildevand A/S opkræves en løbende garantiprovision på 0,54 %, der medtages i den førstkommande budgetopfølgning, når lån er optaget.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Bilag 1 Takstblad 2026 for Skanderborg Forsyning

Bilag 2 Takstfastsættelse 2026

Bilag 3 Budget 2026-2029 for Skanderborg Forsyning

Bilag 4 Regulativ for Tømning af bundfældningstanke

Bilag 5 Ansøgning om kommunegaranti - Skanderborg Spildevand 7 mio.kr.i 2026

Punkt 256: Renosyd - godkendelse af takster for 2026 samt godkendelse af lånoptagelse

07.00.10-S00-1-25

Resumé

Med denne sag behandles Renosyds affaldsgebyrer for 2026 samt anmodning om godkendelse af byggekredit/lånoptag på 30 mio. kr.

Sagsfremstilling

Renosyd har ved skrivelse af 3. november 2025 fremsendt anmodning om Byrådets godkendelse af byggekredit/lånoptag på 30 mio. kr. samt budget 2026 til Byrådets orientering. Følgeskrivelse og budget er vedhæftet som bilag 1 og 2.

Budget 2026

Renosyds budget 2026 er godkendt af bestyrelsen den 28. oktober 2025.

Samlet viser Renosyds budget for 2026 en overdækning/et overskud på 1,1 mio. kr. ud af en omsætning på 175,4 mio. kr., hvilket er en stigning på 17,1 mio. kr. i forhold til det efter 1. halvår 2025 forventede niveau for 2025.

Budgettet afspejler bl.a. de udgifter og indtægter, der fremkommer ved de forventede affaldsmængder, priser og kundetal.

Pr. 1. oktober 2025 indførtes en ny ordning med producentgebyr for emballageaffald. Ordningen betyder i korte træk, at Renosyd ikke længere opkræver gebyr hos forbrugerne for indsamling af emballageaffald. Det er i stedet producenterne af emballageaffaldet, der betaler/afregner til kollektive ordninger. Renosyd får så afregning fra disse ordninger. Renosyd forventer at få en indtægt på 20,8 mio. kr. fra ordningerne, hvilket er den væsentligste årsag til omsætningsstigningen.

Vedrørende erhvervskunder er der efter forudgående dialog med erhvervskunder, vedtaget en ny gebyrstruktur for betaling for erhverv på genbrugspladserne. Den nye prisstruktur bygger bl.a. på følgende:

- forurenere betaler - dvs. mere affald = højere pris
- differentiering skal så vidt muligt afspejle forskelle i affaldsmængder
- simpel prisstruktur for lettere administration
- prisstruktur fortsat attraktiv, men mere harmoniseret med markedet
- særordninger for f.eks. boligforeninger og genbrugsbutikker.

Det fremgår af budgettet, at den ændrede gebyrmodel for erhvervskunder vil øge indtægten fra 2,1 mio. kr. i 2025 til 2,5 mio. kr. i 2026. Stigningen er dog behæftet med en vis usikkerhed, da der er tale om en ny model for erhverv på genbrugspladser.

Gebyrblad 2026

Gebyrblad 2026 er vedlagt som bilag 3, og indeholder en oversigt over de gebyrer, der fremsendes til Byrådets godkendelse.

I forhold til 2025 er disse uændrede for en husstand med standardløsning og udgør 3.187,50 kr. med følgende sammensætning:

Takst kr. - løbende priser	2025	2026
Genbrugspladsgebyr	1.250,00	1.250,00
Farligt affald - henteordning	100,00	100,00
Mad- og restaffald	1.137,50	1.137,50
Glas/metal + plast m.v.	550,00	550,00

Papir, pap og tekstilaffald	150,00	150,00
I alt	3.187,50	3.187,50

Lånoptagelse

Ifølge Miljøbeskyttelsesloven skal omkostninger til affaldshåndtering finansieres af affaldsgebyrer ud fra hvile-i-sig-selv princippet. Det betyder bl.a.,

- at anlægsinvesteringer afskrives over en årrække, og afskrivningerne indgår i beregningen af de årlige affaldsgebyrer på lige fod med øvrige omkostninger
- at der ikke må ske opsparing i selskabet til finansiering af større anlægsinvesteringer.

I 2024 igangsatte Renosyds Bestyrelse programmet VærdiCirkel Odder, der inkluderer en ny genbrugsplads og -butik i Odder, og som har en forventet samlet anlægssum på 60 mio. kr. Projektering og køb af grunde og bygninger starter forventeligt op i 2026 med op til 30 mio. kr. i anlægsinvesteringer.

Det er disse investeringer i 2026, som Renosyd anmoder om Byrådets godkendelse af etablering af byggekredit/lånoptagelse til. Det forventes desuden, at der på et senere tidspunkt (i 2028 jf. likviditetsfremskrivning vist i bilag til budget 2026, der er vedlagt sagen som bilag 2) vil blive fremsat en yderligere anmodning på ca. 30 mio. kr. i næste fase af projektet.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 2. december 2025, punkt 252:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb, idet direktionen i løbet af foråret 2026 i samarbejde med Renosyd vil få undersøgt forventninger til udviklingen i selskabets likviditet på kort og mellemlangt sigte.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Fraværende:

Asbjørn Friis Grønkær

Indstilling

Chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb indstiller,

- at affaldsgebyrer for 2026 godkendes
- at byggekredit/lånoptagelse på 30 mio. kr. vedrørende Værdicirkel Odder godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tage til efterretning, at direktionen i løbet af foråret 2026 i samarbejde med Renosyd vil få undersøgt forventninger til udviklingen i selskabets likviditet på kort og mellemlangt sigte.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog at indstille,

- at affaldsgebyrer for 2026 godkendes
- at byggekredit/lånoptagelse på 30 mio. kr. vedrørende Værdicirkel Odder godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Bilag 1 Følgeskrivelse fra Renosyd

Bilag 2 Budget 2026 Renosyd

Bilag 3 Gebyrblad 2026

Punkt 257: Godkendelse af takstoversigten for 2026

00.30.10-S55-12-25

Resumé

Alle takster er nu færdigberegnete, og med denne sag skal Byrådet godkende den endelige takstoversigt for 2026.

Sagsfremstilling

Takstoversigten er en del af Budget 2026-2029 og fastsætter de takster, som Skanderborg Kommune kan opkræve af borgere, virksomheder og andre kommuner i 2026 på en række områder.

I forhold til takstoversigten, som blev godkendt med vedtagelsen af Budget 2026-2029, er de mellemkommunale takster på de specialiserede socialområder og ældreområdet færdigberegnete. Dertil kommer, at taksterne for kost på ældre- og handicapområdet samt omsorgstandplejen er blevet reguleret i overensstemmelse med satsreguleringsprocenten. Endelig er der fastsat en takst for anvendelse af faciliteter til isætning og optagning af kanoer ved Skimminghøj.

Der skal endvidere bemærkes, at de udmeldte takster på dagtilbudsområdet afspejler Skanderborg Kommunes budgetlagte udgifter på dagtilbudsområdet i 2026 og en forældrebetalingssandel på 25 % jf. gældende lovgivning.

Der er endnu ikke vedtaget en finanslov for 2026. Der er heller ikke vedtaget ændringer i den relevante lovgivning som regulerer kommunernes fastsættelse af forældrebetalingssandelen (dagtilbudsloven). De nærmere rammer for udmøntningen af finanslovsaftalen med forslag om at sænke forældrebetalingssandelen fra 25 % til 21,3 %, herunder hvornår ny lovgivning træder i kraft, er således endnu ikke fastlagt.

De mellemkommunale takster på det specialiserede socialområde

På de specialiserede områder er taksterne tilrettet grundet, at forudsætningen for sygefravær er reduceret fra 8 % til 7 % jf. den faktiske udvikling i sygefraværet. Derudover er taksterne tilrettet grundet indregnet effekt af regelforenklinger ift. socialtilsyn og magtanvendelse.

Taksterne for Landsbyen Sølund er tilrettet i henhold til beslutning i Budget 2025-2028 omkring afhjælpning af mangler vedrørende personalerum og særlige medicinrum. I taksterne for Bavnebjerg er underskud over 5 % fra 2024 indarbejdet i taksterne jf. takstbekendtgørelsen.

Der er endvidere udarbejdet selvstændige takster for Baunegården, Solsikken og Pensionat Øst.

De mellemkommunale takster på ældreområdet

Taksterne for helhedspleje for 2026 er beregnet på baggrund af budgettet for 2026. Taksterne til de private leverandører efterberegnes senest i forbindelse med regnskabsafslutningen for 2026 jf. ældreloven.

Madtakster på ældre- og handicapområdet

Madtaksterne på ældre- og handicapområdet er tilrettet i henhold til beslutning i Budget 2025-2028 omkring harmonisering af brugerbetaling for madservice mellem handicap- og ældreområdet. Taksterne er fremskrevet med satsreguleringsprocenten for 2026, som er 4,5 %.

Der er med finansloven for 2026 afsat 200 mio. kr. årligt i 2026 og frem. I finansloven er det uddybet, at beløbet skal gå til at sænke egenbetalingen for kommunal madlevering, så ældre og personer med handicap får en lavere pris på maden i en tid med stigende fødevarerpriser. Beløbet fastlægges i en ny bekendtgørelse om betaling for generelle tilbud, dele af helhedspleje, madlevering og madordning, der forventes at træde i kraft den 1. januar 2026. Taksterne bliver reguleret i overensstemmelse med bekendtgørelsen, når denne er offentliggjort.

Benyttelse af isætningssteder for udlejningskanoer

Kanoudlejerne skal have en koncession for at kunne udleje kanoer på Gudenåen, hvilket koster 300 kr. pr. år pr. kano. Når en kanosejlende starter eller slutter på en plads, vil den sejlende (oftest) benytte faciliteterne på pladsen. Der er derfor beregnet et gebyr på 50 kr. pr. kanostart eller -slut pr. gang ved Skimminghøj, som skal dække de udgifter, som Skanderborg Kommune har til drift af pladsen. Benyttelsesgebyret til kanoudlejerne er således ud over koncessionsgebyret.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Direktionen, den 2. december 2025, punkt 253:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Fraværende:

Asbjørn Friis Grønkær

Indstilling

Chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb indstiller,

- at de kommunale takster for 2026 godkendes, herunder
 - at taksterne for helhedspleje efterberegnes senest i forbindelse med regnskabsafslutningen for 2026, jf. ældreloven
 - at taksterne for madservice og -levering bliver reguleret i overensstemmelse med ny bekendtgørelse om betaling for generelle tilbud, dele af helhedspleje, madlevering og madordning, når bekendtgørelsen er offentliggjort.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Bilag

Takstoversigt 2026

Punkt 258: Tillægsbevilling i 2026 til udgifter til fordrevne fra Ukraine

00.15.20-P05-2-22

Resumé

Med denne sag søges der om en tillægsbevilling på 9,5 mio. kr. til udgifter til håndtering af fordrevne fra Ukraine i 2026.

Sagsfremstilling

Baggrund

”Særloven for fordrevne fra Ukraine” er den 10. september 2025 forlænget frem til den 17. marts 2027. På den baggrund er der udarbejdet et skøn for udgifterne til håndtering af fordrevne fra Ukraine i 2026. Skanderborg Kommune har siden Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 modtaget i alt 668 fordrevne fra Ukraine. Den seneste opgørelse (oktober 2025) viser, at der p.t. bor 321 fordrevne ukrainere i Skanderborg Kommune.

Skanderborg Kommune modtager fortsat nye ukrainere og er fra den 1. oktober 2025 blevet meddelt at skulle modtage 80 ukrainere, primært unge mænd i alderen 18-22 år. Af disse er 65 allerede ankommet.

Den næste gruppe, der ankommer til Danmark, omfatter op til 10.000 personer, og Skanderborg Kommune er netop blevet tildelt en kvote på 109 personer. Det er på nuværende tidspunkt uklart, hvor hurtigt modtagelsen af denne gruppe vil ske. Det kan derfor ikke udelukkes, at der i løbet af 2026 vil blive udmeldt endnu en kvote for Skanderborg Kommune.

I næste års økonomiaftale mellem KL og regeringen vil der blive aftalt en kompensation for kommunernes udgifter til ukrainere. I 2025 modtog Skanderborg Kommune 9,9 mio. kr. i kompensation, hvilket også var niveauet i 2023 og 2024.

Særligt omkring udgifter til forsørgelsesydelse

Denne sag omhandler ikke udgifter til forsørgelsesydelse, da de er omfattet af budgetgarantien, og dermed bliver midtvejs- og efterreguleret på baggrund af alle kommuners faktiske udgifter til forsørgelsesydelse i 2026. Budget 2026 er baseret på udgiftsskønnet fra økonomiaftalen for 2026.

Serviceudgifter

På skole- og dagtilbudsområdet indgår ukrainske børn og unge i den almindelige demografifremskrivning af udgifterne til almen skole og dagtilbud (jf. beslutning på koncernledelsesmøde den 8. august 2025), og udgifterne hertil indgår derfor ikke i opgørelsen til 2026. På baggrund af befolkningsprognosen er der derfor allerede budgetlagt 4,7 mio. kr. til skole- og dagtilbudsområdet, hvilket er 0,3 mio. kr. mindre, end der blev givet i tillægsbevilling i 2025.

De skønnede udgifter til ukrainere i 2026 (ekskl. demografi) estimeres herefter til i alt 10,5 mio. kr. Det er ca. 2,2 mio. kr. mere end de skønnede udgifter for 2025.

Den væsentligste årsag til dette er, at udgifterne til indsatser til børn og unge med særlige behov forventes at blive 1,3 mio. kr. højere end i 2025. Det skyldes, at statsfinansieringen falder bort i 2026 på fire ud af seks børn. Derudover er der medtaget udgifter, som ikke var med i opgørelsen for 2025. Det drejer sig om sygeplejeydelse primært til yngre mænd med krigsskader samt opnormering med en medarbejder til koordinering og planlægning af indkvarteringen i de midlertidige boliger samt boligsocialt arbejde. Udgiftsskønnet for 2025 og 2026 fremgår af tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Forslag til tillægsbevillinger i 2026 - sammenholdt med tillægsbevillinger i 2025 (ekskl. demografi) (1.000 kr.)

	Tillægsbevilget 2025	Forslag til tillægsbevilling 2026	Afvigelse
Udgifter, som også var en del af opgørelsen i 2025:			
Modtageklasser(- tilbud)	4.400	5.000	600

Indsatser børn og unge med særlige behov	210	1.486	1.276
Sagsbehandling og uddannelsesvejledning	620	620	0
Midlertidig indkvartering	3.080	2.635	-445
I alt	8.310	9.741	1.431
Udgifter, som ikke var en del af opgørelsen i 2025:			
Sygepleje §138	0	190	190
Boligsocial medarbejder	0	550	550
I alt	0	740	740
Total	8.300	10.481	2.181
Finansiering fra bevillingen "Beskæftigelse - flygtningeboliger"	-1.300	-1.000	300
Forslag til tillægsbevillinger i alt	7.010	9.481	2.471

Note: + er merudgifter, - er mindreudgifter

Forslag til tillægsbevilling

De skønnede udgifter for 2026 er estimeret til 10,481 mio. kr. Der er fundet finansiering på 1 mio. kr. på bevillingen til flygtningeboliger, og der foreslås herefter en tillægsbevilling på 9,481 mio. kr. i 2026, jf. tabel 1 ovenfor. Udgifterne forventes kompenseret via midtvejsreguleringen for 2026, og det foreslås derfor, at der på finansområdet budgetteres med en indtægt på -9,481 mio. kr., således at tillægsbevillingen er kasseneutral. Såfremt den faktiske kompensation afviger fra det budgetterede, vil dette blive håndteret i den samlede midtvejsregulering i forbindelse med 3. budgetopfølgning 2026.

Forudsætningerne for udgiftsskønnet er uddybet for de enkelte områder nedenfor.

Undervisning (modtageklasser)

Pr. ultimo oktober er der indskrevet 32 elever i et modtagetilbud på Niels Ebbesen Skolen og 30 elever på Ungdomsskolen. Udmeldingen fra Udlændingestyrelsens side p.t. er et stigende antal ukrainere, herunder også 16-17 årige. Ifølge lovgivningen på området må der max. være 12-15 elever i en modtageklasse, og det forventes derfor, at der vil blive behov for ca. 5 modtageklasser i 2026.

Indsatser til børn og unge med særlige behov

Der er p.t. seks børn fra Ukraine, som får en indsats. Staten yder 100 % statsrefusion i de første tre år efter datoen for opholdstilladelsen, herefter skal kommunen selv afholde udgiften. I 2026 forventes Skanderborg Kommune at skulle betale ca. 1,5 mio. kr., fordi fire af de seks ophold har været mere end tre år.

Sagsbehandling og uddannelsesvejledning (Arbejdsmarked og Social)

Der forventes en samlet udgift til sagsbehandling på 0,6 mio. kr. svarende til et årsværk. Der er ultimo oktober ca. 220 voksne ukrainere i Skanderborg, hvoraf ca. 130 er i ordinær beskæftigelse svarende til 86 % af de jobparate borgere. Alle ukrainere modtager danskundervisning. Der er dermed fortsat behov for en indsats for at få de ukrainske borgere i beskæftigelse, og behovet forventes at blive større som følge af den varslede tilgang af ukrainere i 4. kvartal 2025 og en yderligere tilgang i 2026.

Midlertidig indkvartering (Beskæftigelsesområdet – flygtningeboliger)

De skønnede nettoudgifter i 2026 til midlertidig indkvartering er 2,6 mio. kr. Udgifterne til midlertidig indkvartering omfatter driftsudgifter til boligerne samt indtægter fra egenbetaling fra de ukrainske borgere. Ukrainerne er midlertidigt indkvarteret på fire lokationer: Søkilde (Ry), Bakkedraget (Hørning), Nydamsvej 14 (Hørning) og Århusvej 51a (Stilling).

Som følge af den store tilgang af ukrainere i 4. kvartal 2025 forventes kapaciteten på de midlertidige boliger at være opbrugt med udgangen af 2025. Der arbejdes derfor intensivt på at finde midlertidige indkvarteringsmuligheder i 2026 for de 109 personer fra Ukraine, som Skanderborg Kommune er tildelt på den nyeste kvote. På nuværende tidspunkt er det dog uvist, om det kan forventes, at Skanderborg Kommune skal modtage flere ukrainere i løbet af 2026, ligesom der heller ikke er klarhed over, hvordan indkvarteringen skal ske. Set i lyset af den store usikkerhed bliver der med denne sag ikke søgt om tillægsbevilling til udvidelse af boligkapaciteten. Hvis det viser sig nødvendigt, vil der blive søgt om en tillægsbevilling i forbindelse med 1. eller 2. budgetopfølgning.

Sygepleje (Ældre og omsorg)

I 2025 har Skanderborg Kommune modtaget yngre ukrainere, som har haft brug for sygepleje på grund af krigsskader. Det forventes, at udgifterne til dette bliver cirka de samme i 2026. Dertil kommer, at der også bliver givet hjemmepleje til et mindre antal ældre ukrainere på Søkilde, men da de allerede er medregnet i demografifremskrivningen for ældreområdet, indgår de ikke i opgørelsen for 2026.

Boligsocial medarbejder (Arbejdsmarked og Social)

Den fortsatte tilgang af nye ukrainere betyder, at der er brug for 1 ekstra årsværk til at koordinere og planlægge indkvartering i midlertidige boliger samt varetage det boligsociale arbejde i forbindelse med indkvarteringen.

Opfølgning på udgifter

Der vil løbende blive fulgt op på det visiterede og faktiske antal ukrainere samt de faktiske udgifter i forbindelse med budgetopfølgningerne i 2026 samt Regnskab 2026.

Dialog og høring

-

Forudgående beslutninger

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, den 2. december 2025, punkt 126:

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernledelsen.

Sagen fremsendes til Arbejdsmarkedsudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning fra Arbejdsmarkedsudvalget, den 3. december 2025, punkt 91:

Arbejdsmarkedsudvalget vedtog,

- at tage orienteringen til efterretning.

Sagen fremsendes til Børne- og Ungdomsudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Fraværende:

Karen Schack Lindemann

Beslutning fra Børne- og Ungdomsudvalget, den 4. december 2025, punkt 153:

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernledelsen.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Koncernledelsen indstiller,

- at der gives en tillægsbevilling på 9,481 mio. kr. til finansiering af de estimerede driftsudgifter vedrørende fordrevne fra Ukraine i 2026, jf. tabel 1
- at der gives en indtægtsbevilling på -9,481 mio. kr. i 2026 svarende til den forventede kompensation fra staten.

Sagen fremsendes til Arbejdsmarkedsudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog at indstille,

- at der gives en tillægsbevilling på 9,481 mio. kr. til finansiering af de estimerede driftsudgifter vedrørende fordrevne fra Ukraine i 2026, jf. tabel 1
- at der gives en indtægtsbevilling på -9,481 mio. kr. i 2026 svarende til den forventede kompensation fra staten.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 259: Lukket: Køb af ejendom

13.06.00-G01-2-21

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv vedrørende køb af ejendom.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Punkt 260: Lukket: Godkendelse af villighed til ekspropriation i boringsnært beskyttelsesområde

09.08.28-G01-2-24

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø vedrørende godkendelse af villighed til ekspropriation i boringsnært beskyttelsesområde.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Punkt 261: Lukket: Indgåelse af lejeaftale

82.03.00-G01-1-25

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedrørende indgåelse af lejeaftale.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Punkt 262: Meddelelser

00.01.00-G00-1-25

Beslutning

Der blev givet meddelelse om følgende:

- Status for projekt 'Kirkegaards Baghave' i Skanderborg
- Dialog med virksomhed om byggetilladelser m.v.
- Henvendelse vedrørende erhvervsudvikling
- Status på køb af Hotel Julsø
- Tilbud om europæisk håndbold i Fællehallen.

Fraværende:

Karina Kirk

Punkt 263: Underskriftsark; godkendelse af beslutningsprotokol

00.01.00-G00-1-25

Sagsfremstilling

Beslutningsprotokollen føres under møderne, og det forudsættes, at beslutningerne afstemmes undervejs i mødet - det kan f.eks. ske ved oplæsning af det protokollerede.

Beslutningsprotokollen godkendes og underskrives ved afslutning af mødet af de tilstedeværende udvalgsmedlemmer. Det sker digitalt ved at anvende knappen "godkendelse" øverst til venstre i First Agenda.

Bemærk, at godkendelse ikke kan fortrydes.

Beslutning

Beslutningsprotokollen blev underskrevet.

Fraværende:

Karina Kirk